

Občinski prostorski akti in namenska raba prostora v Sloveniji

	Projektna skupina za vzpostavitev Sistema spremljanja stanja prostorskega razvoja ter pripravo poročila o prostorskem razvoju Slovenije
Avtorji besedila:	Tomaž Miklavčič, Mihael Fonda, Boštjan Jerebic, Špela Komac-Sušnik, Simona Peršak - Cvar
Datum:	April, 2014
Verzija:	1 - Predlog poročila, interno gradivo

Vsebina

Seznam slik.....	3
Seznam grafov.....	4
Seznam tabel.....	4
Seznam prilog.....	5
Seznam kratic.....	6
0 dokumentu.....	7
I. Prostorsko načrtovanje na lokalni ravni	8
1 Občinski prostorski načrt	9
2 Sprejeti občinski prostorski načrti.....	10
2.1 Dinamika uveljavitve občinskih prostorskih načrtov	11
2.2 Trajanje priprave občinskih prostorskih načrtov	13
3 Dopolnitve občinskih prostorskih načrtov	16
II. Rang v občinskih prostorskih načrtih opredeljenih naselij	20
1 Policentrični urbani sistem	20
2 Opredelitve/ poimenovanje vrst centralnih naselij v občinskih prostorskih načrtih	22
2.1 Pridružena naselja ter »somestja«.....	26
3 Opredeljenost hierarhije središč v občinskih prostorskih načrtih.....	34
4 Primerjava tipov centralnih naselij opredeljenih v občinskih prostorskih načrtih s centralnimi naselji opredeljenih v Strategiji prostorskega razvoja Slovenije	35
6 Tipi centralnih naselij po velikosti naselja.....	38
III. Dejanska in namenska raba prostora.....	40
1 Dejanska raba prostora	41
2 Namenska raba prostora.....	46
2.1 Vzpostavitev informativnega zbirnega sloja namenske rabe prostora za območje Republike Slovenije.....	48
2.2 Analiza osnovne namenske rabe	53
3 Primerjava stavbnih in pozidanih zemljišč.....	60
IV. Literatura	3
V. Priloge	4

Seznam slik

Slika 1: Faze sprejemanja OPN, december 2013	13
Slika 2: Predstavljen primer funkcijsko pridruženih naselij v OPN občine Straža, kjer so tri RPE naselja zaobjeli v en urbanistični načrt	31
Slika 3: Priključena naselja - naselje Straža z naselji Vavta vas, Jurka vas, Rumanja vas na orto – foto posnetku	31
Slika 4: Strateški del OPN občine Žirovnica	32
Slika 5: »Somestje« kjer so naselja morfološko povezana -Primer Žirovnica z naselji Breznica, Selo pri Žirovnici in Zabreznica v občini Žirovnica	32
Slika 6: »Somestje« kjer sta naselji fizično ločeni - Primer Voklo-Voglje v občini Šenčur	33
Slika 7: Zasnova policentričnega urbanega sistema in razvoj širših mestnih območij	36
Slika 8: Prikaz območij dejanske rabe prostora za območje poselitve izven naselja in sklenjenega območja mesta.....	42
Slika 9: Prikaz informativnega zbirnega sloja namenske rabe prostora	53
Slika 10: Skupna površina stavbnih zemljišč po občinah	59
Slika 11: Prikaz opredelitve nepozidanih stavbnih zemljišč kot preseka stavbnih zemljišč in dejanske rabe zemljišč.....	60
Slika 12: Primer neprimerne določitve osnovne namenske rabe prostora, Občina Velenje	62
Slika 13: Skupna površina nepozidanih stavbnih zemljišč po občinah.....	64
Slika 14: Delež nepozidanih stavbnih zemljišč po občinah	2
Slika 15: Primer topoloških napak - prekrivanja z otoki	11
Slika 16: Primer topoloških napak - robna prekrivanja	11

Seznam grafov

Graf 1: Občinski prostorski načrti – faza priprave	11
Graf 2: Uveljavitve OPN po letih ter število veljavnih OPN (2007 – 2013).....	12
Graf 3: Število opredeljenih ravni naselij v OPN	34
Graf 4: Razporeditev OPN s štirimi opredeljenimi rangi v hierarhiji središč naselij glede na število prebivalcev in število naselij v obravnavani občini.....	35
Graf 5: Število prebivalcev v naseljih po stopnji centralnosti naselij (brez mednarodnega središča - Ljubljana), 2013.....	39
Graf 6:Skupna površina osnovne dejanske rabe po kategorijah, Slovenija, 2013.....	44
Graf 7: Deleži osnovne dejanske rabe po kategorijah na posamezno statistično regijo ..	46
Graf 8: Delež osnovne namenske rabe na nivoju države	54
Graf 9: Skupna površina stavbnih zemljišč po regijah, razvrščeno po velikosti.....	55
Graf 10: Povprečna skupna površina stavbnih zemljišče občine znotraj posamezne regije	58
Graf 11: Skupna površina nepozidanih stavbnih zemljišč po statističnih regijah	63

Seznam tabel

Tabela 1: Vrste centralnih naselij opredeljeni v OPN in njihova pojavnost.....	23
Tabela 2: Različna poimenovanje središč nacionalnega pomena v OPN	24
Tabela 3: Poimenovanje središč regionalnega pomena v OPN.....	25
Tabela 4: Različna poimenovanja lokalnih središč v OPN.....	25
Tabela 5: Pregled pridruženih naselij ter somestij v analiziranih 75 OPN	27
Tabela 6: Naselja, ki so v SPRS opredeljena kot del somestij.....	36
Tabela 7: Naselja, ki so po stopnji centralnosti v SPRS ali OPN opredeljena kot medobčinsko središče ali višje	37
Tabela 8: Skupna površina osnovne dejanske rabe po kategorijah [v km ²], Slovenija, 2014.....	43
Tabela 9: Skupna površina osnovne dejanske rabe po kategorijah na nivoju statističnih regij	45
Tabela 10: Viri podatkov za pripravo zveznega sloja namenske rabe.....	49
Tabela 11: Leto uveljavitve vira podatkov po tipu občinskega prostorskega akta	49
Tabela 12: Površine osnovnih namenskih rab, statistične regije, 2014.....	54
Tabela 13: Največja, povprečna in najmanjša površina stavbnih zemljišč v občinah, statistične regije, 2014	56
Tabela 14: Občine z največjo oz. najmanjšo skupno površino stavbnih zemljišč znotraj statistične regije, 2014	56
Tabela 15: Skupna površina nepozidanih stavbnih zemljišč, statistične regije, 2014	63

Seznam prilog

Priloga 1: Navedba omrežij naselij v OPN.....	4
Priloga 2: Občine, ki so v postopku priprave OPN.....	5
Priloga 3: Tehnične in vsebinski problemi pri vzpostavitvi informativnega zbirnega sloja namenske rabe za območje Republike Slovenije	8
Priloga 4: Bilance površin za stavbna zemljišča po statističnih regijah in po občinah, razvrščeno po.....	13
Priloga 5: Bilance površin za stavbna zemljišča po občinah, rangirano po velikosti.....	20
Priloga 6: Nepozidana stavbna zemljišča, pozidana zemljišča, stavbna zemljišča, prebivalstvo.....	1

Seznam kratic

DzP	Direktorat za prostor
EUP	Enota urejanja prostora
MzIP	Ministrstvo za infrastrukturo in prostor
MKO	Ministrstvo za kmetijstvo in okolje
NRP	Namenska raba prostora
OLN	Občinski lokacijski načrt
OPN	Občinski prostorski načrt
OPPN	Občinski podrobni prostorski načrt
OSPN	Občinski strateški prostorski načrt
PIP	Prostorski izvedbeni pogoji
PRS	Prostorski red občine
SD OPN	Spremembe in dopolnitve občinskega prostorskega načrta
SPRS	Strategija prostorskega razvoja občine
SURS	Statistični urad Republike Slovenije
UN	Urbanistični načrt
ZPNačrt	Zakon o prostorskem načrtovanju
ZUreP	Zakon o urejanju prostora
ZUNDPP	Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor
ZSZ	Zakon o stavbnih zemljiščih

O dokumentu

Poročilo Občinski prostorski akti in namenska raba prostora v Sloveniji je rezultat dela sodelavcev *projektne skupine za vzpostavitev Sistema spremljanja stanja prostorskega razvoja ter pripravo poročila o prostorskem razvoju Slovenije* in sodi med naloge za pripravo vsebinskega okvira sistema spremljanja stanja.

Osnovno izhodišče projektne skupine pri pripravi poročila je bilo, da se pri pripravi analiz v čim večji možni meri osredotočimo na podatke, ki so na voljo ali se zbirajo na Direktoratu za prostor. Poročilo je sestavljeno iz treh vsebinskih sklopov, ki so medsebojno neodvisni in se lahko obravnavajo tudi kot samostojna poročila. Prvi del poročila »Prostorsko načrtovanje na lokalni ravni« obravnava problematike priprave in sprejema občinskih prostorskih aktov; drugi del »Rang v občinskih prostorskih načrtih opredeljenih naselij« obravnava omrežje naselij, kot je opredeljen v sprejetih občinskih prostorskih dokumentih; tretji del »Dejanska in namenska raba prostora« pa prinaša opis zbirnega informativnega sloja namenske rabe, zagate pri pripravi podatkovnega sloja, njegove omejitve ter nekatere osnovne analize rab.

Veliko pozornost pri delu projektne skupine smo namenili pripravi podatkov. Na Direktoratu za prostor se pri svojem delu srečujemo z veliko množino informacij o prostoru. Občinski prostorski načrti vsebujejo različne podatki o strukturi poselitve, centralnosti naselij in podobno. Ti podatki pa do sedaj niso sistematično zbirali in urejali; v okviru projektne skupine smo nekatere podatke s pregledom občinskih prostorskih načrtov testno zajeli in pripravili nekatere primere možnih analiz. V času priprave poročila je bil vzpostavljen tudi informativni zbirni sloj namenske rabe prostora za območje celotne države. Informativni zbirni sloj nam ponuja veliko možnosti za pripravo prostorskih analiz in bilanc rab prostora. V načrtu imamo tudi povezavo tega sloja z demografskimi podatki, kar bo omogočalo primerjavo gostot poselitve med različnimi teritorialnimi enotami.

Poročilo ne vsebuje celovite analize prostorskega razvoja in prostorskega načrtovanja na lokalni ravni, to tudi ni njegov namen, pač pa osvetljuje nekatere teme in področja dela našega direktorata za katere menimo, da bi jih v prihodnje v okviru spremljanja stanja prostorskega razvoja morali podrobneje razdelati in preučiti.

I. Prostorsko načrtovanje na lokalni ravni

Prostorsko načrtovanje se ukvarja z načrtovanjem rabe prostora ter z razporejanjem in usmerjanjem različnih dejavnosti v prostora. S spodbujanjem in usmerjanjem prostorskega razvoja težimo k razvoju in doseganju družbene blaginje in svobode posameznika. Temeljno načelo prostorskega razvoja Slovenije, ki je utemeljeno v Strategiji prostorskega razvoja (2002), je vzdržen prostorski razvoj, ki pomeni zagotavljanje take rabe prostora in prostorskih ureditev, ki ob varovanju okolja, ohranjanju narave in trajnostni rabi naravnih dobrin, ohranjanju kulturne dediščine in drugih kakovosti naravnega in bivalnega okolja omogoča zadovoljitev potreb sedanje generacije brez ogrožanja prihodnjih generacij.

Rabo prostora se načrtuje s prostorskimi akti, ki so za prostorsko načrtovanje in urejanje prostora nasploh pomembni inštrumenti. Prostorski akti, ki so splošni pravni akti s katerimi država in občine določajo svoj prostorski razvoj, določajo cilje, ki jih v prostoru želi doseči posamezna skupnost ter načine in pogoje za doseganje teh ciljev (Kumer, A. 2011).

Pregled zakonodaje 1984 - 2007

Leta 1984 so bili sočasno sprejeti trije zakoni s področja urejanja prostora, ki so tvorili usklajeno celoto urejanja in načrtovanja prostora:

- Zakon o urejanju prostora (v nadaljevanju ZUreP, UL SRS, št. 18/1984),
- Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (v nadaljevanju ZUNDPP, UL SRS, št. 18/1984) ter
- Zakon o stavbnih zemljiščih (v nadaljevanju ZSZ, UL SRS, št. 18/1984).

ZUreP in ZUNDPP, katerih vsebina se je v večini nanašala na vsebino in način priprave prostorskih aktov, sta veljala do konca leta 2002. ZSZ pa je bil leta 1997 celovito prenovljen in je urejal pogoje za realizacijo načrtovanih prostorskih ureditev na stavbnih zemljiščih. Sistem prostorskih aktov po ZUreP (1984) in ZUNDPP (1984) so predstavljali prostorski planski akti:

- prostorske sestavine dolgoročnega plana SR Slovenije,
- prostorske sestavine srednjeročnega družbenega plana SR Slovenije,
- prostorske sestavine dolgoročnega plana občine ter
- prostorske sestavine srednjeročnega družbenega plana občine.

Konec leta 2002 je bil sprejet Zakon o urejanju prostora (v nadaljevanju ZUreP-1, 2002), ki je združeval vsebine vseh treh zakonov iz leta 1984. Namen ZUreP-1 je bil, da se preuredi področje urejanja prostora, ki obsega prostorsko načrtovanje, ukrepe za

omogočanje realizacije prostorskih ureditev, opremljanje zemljišč za gradnjo, reguliranje dejavnosti prostorskega načrtovanja, ter vzpostavitev prostorskega informacijskega sistema. Z ZUreP-1 so se pojavile številne novosti na področju urejanja prostora kot je možnost regionalnega razvoja, časovno omejena veljavnost lokacijskih načrtov, priprava prostorskih aktov v digitalni obliki, poenotenje kategorije namenske rabe, nov sistem prostorskih aktov in nove vloge lokalne skupnosti pri urejanju prostora in jasna delitev pristojnosti med državo in občinami (Kumer, 2011), vendar v praksi niso zaživele, saj je bil zakon v veljavi le do leta 2007. Z ZUreP-1 so občine začele s pripravo strateških (strategija prostorskega razvoja občine, SPRO) in izvedbenih aktov (prostorski red občine, PRO in občinski lokacijski načrt, OLN). V letu 2003 je ZUreP-1 določil, da v občinah ostanejo v veljavi prostorske sestavine dolgoročnih in srednjeročnih planov, dokler občine v skladu s prostorsko zakonodajo iz leta 2002, ne pripravijo novih prostorskih aktov. Vendar ker je omenjen zakon veljal le kratek čas, se določila ZUreP-1 v praksi niso udeležila, saj je SPRO po nekaterih podatkih sprejelo le sedem slovenskih občin (Konečnik Kunst, M. 2011), PRO pa le štiri občine.

Zakon o prostorskem načrtovanju (ZPNačrt), ki je bil sprejet leta 2007 in od takrat doživel že kar nekaj sprememb. ZPNačrt uvaja nove občinske akte in sicer občinski prostorski načrt (OPN) in občinski podrobni prostorski načrt (OPPN). Občina lahko sprejme strateški del občinskega prostorskega načrta tudi kot samostojen občinski prostorski akt: občinski strateški prostorski načrt (OSPN). Po ZPNačrt lahko prostorske akte glede na njihovo vsebino razvrstimo na strateške in izvedbene. ZPNačrt določa, da prostorski akti vsebujejo grafični in tekstualni del. Izdelujejo se v digitalni obliki, arhiviranje in vpogled vanje se zagotavlja tako v digitalni kot analogni obliki. OPN, ki ga sprejme občinski svet z odlokom, pripravljajo občine za svoje celotno območje.

1 Občinski prostorski načrt

Občinski prostorski načrt (OPN) je prostorski akt, s katerim se, ob upoštevanju usmeritev iz državnih prostorskih aktov, razvojnih potreb občine in varstvenih zahtev, določijo cilji in izhodišča prostorskega razvoja občine, načrtujejo prostorske ureditve lokalnega pomena ter določijo pogoji umeščanja objektov v prostor.

Strateški del OPN določa izhodišča, cilje in zasnovo prostorskega razvoja občine ter zasnovo gospodarske javne infrastrukture lokalnega pomena in okvirna območja naselij in razpršene poselitve. Določa tudi usmeritve za razvoj poselitve, za razvoj v krajini, za določitev namenske rabe zemljišč in prostorskih izvedbenih pogojev. Izvedbeni del OPN pa za posamezne enote urejanja prostora (EUP) določa namensko rabo prostora (NRP), prostorsko izvedbene pogoje (PIP) in območja za katera se pripravi občinski podrobni prostorski načrt (OPPN). Z OPPN-ji se podrobneje načrtuje prostorske ureditve in je podlaga za pripravo projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja. V postopku sprejemanja, spreminjanja in dopolnjevanja OPPN Ministrstvo za infrastrukturo in prostor, Direktorat za prostor (MzIP-DzP) ne sodeluje in nima pregleda nad številom in dinamiko sprejemanja. V strateškem in izvedbenem delu OPN-ja se določijo urbana

središča, za katere se bodo izdelali urbanistični načrti (UN), ki so strokovna podlaga na območjih mest ali naselij mestnega značaja. Na podlagi UN za naselja se določijo tudi območja prenove naselja z rešitvami in ukrepi potrebnimi za prenovo, javne površine, prometna ureditev, zelene površine, temeljne strukture naselja z elementi urbanističnega in arhitekturnega oblikovanja ter gospodarsko javno infrastrukturo naselja (ZPNačrt, 2007).

Če povzamemo imajo občine veljavne akte, ki so bili pripravljene po različnih zakonih. Ker so nekatere občine začele pripravo občinskih aktov po ZUreP-1 so bili med leti 2007 in 2013 sprejeti štirje PRO. Če ima občina veljavne akte, sprejete na podlagi ZUreP-1, strategijo prostorskega razvoja občine (SPRO) in prostorski red občine (PRO), se le ta štejeta kot OPN in se lahko spreminjata in dopolnjujeta po postopku, ki je predpisan za OPN (97. člen ZPNačrt). Konec leta je imelo 79 občin veljavne OPN, ki so bili pripravljene ob upoštevanju ZPNačrt. Večina občin se odloča, da pripravljajo OPN v celoti, torej skupaj izvedbeni in strateški del in ne posebej, kot jim to tudi omogoča ZPNačrt. Občine, ki pa imajo veljavne OPN-je, se lahko po potrebi lotijo spreminjanja in dopolnjevanja veljavnega OPN (SD OPN). Občine, ki še nimajo sprejetih OPN, imajo veljavne prostorske akte, ki so jih sprejele na podlagi ZUNDPP in ZUreP. Prostorske sestavine veljajo do uveljavitve občinskega prostorskega načrta in se ne morejo več spreminjati. Lahko pa se spreminjajo prostorski ureditveni pogoji (PUP; iz 25. člena ZUNDPP), vendar ker MzIP ne sodeluje pri tem postopku, podatkov o tej dinamiki nima.

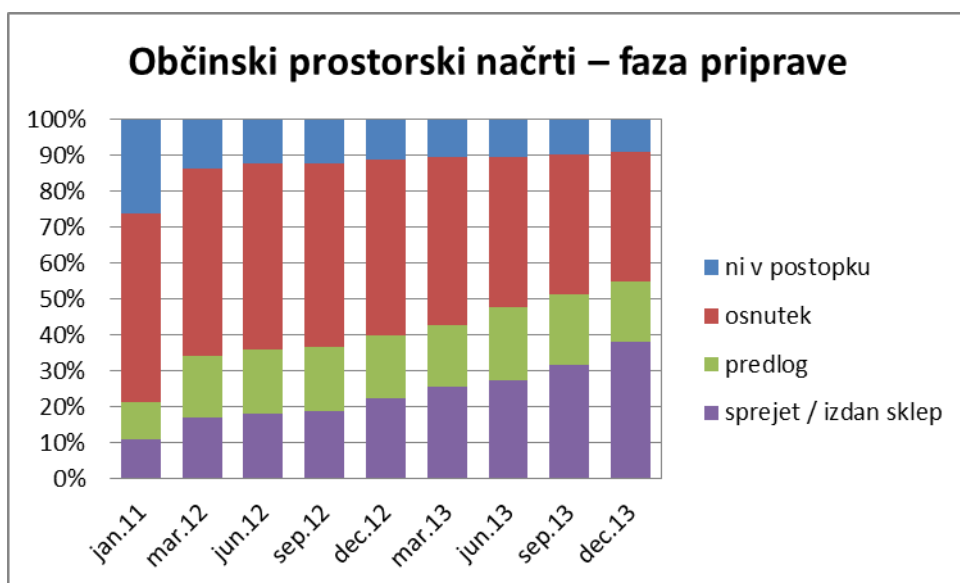
2 Sprejeti občinski prostorski načrti

Priprava občinskih prostorskih načrtov je zapleten, strokovno in finančno zahteven projekt. Postopek se začne s sklepom o začetku priprave, vendar je le formalni korak, ki sledi daljšemu obdobju, ko občine zbirajo pobude občanov in drugih investorjev. OPN se sprejema v več fazah in sicer najprej kot osnutek, nato dopolnjen osnutek in proti koncu kot predlog. Dopolnjen osnutek in okoljsko poročilo (če je potrebno le tega izdelati) se tudi javno razgrne in nanj lahko občani oddajo pripombe, ki se nato v nadaljevanju postopka upoštevajo ali ovržejo. Na podlagi stališč do pripomb z javne razgrnitve in na podlagi smernic NUP k osnutku OPN se izdelata predlog OPN. Ko občina meni, da je predlog OPN usklajen z mnenji NUP, lahko le tega sprejme in objavi v uradnem glasilu. Konec leta 2013 je imelo 79 občin veljavne OPN. Če izpostavimo mestne občine, so imele veljaven OPN le tri: MO Ljubljana, MO Novo mesto in MO Nova Gorica. V fazi predloga sta OPN MO Kranj in MO Murska Sobota, katerih sprejetje se pričakuje do konca leta 2014. V fazi osnutka sta OPN MO Maribor in MO Ptuj. Za 4 mestne občine, pa MzIP nima podatka, da bi imele že pripravljen osnutek oz. le tega še niso posredovali na MzIP. Te so MO Celje, MO Koper, MO Slovenj Gradec in MO Velenje.

2.1 Dinamika uveljavitve občinskih prostorskih načrtov

Priprava ZPNačrt v letu 2007 je predvidevala poenostavitev vsebine in postopka OPN. Pojavljale so se ocene, da naj bi priprava OPN trajala približno dve leti in pol. Po preteklem času lahko ugotovimo, da so bile ocene napačne. V letu 2009 so je bila večina občin šele pri izbiri ustreznega prostorskega načrtovalca in izdelavi prostorskih strokovnih podlag. Tako je leta 2009 le devet občin uveljavilo OPN (Graf 1). Razlog v tem je med drugim, da so bile občine na pripravo OPN slabo pripravljene: v svojih proračunih niso zagotovile ustreznih sredstev, kadrovsko niso (bile) pripravljene na zahtevno strokovno delo, niso zmogle oblikovati primernih in celovitih projektnih nalog ipd. (Konečnik Kunst, M. 2011). Tudi cilji glede poenostavitve postopka niso bili zadovoljivi, zato se je konec leta 2009 spremenil ZPNačrt in so si občine same začele pridobivati smernice in mnenja državnih nosilcev urejanja prostora. Kljub zakonskim spremembam je število uveljavljenih OPN v letu 2010 znašalo 21, kar je še vedno le približno 10 % vseh slovenskih občin. V teh letih so občine še lahko spreminjale in dopolnjevale prostorske sestavine svojih veljavnih prostorskih aktov, zato se jim s pripravo OPN ni mudilo. Od leta 2011 pa občine več ne morejo spreminjati in dopolnjevati prostorskih sestavin (dokončajo lahko postopke le tiste, ki so bile javno razgrnjene do 1. januarja 2011).

Graf 1: Občinski prostorski načrti – faza priprave

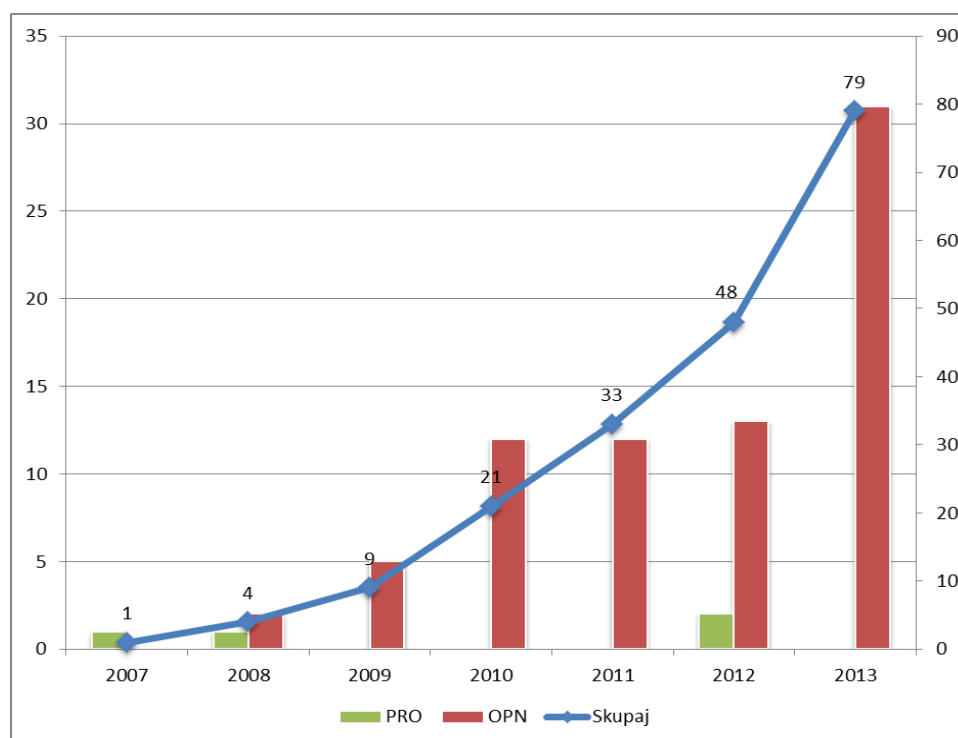


Vir: lastni podatki

Zakonska sprememba iz leta 2011 je najverjetneje vplivala na občine, da so nekoliko intenzivneje začele s pripravo OPN. Ker seveda postopek sprejetja traja nekaj let, je bilo večje število OPN uveljavljenih v letu 2013 (Graf 2). Pospešeno uveljavljanje aktov pa pričakujemo vse do leta 2017. Hipoteza je postavljena na podlagi dejstva, da je bilo med letom 2012 in 2013 uveljavljenih 31 OPN-jev. Če pogledamo, da je imelo leta 2013 veljavne OPN 79 občin (Slika 1), je bilo tako med 2012 in 2013 uveljavljenih približno 39

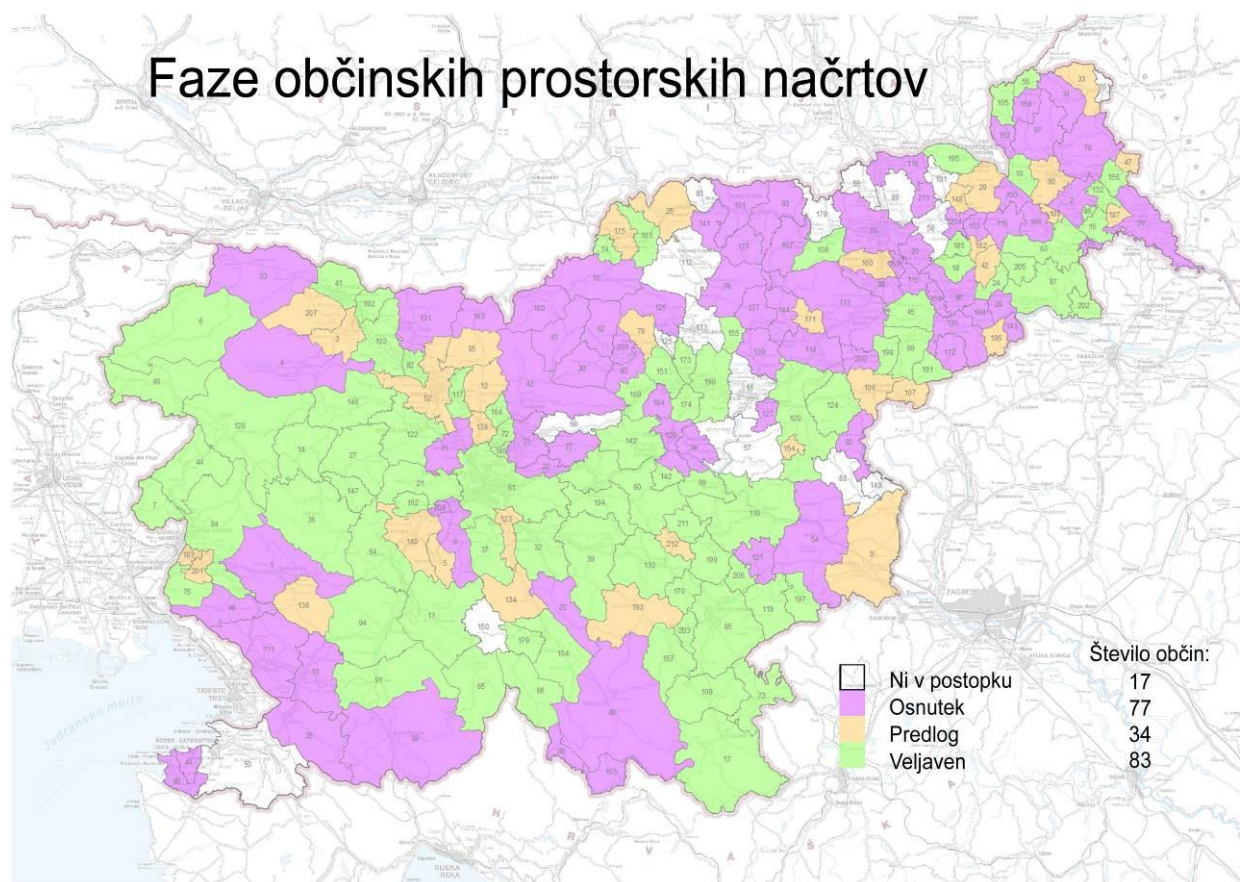
% do leta 2013 veljavnih aktov. Trend sprejemanja se bo nadaljeval, saj je bilo konec leta 2013 šestintrideset občin v fazi predloga, kar pomeni, da so v zaključni fazi priprave OPN. Pričakujemo lahko, da v naslednjih letih ne bo tako intenzivnega uveljavljanja, kot je bilo med leti 2012 in 2013, vendar pa lahko najverjetneje pričakujemo trend min. 20 novih veljavnih OPN na leto (v to ne štejemo SD OPN). Seveda pa bodo izstopale tudi občine, ki se za pripravo OPN ne bodo odločile oz. bodo odlašale do zadnjega, pa naj bodo v igri politični ali proračunski razlogi.

Graf 2: Uveljavitve OPN po letih ter število veljavnih OPN (2007 – 2013)



Vir: lastni podatki

Slika 1: Faze sprejemanja OPN, december 2013*



* med veljavne akte so šteti 4 veljavni PRO in 79 veljavnih OPN
Vir: lastna obdelava

2.2 Trajanje priprave občinskih prostorskih načrtov

Na podlagi obstoječih pomožnih evidenc smo poizkusili ugotoviti kakšen je dejanski čas priprave občinskega prostorskega načrta (OPN) po postopkih, ki so določeni s predpisi, ki urejajo prostorsko načrtovanje.

Pri določanju časa priprave oz. uveljavitve akta smo se oprli na datum prve objave digitalnega gradiva OPN (faza osnutka OPN) na spletnem strežniku za potrebe nosilcev urejanja prostora. Rok trajanja priprave in sprejemanja za posamezni OPN smo določili kot razliko med datumom uveljavitve in datumom prve objave gradiva. Rezultati, ki so v nadaljevanju tudi prikazani, ne predstavljajo dejanskih rokov priprave (in uveljavitve) posameznih OPN. V te roke namreč niso zajete preostale aktivnosti občine pri pripravi prostorskega akta do prve objave na strežniku. Trenutno ni vzpostavljene primerne uradne evidences (delovodnika prostorskih aktov), preko katere bi bilo mogoče zajeti tudi tisti del aktivnosti, ki jih izvaja občina ob predpripravi prostorskega načrta, manjkajo pa tudi nekateri podatki o formalnem pričetku postopka priprave OPN. Te

podatke bi bilo mogoče pridobiti iz sprejetih občinskih sklepov o začetku priprave OPN (datumu, razlogi in vsebina zaradi katerega se akti pripravljajo oz. spreminjajo in dopolnjuje). Roki, ki so prikazani v analizi, so zato samo indikativni in predstavljajo zgolj trajanje priprave OPN v času, ko so v to aktivno in uradno vključeni vsi državni nosilci urejanja prostora.

Analiza je bila izvedena za tiste OPN, ki so trenutno še v pripravi in za tiste, ki so ta postopek že končale, torej za tiste OPN, ki so že v veljavi.

V analizi so zajete samo tiste občine, ki so imele v pomožni evidenci zavedene datume osnutkov OPN oz. prvih objav na spletnem strežniku. V tabelah so tako samo tiste občine, ki so začele postopek priprave po septembru leta 2008, takrat se je namreč vzpostavila omenjena pomožna evidenca. V kolikor bi želeli v analizo vključiti še manjkajoče občine, bi bilo potrebno podatke o osnutkih OPN pridobiti neposredno iz spisa postopka.

Za občine (vzorec 100-ih OPN-jev od 107-ih), ki so trenutno še **v postopku priprave OPN** lahko podamo naslednje ocene:

- najdaljši čas priprave OPN je 66 mesecev oz. 5 let in 5 mesecev, nanaša pa se na občino Podčetrtek, ki je trenutno še vedno v fazi osnutka;
- **povprečni čas priprave prostorskega akta je 3 leta in 5 mesecev.**

Za občine, ki imajo veljavne OPN (vzorec 36-ih OPN-jev od 87-tih) lahko podamo naslednje ocene:

- najdaljši čas priprave OPN je 64 mesecev oz. 5 let 3 mesece (občina Škofja Loka);
- najkrajši čas priprave OPN je 27 mesecev oz. 2 leti in 3 mesece (občina Žetale). Minimalno vrednost (22 mesecev oz. 1 leto in 8 mesecev) lahko sicer res pripišemo občini Vodice, a je potrebno opozoriti na to, da je ta postopek priprave OPN leta 2010 zaključila neuspešno. Leta 2012 je občina postopek priprave OPN ponovila, pri čemer pa se je v tem postopku usklajevala le samo še z enim nosilcem urejanja prostora;
- postopek priprave OPN vse do uveljavitve traja v povprečju 46 mesecev oz. 3 leta in 8 mesecev.

Seznam občin, ki so v postopku priprave OPN, z navedbo časa trajanja postopka priprave se nahaja v prilogi 2.

Priporočila

Treba je zajeti podatke o datumu sklepa začetka postopka priprave OPN. Tako izračunan čas bi dal realnejše podatke o času priprave in sprejema OPN.

Vzpostavi naj se primerna sistemska evidenca uradnih podatkov v navezavi z zbirko prostorskih aktov v okviru Prostorskega informacijskega sistema. Zagotovi naj se redno vzdrževanje in vodenje priprave vseh prostorskih aktov preko delovodnika prostorskih aktov. V okviru tega sistema bi bilo mogoče evidentirati razloge, ki vplivajo na

podaljšanje postopkov priprave OPN.

Na osnovi teh podatkov in podrobnejših primerjalnih analiz se pripravijo ustrezna priporočila in osnovna izhodišča za morebitne spremembe prostorske zakonodaje.

3 Dopolnitve občinskih prostorskih načrtov

Zakon o prostorskem načrtovanju (Uradni list RS, št. 33/07, 70/08-ZVO-1B, 108/09, 80/10-ZUPUDPP, 106/10-popr., 43/2011-ZKZ-C, 57/12 in 57/12-ZUPUDPP-A, 109/12; v nadaljnjem besedilu: ZPNačrt) določa, da se občinski prostorski načrti (v nadaljnjem besedilu: OPN) lahko spreminjajo in dopolnjujejo po naslednjih postopkih, in sicer po:

- postopku, ki je predpisan za njegovo pripravo in sprejem (18. člen);
- skrajšanem postopku, kadar se spremembe in dopolnitve nanašajo samo na prostorske izvedbene pogoje (v nadaljevanju: PIP), ne posegajo pa v določanje namenske rabe prostora (53. člen);
- kratkem postopku, ki je potreben zaradi (53.a člen):
 - odprave neskladja izvedbenega dela s strateškim delom oziroma občinskim strateškim prostorskim načrtom, če je ta sprejet kot samostojni akt, kadar je to neskladje posledica očitnih napak,
 - odprave neskladja med posameznimi določbami znotraj izvedbenega ali strateškega dela oziroma občinskega strateškega prostorskega načrta, če je ta sprejet kot samostojni akt, kadar je to neskladje posledica očitnih napak,
 - uskladitve z občinskim podrobnim prostorskim načrtom, na podlagi katerega se v skladu s 56.a členom ZPNačrt spreminja podrobnejša namenska raba,
 - upoštevanja opozorila pristojnih ministrstev, ki občini v postopku nadzora zakonitosti OPN v skladu s predpisi o državni upravi oziroma lokalni samoupravi predlagajo razveljavitve njegovih posameznih določb.

V kratkem postopku se OPN spremeni in dopolni na način, kot je v občini predpisan za sprejem drugih občinskih odlokov s tem, da mora biti predlog sprememb skupaj z obrazložitvijo pred sprejemom na občinskem svetu javno objavljen na oglasni deski in v svetovnem spletu vsaj 15 dni in v tem času javnosti omogočeno tudi podajanje pripomb na objavljeno gradivo.

Kratkega postopka ni mogoče uporabiti, če so spremembe in dopolnitve take narave, da terjajo sodelovanje nosilcev urejanja prostora ali bi bilo zaradi njih treba izvesti postopek celovite presoje vplivov na okolje v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo okolja.

SD OPN izvedene po skrajšanem in kratkem postopku niso obravnavane v tem poročilu.

V poročilu so bile obravnavane SD OPN le tistih občin, ki se spreminjajo in dopolnjujejo po postopku, ki je predpisan za njegovo pripravo in sprejem, torej po »rednem postopku« in v katerih so se spreminjala in na novo določala tudi območja namenske rabe prostora.

ZPNačrt ne določa kdaj in kako pogosto lahko občine spreminjajo in dopolnjujejo svoje prostorske akte. OPN je prostorski razvojni dokument, ki v obdobju od 10 – 15 let mora

v realnih okvirih glede na demografske kazalce in projekcije, glede na predvideno rast aktivnega prebivalstva ter rasti predvidenega števila delovnih mest in glede na gravitacijska območja naselij zagotoviti zadostne površine za razvoj vseh dopustnih oziroma načrtovanih dejavnosti v prostoru.

Stanje

Iz razpoložljivih podatkov, ki jih vodi MzIP-DzP je razvidno, da je do sedaj že 11 občin sprejelo svoje prve SD OPN. Nekatere občine so kmalu, celo v majn kot pol leta po uveljavitvi prvega OPN, že pristopile k spremembam in dopolnitvam in sprejele sklepe o začetku priprave SD OPN (MO Ljubljana, Občina Idrija, Občina Kanal ob Soči, Občina Nova Gorica).

Nekatere so pristopile k SD OPN v dveh postopkih hkrati, zlasti takrat, kadar spremembe NRP ne posegajo v varstvena območja in zato ni bilo potrebno izvesti postopka CPVO (Občina Postojna).

V aprilu 2014 je 11 občin v fazi pridobivanja smernic k osnutkom SD OPN. 4 pa se nahajajo v fazi pridobivanja mnenj k predlogu SD OPN. Iz sklepov o začetku priprave je razvidno, da se SD OPN za posamezne občine med drugim najpogosteje nanašajo na:

- ponovne predloge za spremembo NRP v območja stavbnih zemljišč z obrazložitvami, da številni občani želijo ponovno podajati svoje individualne pobude za spremembo NRP, tudi tiste, do katerih so se pristojni državni NUP že enkrat negativno opredelili in ugotovili, da so v nasprotju z veljavnimi predpisi;
- predloge, ki pomenijo spremembo NRP zaradi načrtovanja prostorskih ureditev, ki so v javnem interesu (npr. izgradnja nove ceste, čistilne naprave, družbene infrastrukture – vrtca) ter
- spremembe PIP zaradi natančnejšega definiranja posameznih določil, saj so se ob dosedanji uporabi OPN, bile ugotovljene določene pomanjkljivosti oziroma dvoumnosti, na katere so opozorili vsakodnevni uporabniki OPN, ki izdajajo upravna dovoljenja in tudi pripravljavci projektov za pridobitev GD.

Metoda dela

Pri pripravi tega poročila smo pregledali veljavni SD OPN in tisti, ki so še v postopkih priprave in se nanašajo poleg sprememb tekstualnega dela OPN tudi na grafične prikaze ter spremembe in dopolnitve NRP po posameznih EUP. V analizi se je testno pregledalo grafične dele OPN z vektorskim slojem za nekaj občin, ki so v večjem obsegu ponovno spreminjale območja osnovne in podrobnejše NRP. Pogoj za pregled je bil, da je OPN pripravljen v digitalni obliki ter v skladu s tehničnimi pravili, v katerih so predpisani ustrezni formati za posamezne vrste podatkov

Potrebni podatki:

- iz predloga OPN (vektorski sloj) so se pregledali odobreni in zavrnjeni predlogi za spremembo namembnosti (površine po vrstah NRP),

- sprejet OPN (vektorski sloj),
- predlog SD OPN (vektorski sloj)- pregled novih predlogov za spremembo NRP po EUP (enotah urejanja prostora), pregled v prejšnjem postopku že zavrnjenih pobud (deleži, vrste rab).

Ugotovitve

Iz navedenega izhaja da:

1. sprejeti OPN glede na dolgotrajna sektorska usklajevanja med državnimi nosilci urejanja prostora pristojnimi za varstvene in razvojne potrebe, v posameznih fazah priprave OPN niso pripravljene tako, da bi omogočali izvedbo dejanskih razvojnih potreb prebivalcev, javnega sektorja in gospodarskih subjektov v občini;
2. občine pri prostorskem načrtovanju ne upoštevajo dejstva, da je veliko obstoječih območij stavbnih zemljišč še neizkoriščenih in na razpolago, še zlasti v tistih naseljih, ki so brez funkcije in nimajo pomembnejše vloge v lokalnem omrežju, kakor tudi tistih z vlogo in funkcijo v omrežju naselij; kljub temu se namreč pojavlja pritisk pobudnikov iz občin neposredno na državo s ponovnim vlaganjem predlogov individualnih oseb za spremembo NRP, ki so bili v prejšnjih postopkih priprave OPN že zavrnjeni;
3. vedno se lahko pojavijo nove, utemeljene pobude za spremembo namembnosti zemljišč, ki jih v času priprave OPN ni bilo mogoče zaznati;
4. zaradi uvedbe davka na nepremičnine, prihaja s strani občanov do številnih novih pobud za spremembo namembnosti zemljišč, ki se nanašajo na izvzem zemljišč iz območja stavbnih zemljišč;
5. OPN so zaradi združitve strateškega in izvedbenega dela odloka preobsežni ter zaradi prenormiranosti po vsebini preobsežni in zato tudi nepregledni, zato vedno znova pojavljajo zahteve po dopolnitvah in spremembah OPN;
6. občine niso več dolžne MzIp-DzP glede na določbe ZPNačrt poročati o postopkih sprejemanja OPPN, ki so hierarhično nižji akti od OPN, vendar pa se z njimi tudi lahko spreminja in dopolnjuje NRP, zato ni mogoče imeti popolnega nadzora nad spremljanjem sprememb zlasti območij podrobnejše NRP.

Priporočila

Z dopolnitvijo prostorske zakonodaje je potrebno ločiti strateški del načrtovanja od izvedbenega dela OPN ter določiti časovni okvir kdaj so izpolnjeni pogoji, da občina lahko pristopi k celovitim SD OPN;

Za lažjo obravnavo in nadzor na sprejetimi OPN se dopolnijo tehnična pravila za pripravo OPN v digitalni obliki, s spremembo zakonodaje pa se naj omogoči možnost objavljanja ter uveljavljanja OPN v digitalni obliki na skupnem e – portalu;

Za izboljšanje pregleda nad sprejemanjem in spreminjanjem OPPN se uvede obveznost poročanja o sprejemu OPPN ministrstvu pristojnemu za prostor.

II. Rang v občinskih prostorskih načrtih opredeljenih naselij

Različna naselja imajo v prostoru glede na njihovo lego in naravne pogoje za razvoj (relief, kakovost tal, hidrološke značilnosti ...), gospodarski razvoj in zgodovinske okoliščine različno vlogo. Glede na pomen naselja, njegovo velikost, raznolikost in število različnih funkcij in dejavnosti v naselju, naselja po pomenu razvrščamo v hierarhično urejene ravni, tovrstna centralna naselja pa skupaj tvorijo omrežje funkcionalno povezanih središč. Rang naselja je opredeljen tako v strateških nacionalnih prostorskih dokumentih (SPRS), kakor tudi v občinskih prostorskih dokumentih. V Sloveniji občine v OPN določijo centralna naselja, v katere se usmerja poselitveni razvoj. Pri opredeljevanju vrst centralnih naselij v občinah smo pregledali vse do konca leta 2013 uveljavljene OPN. V teh dokumentih opredeljena centralna naselja smo uvrstili v enovito bazo podatkov, ki je urejena tako, da omogoča združevanje teh podatkov z drugimi demografskimi, ekonomskimi in socialnimi podatki, ki se v Sloveniji zbirajo za raven naselja natančno.

1 Policentrični urbani sistem

Razvoj poselitve Slovenije je utemeljen na konceptu urbane koncentracije in policentričnega poselitvenega sistema. Opredeljen je v SPRS in sloni na dvostopenjsko strukturiranem policentričnem omrežju središč. SPRS določa, da se poselitev – umeščanje dejavnosti, stanovanj in infrastrukture v omrežju naselij - prednostno usmerja v urbana središča, ki so v omrežju naselij opredeljena kot središča ali pa imajo zaradi svojih značilnosti in potreb zaledja možnost razvoja v pomembnejša središča nacionalnega ali regionalnega pomena. Vlogo in moč središč je potrebno krepiti zaradi večje konkurenčnosti slovenskih mest v evropskem urbanem omrežju, predvsem v odnosu do urbanih središč v neposredni soseščini, katerih gravitacijski vpliv seže tudi na območje Slovenije. V urbanih središčih se v skladu s SPRS krepí stanovanjsko in bivalno funkcijo, skladno z omrežjem središč pa se tudi razvija omrežje družbene infrastrukture.

SPRS opredeljuje, da se poselitveni razvoj prednostno usmerja v izbrana naselja, v katerih se skrbi za zadostno ponudbo stanovanj, delovnih mest in raznovrstnih dejavnosti ter za ustrezno infrastrukturno opremo. V okviru policentričnega urbanega sistema se razvija omrežje ustrezno opremljenih središč, ki omogočajo vsem prebivalcem udobno, cenovno ugodno, varno in okoljsko sprejemljivo dostopnost do javnih funkcij, delovnih mest, storitev in znanja. Omrežje funkcionalno in fizično povezanih središč se načrtuje tako, da je razmestitev storitvenih, oskrbnih in drugih dejavnosti ter prometnih in telekomunikacijskih povezav prostorsko usklajena, se med seboj dopolnjuje in omogoča uravnoteženost življenjskih in gospodarskih pogojev v mestih in na podeželju, ob skrbi za kvaliteto prostora in okolja. Kot osnovni okvir urbanega sistema se razvija dvostopenjsko policentrično strukturirano omrežje središč nacionalnega in regionalnega pomena. Na lokalni ravni se, v skladu z učinkovito in enakomerno dostopnostjo, primerno razmestitvijo funkcij in medsebojnimi prometnimi povezavami, razvija tudi središča medobčinskega pomena, pomembnejša lokalna središča in druga lokalna središča.

Centralna naselja so torej tista naselja (praviloma urbana naselja), v katerih so prisotne različne oskrbe in storitvene dejavnosti, ki služijo prebivalcem v vplivnem oziroma gravitacijskem območju. Njihov vpliv oziroma mesto v hierarhiji centralnih naselij je odvisen od stopnje opremljenosti s centralnimi funkcijami, pri čemer je pomembna raznovrstnost funkcij, njihov rang ter kapacitete. Iz tega lahko razberemo pomembnost naselja v nekem območju in povezave med naselji. Opremljenost s funkcijami je v veliki večini primerov v neposredni povezavi z velikostjo ter morfologijo naselja.

Prisotnost funkcij v naselju je eden izmed kriterijev, ki ga SPRS postavlja za določanje ranga naselij v omrežju naselij. Pri tem je pomembno število funkcij, predvsem pa njihova raznovrstnost ter rang posamezne funkcije.

V SPRS je policentrični urbani sistem razčlenjen na šest hierarhičnih ravni naselij. Hierarhično najvišje so (I. stopnja) nacionalna središča mednarodnega pomena, sledijo središča nacionalnega pomena (II. stopnja), središča regionalnega pomena (III. stopnja), medobčinska središča (IV. stopnja), pomembnejša lokalna središča (V. stopnja) in lokalna središča (VI. stopnja). Naselja od I. do IV. stopnje so določena v besedilu SPRS, naselja pomembnejša lokalna središča in lokalna središča pa so določena le kriterialno.

Pomembnejše lokalno središče (SPRS 2004) je opredeljeno kot:

»V pomembnejših lokalnih središčih se spodbuja razvoj ustrezne storitvene in oskrbne funkcije in razvoj delovnih mest za okoliško prebivalstvo. Minimalno število prebivalcev v gravitacijskem območju pomembnejšega lokalnega središča je 5.000 prebivalcev. V pomembnejša lokalna središča se umešča primarno zdravniško in socialno oskrbo (na primer zdravstveni dom, lekarno, osebno in družinsko pomoč) ter omogoča možnosti za športno in kulturno dejavnost.«

Lokalno središče (SPRS 2004) je opredeljeno kot:

»Lokalno središče zagotavlja prebivalcem naselja in njegovega zaledja vsaj možnosti za vsakodnevno oskrbo, osnovno izobraževanje, informiranje in druženje. Na območjih z izrazito razpršeno poselitvijo se spodbuja razvoj lokalnega središča, ki zagotavlja ustrezno oskrbo in raven javnih funkcij. V naseljih, ki so zaposlitvena središča območij s posebnimi razvojnimi problemi, ter v obmejnih območjih, kjer se lahko razvije neposredno gospodarsko sodelovanje s sosednjimi državami, se oblikuje manjše gospodarske cone. Če ima središče funkcijo občinskega središča, mora samostojno ali v sodelovanju z drugimi pomembnejšimi lokalnimi središči zagotavljati zadostno in dostopno oskrbo z družbenimi in drugimi storitvenimi dejavnostmi, ne glede na obseg svojega gravitacijskega območja.«

V SPRS določenemu policentričnemu sistemu središč so dolžne slediti tudi občine pri pripravi svojih prostorskih aktov.

2 Opredelitve/ poimenovanje vrst centralnih naselij v občinskih prostorskih načrtih

Občine v OPN določijo centralna naselja na svojem območju, pri čemer morajo slediti določilom SPRS. V OPN občine hierarhijo naselij opredeljujejo še podrobneje, kot to ureja SPRS, oziroma v OPN kot centralna naselja opredeljujejo naselja, ki so hierarhično nižja od lokalnega središča. Na tem mestu je treba poudariti, da lokalno središče ni nujno tudi središče občine oziroma da vsako središče občine ni nujno tudi lokalno središče. Ministrstvo pristojno za prostor v preteklosti ni izdalo ali objavilo priporočil, kako naj se v OPN določa mreža (hierarhija) naselij.

V analiziranih 77 OPN-jih se pojavlja kar 46 različnih poimenovanj vseh kategorij centralnih naselij (Tabela 11). Raznolikost teh poimenovanj kaže na zelo različen in strokovno neuskladen pristop izdelovalcev ter naročnikov OPN (občine) k opredelitvi mreže naselij v posamezni občini. Deli besedila OPN, ki opredeljujejo omrežje naselij v občinah, so zbrani v Priloga 1.

Poimenovanje centralnih naselij za višje ravni centralnosti, večinoma sledijo poimenovanju opredeljenem v SPRS. Na nižjih hierarhičnih ravneh pa se srečujemo z različnimi izpeljankami poimenovanja središč (npr. malo lokalno središče, mikrolokalno). Nekatera poimenovanja so kombinacija različnih ravni središč (npr. lokalno središče s funkcijo občinskega središča, medobčinsko središče nacionalnega pomena itd.), druga nakazujejo lego naselja na območju občine (npr. lokalno središče severnega dela občine), imenom so dodana oštevilčenja središč (npr. lokalno središče 1/3, lokalno središče 2/3, lokalno središče 3/3), v nekaterih primerih je dodan oštevilčen rang (lokalno središče I. reda). Nekatera poimenovanja se popolnoma odmikajo od poimenovanj v SPRS in nakazujejo funkcije, ki naj bi jih ta naselja imela ali jih imajo (npr. druga stopnja, manjši oskrbni in zaposlitveni centri). Posebej se navajajo tudi turistična središča, kot funkcijsko specializiran tip naselja (v dveh OPN-jih).

Tabela 1: Vrste centralnih naselij opredeljeni v OPN in njihova pojavnost

VRSTA NASELJA	ŠTEVILO
lokalno središče	167
pomembnejše lokalno središče	55
lokalno središče II. reda	16
lokalno središče ožjega pomena	15
občinsko središče	12
lokalno središče I. reda	11
pomožno lokalno središče	9
manjša nosilna naselja v lokalnem prostoru	7
manjši oskrbni centri in zaposlitvena središča	7
središče lokalnega pomena	7
medobčinsko središče	6
naselje z elementi lokalnega središča	6
oskrbna lokalna središča	6
pomembnejše ostalo naselje	6
"druga stopnja"	5
manjše lokalno središče	5
lokalno turistično središče	4
oskrbno središče	4
pomembnejša naselja z elementi lokalnega središča	4
središče regionalnega pomena	4
manj pomembno lokalno središče	3
lokalno središče kot del pomembnejšega lokalnega središča 1, pomožno lokalno središče	2
lokalno središče s funkcijo občinskega središča	2
mikrolokalno središče	2
naselje s posameznimi elementi lokalnega središča	2
regionalno središče	2
središče občinskega pomena	2
lokalno središče kot del pomembnejšega lokalnega središča 1	1
lokalno središče kot del pomembnejšega lokalnega središča 2, specializirano (gospodarsko) središče	1
lokalno središče širšega pomena	1
lokalno središče, pomožno lokalno središče	1
medobčinsko središče in središče regionalnega pomena	1
medobčinsko/občinsko središče	1
nacionalno središče	1
nacionalno središče mednarodnega pomena	1
nacionalno/občinsko/regionalno središče	1

občinsko in lokalno središče	1
občinsko središče občinskega pomena	1
pomembnejše lokalno središče s funkcijo občinskega središča	1
specializirano središče	1
središče medobčinskega pomena	1
središče medobčinskega pomena /pomembnejše lokalno središče/ občinsko središče	1
središče nacionalnega pomena	1
središče nacionalnega pomena in medobčinsko središče ter občinsko središče	1
središče nacionalnega pomena in regijsko ter občinsko središče	1
turistično središče	1
ostala naselja	2222
skupna vsota	2612

Vir: lastni podatki

Središča nacionalnega pomena

SPRS kot središča nacionalnega pomena opredeljuje 11 naselij in štiri somestja¹. Ta središča so v SPRS navedena poimensko. Tri izmed opredeljenih središč nacionalnega pomena – Ljubljana, Maribor in somestje Koper - Izola - Piran so opredeljena kot nacionalna središča mednarodnega pomena.

Vsa naselja nacionalnega pomena, ki so zajeta v analizirane OPN, so poimenovana različno (Tabela 2), vendar vsebinsko pravilno. V treh primerih so naseljem pripisane po tri različne vloge v sistemu naselij – hierarhično so naselja opredeljena v razponu od nacionalnega do občinskega središča.

Tabela 2: Različna poimenovanje središč nacionalnega pomena v OPN

NASELJE	OPEDELITEV OPN
Ljubljana	nacionalno središče mednarodnega pomena
Nova Gorica	nacionalno središče
Novo mesto	središče nacionalnega pomena in regijsko ter občinsko središče
Postojna	nacionalno/občinsko/regionalno središče
Ravne na Koroškem	središče nacionalnega pomena in medobčinsko središče ter občinsko središče
Sevnica	središče nacionalnega pomena

Vir: lastni podatki

¹ Somestje je skupine medsebojno povezanih mest in/ali drugih naselij, v katerih se dejavnosti razporejajo po načelu dopolnjevanja funkcij (SPRS 2004).

Središča regionalnega pomena

Središča regionalnega pomena so v SPRS poimensko navedena in prikazani karti zasnove policentričnega urbanega sistema in razvoj širših mestnih območij. Poimenovanje tovrstnih naselij v OPN je skladno z opredelitvijo v SPRS (Tabela 33).

Tabela 3: Poimenovanje središč regionalnega pomena v OPN

NASELJE	OPREDELITEV OPN
Črnomelj	središče regionalnega pomena
Idrija	središče regionalnega pomena
Ljutomer	regionalno središče
Ormož	regionalno središče
Šmarje pri Jelšah	središče regionalnega pomena
Tolmin	središče regionalnega pomena

Vir: lastni podatki

Lokalna središča

Največ centralnih naselij je opredeljenih kot lokalno središče. Lokalna središča se v različnih OPN pojavljajo pod nekoliko različnimi imeni (Tabela 43). Vseh skupaj je 203, največ 167 naselij se pojavlja pod imenom lokalno središče, kar je skladno z usmeritvami SPRS.

Tabela 4: Različna poimenovanja lokalnih središč v OPN

POIMENOVANJA LOKALNIH SREDIŠČ	ŠTEVILO
lokalno središče	167
lokalno središče ožjega pomena	15
lokalno središče I. reda	11
središče lokalnega pomena	7
Lokalno središče s funkcijo občinskega središča	2
občinsko in lokalno središče	1
skupaj	203

Vir: lastni podatki

Pri besedilni analizi poimenovanj centralnih naselij je treba opozoriti še na zmedo, ki nastaja pri poimenovanju občinskih središč. Pri analizi ugotavljamo, da v OPN pogosto prihaja do zamenjav med lokalnimi in občinskimi središči oziroma do uvajanja termina občinsko središče v hierarhijo naselij. Odnos med lokalnim središčem in občinskim središčem sicer ni enoznačen in so možne različne kombinacije:

- občinsko središče je lahko hierarhično višje (npr. nacionalno, regionalno ...središče), občina ima več lokalnih središč (npr. Ljubljana);
- občinsko središče je lokalno središče, druga naselja v občini so hierarhično nižje

uvrščena – v tem primeru najpogosteje prihaja do napak v poimenovanju (npr. občina Dolenjske toplice, Brda, Šenčur, Šentjernej ...);

- nobeno izmed naselij v občine ne dosega kriterijev za lokalno središče, središče občine je najbolj centralno naselje v občini;
- občinsko naselje ni lokalno središče, v občini je drugo pomembnejše naselje (npr. Destrnik).

Iz SPRS izhaja, da vsako občinsko središče (sedež občine) še ni nujno tudi lokalno središče. Predvsem v primeru nekaterih manjših občin se naselje s sedežem občin pojavlja pod poimenovanjem »občinsko središče«, nižje v hierarhiji naselij pa se pojavljajo lokalna središča .

2.1 Pridružena naselja ter »somestja«

Pri analizi števila centralnih naselij po posameznih občinah smo ugotovili, da je v nekaterih občinah število centralnih naselij zelo visoko, kot centralna naselja pa so opredeljena tudi po številu prebivalcev zelo majhna naselja. Zato smo se odločili preučiti, zakaj je v nekaterih občinah število centralnih naselij zelo veliko.

Z razvojem in fizično rastjo naselij, so se mnoga slovenska naselja, tudi tista na podeželju, medsebojno morfološko povezala – naselja so v naravi združena, se stikajo ali pa je razdalja med posameznimi naselji zelo majhna. Nekatera druga naselja pa so medsebojno močno funkcionalno povezana – dejavnosti v njih se medsebojno dopolnjujejo in takšna naselja tako skupaj krepijo svojo vlogo v urbanem sistemu.

V registru prostorskih enot (RPE) so morfološko povezana naselja običajno še vedno obravnavana kot ločena naselja. Pri pregledu OPN smo ugotovili, da se za razliko od RPE, morfološko povezani naselji / naselja pogosto obravnavajo skupaj kot eno funkcionalno naselje, pri čemer pa so vsa tako povezana naselja običajno navedena kot centralna naselja. Skupna obravnava teh naselij je po našem prepričanju pravilna, v strateškem delu OPN so pogosto prikazana kot eno središče. Na Slika 44 je kot primer prikazana karta iz strateškega dela OPN občine Žirovnica, kjer je somestje, ki ga sicer sestavlja več manjših naselij, opredeljeno kot enovito lokalno središče. Nekoliko drugačen primer je primer v OPN Straža. V tem primeru naselja, ki so v tekstualnem delu OPN predstavljena, kot funkcionalno združena naselja (glej tudi: Priloga 1) v strateškem delu niso opredeljena kot funkcionalna naselbinska enota, pač pa so vsa tri naselja zaobjeli v en urbanistični načrt.

Ker število centralnih naselij v OPN, kjer je vsako izmed pridruženih naselij ali naselij kot sestavnih delov somestij prikazano kot samostojno centralno naselje, prikazuje izkrivljeno sliko, v naši analizi zato centralnost pripisujemo le enemu izmed naselij (običajno največjemu), ostala naselja (pridružena ali enakovredna – glej Tabela 5) pa obravnavamo kot necentralna oziroma druga naselja. Za potrebe te analize tako povezana naselja obravnavamo kot eno funkcionalno naselbinsko enoto. Prvotna

podoba velike številčnosti centralnih naselij se je tako bistveno zmanjšala.

V analiziranih 75 OPN se funkcionalne naselbinske enote obravnavajo na dva načina.

(i) Pridružena naselja

Manjša naselja so pogosto pridružena večjim naseljem s katerim se stikajo ali je razdalja med naseljema / naselji zelo majhna. V analiziranih OPN je na podlagi morfoloških meril opredeljenih aglomeracij skupaj 27, vanje je vključenih 68 naselij (Tabela 5).

(ii) Somestja - vključena enakovredna naselja

Nekatera naselja so v OPN-jih predstavljena na podlagi funkcijskih meril in v tem primeru so opredeljena kot somestja ali enakovredna naselja. V takšnih primerih si naselja delijo funkcije in dejavnosti, delovna mesta ipd. ter funkcionirajo kot ena naselbinska enota z enim ali več RPE naselji. Takšnih somestij je 11, vanje pa je vključenih 25 (RPE) naselij. Somestja največkrat sestavljata po dve naselji, v dveh primerih tri in v enem primeru štiri naselja (Tabela 5).

Tabela 5: Pregled pridruženih naselij ter somestij v analiziranih 75 OPN

Občina	Naselje z dodeljeno centralno vlogo	Pripadajoča / priključena	Somestje ali pripadajoče enakovredno naselje	OPN_tekst
Bovec	Trenta	Soča		pomembnejše lokalno središče
Bovec	Žaga	Srpenica		pomembnejše lokalno središče
Brda	Dolnje Cerovo		Gorenje Cerovo	lokalno središče
Cerknica	Cerknica	Podskrajnik		medobčinsko središče
Cerknica	Unec	Slivice		lokalno središče
Črnomelj	Srednji Radenci		Gorenji Radenci, Dolenji Radenci	manjši oskrbni centri in zaposlitvena središča
Črnomelj	Stari trg ob kolpi	Deskova vas		pomembnejše lokalno središče
Črnomelj	Vinica	Drenovec		pomembnejše lokalno središče
Dobrova-Polhov Gradec	Dobrova		Polhov Gradec	pomembnejše lokalno središče

Dolenjske toplice	Dolenjske toplice	Sela	Občinsko središče
Dornava	Dornava	Mezgovci	lokalno središče
Idrija	Gorenji Vrsnik	Spodnji Vrsnik	lokalno središče
Idrija	Idrija	Spodnja Idrija	središče regionalnega pomena
Idrija	Črni vrh	Predgrize	pomembnejše lokalno središče
Ig	Brest	Tomišelj	lokalno središče
Kanal	Deskle	Ložice, Anhovo	lokalno središče
Komenda	Komenda	Gmajnica, Gora pri Komendi, Mlaka, Podboršt pri Komendi	pomembnejše lokalno središče
Komenda	Moste	Suhadole, Žeje pri Komendi	pomembnejše lokalno središče
Ljubljana	Spodnje Gameljne	Srednje Gameljne, Zgornje Gameljne	lokalno središče
Loška dolina	Lož	Stari trg	lokalno središče
Metlika	Suhor	Gornji Suhor pri Metliki	lokalno središče
Pivka	Dolnja Košana	Neverke	pomembnejše lokalno središče
Pivka	Klenik	Košana	lokalno središče
Prebold	Prebold	Dolenja vas	pomembnejše lokalno središče
Ribnica	Dolenja vas	Prigorica	lokalno središče
Rogašovci	Rogašovci	Sveti Jurij, Nuskova	lokalno središče
Ruše	Bistrica ob Dravi	Bezena, Log	lokalno središče
Straža	Straža	Vavta vas, Jurka vas, Rumanja vas	občinsko središče
Šenčur	Voglje	Voklo	lokalno središče
Šmarje pri jelšah	Zgornje Tinsko	Spodnje Tinsko	lokalno središče
Žalec	Griže	Migojnica	lokalno središče
Žirovnica	Žirovnica	Breznica, Selo pri Žirovnici, Zabreznica	občinsko in lokalno središče

Vir: lastni podatki

Naša analiza centralnih naselij je temeljila na analizi besedilnih delov odloka veljavnih OPN-jev. Pri pregledu nekaterih OPN-jev je bilo ugotovljeno, da vsebine kart niso primerljive, niti naslovi s podobno vsebino kart niso vedno enaki, legenda in prikaz na karti pa večkrat ni usklajen z besedilom odloka OPN-ja.

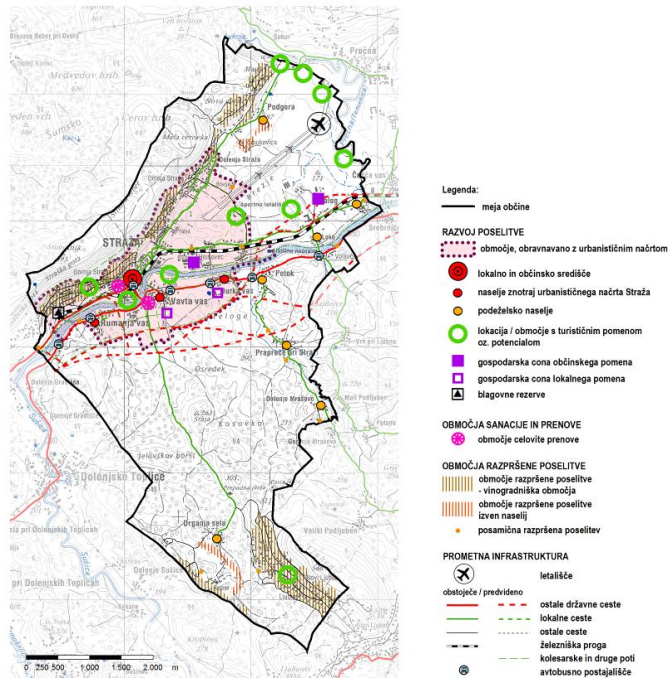
Primeri naselij, katera so v OPN obravnavana kot somestja ali pridružena naselja

V OPN občine Straža je v 10. čl. (omrežje naselij z vlogo in funkcijo posameznih naselij) opredeljeno, da se »Straža skupaj z Vavto vasjo, Rumanjo vasjo, in Jurkovo vasjo razvija kot občinsko središče z javnimi dejavnostmi in gospodarskimi conami ter drugimi funkcijami«. V nadaljevanju besedila se vsa prej naštetna naselja obravnavajo kot eno naselje: »Naselje se razvija kot gospodarsko, zaposlitveno, ...«. Besedilo OPN se tako razlikuje od opredelitve v kartografskem delu strateškega dela dokumenta (V OPN občine Žirovnica so v 13. čl. (omrežje naselij z vlogo in funkcijo posameznih naselij) naselja Žirovnica, Selo pri Žirovnici, Zabreznica in Breznica opredeljeni kot občinsko in lokalno središče. Skupaj se bodo naselja razvijala kot »sedež občine, kulturno in trgovsko-storitveno središče ter središče interesov in informacij«. Čeprav ni popolnoma jasno, kaj je »središče interesov« besedilo jasno opredeljuje nekatere skupne funkcije združenih naselij, v nadaljevanju pa besedilo OPN definira še funkcije za vsako izmed v funkcionalno naselbinsko enoto združeno naselje. Naselja se tako funkcionalno dopolnjujejo, kar je značilnost somestij. Kot somestje so naselja opredeljena v strateškem delu OPN (Slika 5).

Slika 2), kjer so naselja obravnavana ločeno, zaradi česar funkcionalne naselbinske enote niso opredelili kot somestje. Kot je razvidno iz orto –foto posnetka so obravnavana naselja morfološko združena, naselja se fizično stikajo.

V OPN občine Žirovnica so v 13. čl. (omrežje naselij z vlogo in funkcijo posameznih naselij) naselja Žirovnica, Selo pri Žirovnici, Zabreznica in Breznica opredeljeni kot občinsko in lokalno središče. Skupaj se bodo naselja razvijala kot »sedež občine, kulturno in trgovsko-storitveno središče ter središče interesov in informacij«. Čeprav ni popolnoma jasno, kaj je »središče interesov« besedilo jasno opredeljuje nekatere skupne funkcije združenih naselij, v nadaljevanju pa besedilo OPN definira še funkcije za vsako izmed v funkcionalno naselbinsko enoto združeno naselje. Naselja se tako funkcionalno dopolnjujejo, kar je značilnost somestij. Kot somestje so naselja opredeljena v strateškem delu OPN (Slika 5).

Slika 2: Predstavljen primer funkcijsko pridruženih naselij v OPN občine Straža, kjer so tri RPE naselja zaobjeli v en urbanistični načrt



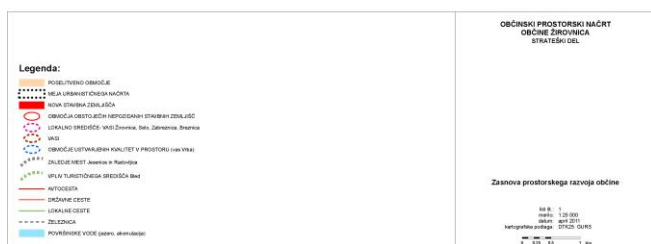
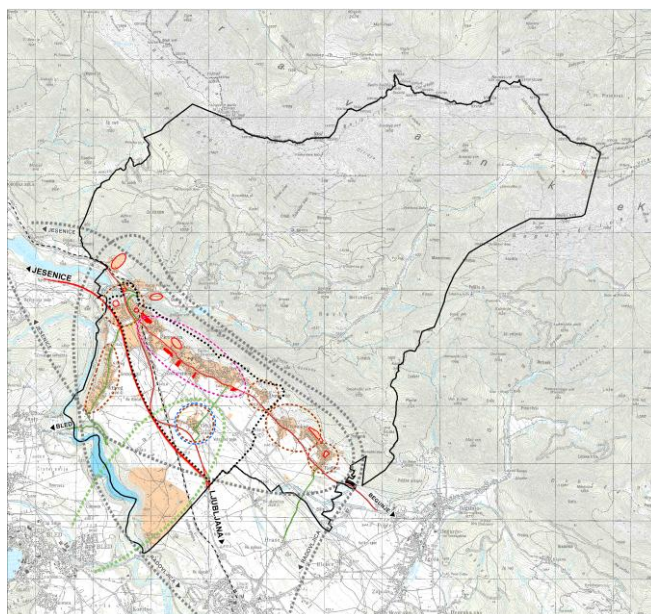
Karta 3: USMERITVE ZA RAZVOJ POSELTIVE IN ZA CELOVITO PRENOVO TER ZASNOVA PROMETA M 1:50 000

Vir: OPN Straža

Slika 3: Priključena naselja - naselje Straža z naselji Vavta vas, Jurka vas, Rumanja vas na orto - foto posnetku



Slika 4: Strateški del OPN občine Žirovnica



Slika 5: »Somestje« kjer so naselja morfološko povezana -Primer Žirovnica z naselji Breznica, Selo pri Žirovnici in Zabreznica v občini Žirovnica



Slika 6: »Somestje« kjer sta naselji fizično ločeni - Primer Voklo-Voglje v občini Šenčur (naselji sta skupaj opredeljeni kot lokalno središče)



Priporočila

Ministrstvo pristojno za prostor naj pripravi metodološko navodilo ali priročnik s katerim se poenoti rabo izrazov za raven središč (centralnih naselij) z jasnejšimi merili (morfološka, funkcijska) za opredelitev. Pri naseljih, ki so kot središče določene ravni opredeljena v SPRS naj se med obravnavo OPN preveri skladnost ravni v OPN in SPRS.

Poenoti naj se vsebine kartografskih prikazov v OPN in legenda; vsebina v kartografskem delu (predvsem strteškega dela OPN) naj se poenoti z besedilom odloka OPN.

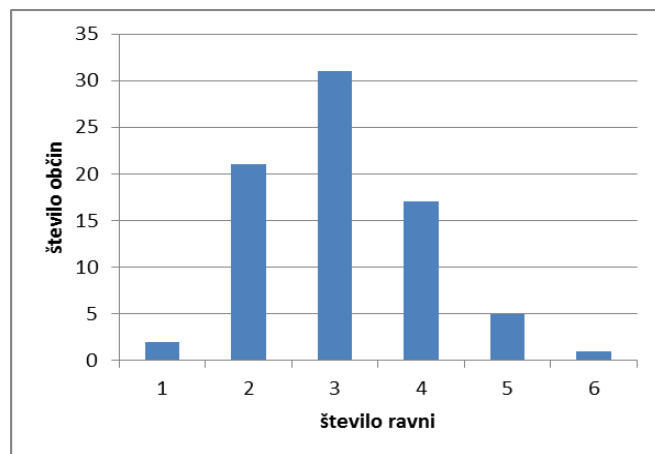
3 Opredeljenost hierarhije središč v občinskih prostorskih načrtih

Slovenske občine so po velikosti, številu prebivalcev, številu naselij, opremljenosti naselij s funkcijami itd. med seboj zelo različne. Te razlike se nujno kažejo tudi v omrežju naselij in njihovi hierarhični ureditvi.

Število hierarhičnih ravni v obravnavanih OPN se giblje od 1 do 6 (kot šesta raven so upoštevana naselja, ki niso opredeljena kot centralna naselja) (Graf 3). V treh občinah se pojavljajo tudi specializirana turistična naselja – občine Pivka, Brda in Šmartno pri Litiji. Teh naselij v tej analizi ne obravnavamo kot posebno hierarhično raven in jih prištevamo med necentralna naselja.

Dva OPN vsebujejo le po eno raven – OPN Trzin in Odranci². 18 OPN vsebujejo dve hierarhični ravni. V teh OPN tako hierarhija naselij po centralnosti ni opredeljena, čeprav so naselja različna tako po velikosti kot tudi njihovi funkciji in posledično vlogi v sistemu naselij. V OPN Bovec, v katerem je kar 6 naselij opredeljenih kot centralno naselje, so vsa centralna naselja opredeljena kot »pomembnejše lokalno središče«. Največje število ravni (6) vsebuje OPN Šmarje pri Jelšah, pet ravni je opredeljenih v petih OPN Brda, OPN Cerknica, OPN Črnomelj, OPN Grosuplje in OPN Pivka. Najpogosteje sta v OPN opredeljeni tri ravni naselij (31 OPN), v 18 OPN so opredeljene 4 različne hierarhične ravni.

Graf 3: Število opredeljenih ravni naselij v OPN



n=75

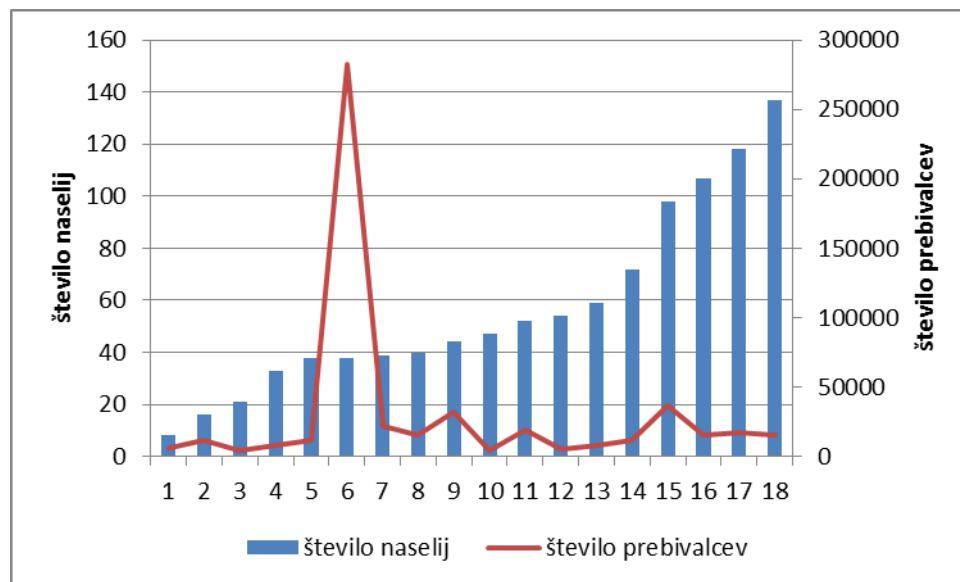
Vir: lastna obdelava

Čeprav povprečno število rangov naselij opredeljenih v OPN raste s povprečnim številom naselij v občinah ne moremo trditi, da je število rangov povezanih s številom naselij v posamezni občini. Razpon med občini z največjim in občino z najmanjšim številom naselij znotraj posameznega ranga je precejšen. Med 18 občinami, ki imajo v OPN opredeljene 4 ravni centralnih naselij (Graf 4) ima najmanj naselij občina Polzela (8

² V primeru teh dveh OPN Trzin ne moremo govoriti o hierarhiji naselij, saj občini sestavlja le eno naselje.

naselij) največ pa občina Ivančna Gorica (137 naselij). Po številu prebivalcev izstopa MO Ljubljana.

Graf 4: Razporeditev OPN s štirimi opredeljenimi rangi v hierarhiji središč naselij glede na število prebivalcev in število naselij v obravnavani občini



Vir: Lastna obdelava

4 Primerjava tipov centralnih naselij opredeljenih v občinskih prostorskih načrtih s centralnimi naselji opredeljenih v Strategiji prostorskega razvoja Slovenije

Veliko ujemanje med v OPN navedenim rangom naselij in rangom določenim v SPRS. Razlike se pojavljajo v naseljih, ki so v SPRS, opredeljeni kot del somestij³ (Tabela 6).

Iz analiziranih OPN je jasno razvidno, da občine in pripravljavci OPN, pri določanju ranga naselij, ki so v SPRS opredeljeni kot medobčinsko središče ali so višjega ranga, sledijo besedilu iz SPRS. V analiziranih OPN je pet in dvajsetih (25) naselij takšnih naselij. Pri samem poimenovanju ranga naselij pa pogosto prihaja do dodatnega poimenovanja - pripis, da je naselje tudi občinsko ali lokalno središče (npr. Novo mesto - središče nacionalnega pomena / regijsko in občinsko središče).

Pri štirih (4) izmed pet in dvajsetih (naselij) se rang iz SPRS in OPN ne ujemata (Tabela 7). V primeru OPN Bovec je Bovec, ki je v SPRS opredeljen kot medobčinsko središče, v OPN opredeljen hierarhično nižje, kot pomembnejše lokalno središče. V tem OPN je kot pomembnejše lokalno središče opredeljenih pet naselij, naselje Bovec pa v tem primeru hierarhično izenačeno z manjšimi naselji, čeprav so v njem skoncentrirane upravne,

³ V SPRS je opredeljenih pet somestij. Somestje Koper – Izola – Piran kot nacionalno središče mednarodnega pomena; somestja Jesenice – Radovljica, Dravograd – Ravne na Koroškem – Slovenj Gradec, Trbovlje – Hrastnik – Zagorje ob Savi in Sevnica – Krško – Brežice kot središča nacionalnega pomena; somestje Rogaška Slatina – Šmarje pri Jelšah kot središče regionalnega pomena.

zdravstvene in izobraževalne funkcije za celotno območje občine Bovec. Ostale razlike med rangom v SPRS in analiziranih OPN se pojavljajo pri naseljih, ki so v SPRS opredeljena kot del somestij (Slika 7).

V enem primeru, naselje Železno v OPN Žalec, je kot medobčinsko središče navedeno naselje, ki po SPRS to ni.

Tabela 6: Naselja, ki so v SPRS opredeljena kot del somestij

OB_ID	OB_UIME	NA_UIME	SPRS_SRED	OPN_tekst
102	Radovljica	Radovljica	nacionalno središče	pomembnejše lokalno središče
103	Ravne na Koroškem	Ravne na Koroškem	nacionalno središče	medobčinsko središče nacionalnega
110	Sevnica	Sevnica	nacionalno središče	središče nacionalnega pomena
124	Šmarje pri Jelšah	Šmarje pri Jelšah	regional-sred-somestje	središče regionalnega pomena
142	Zagorje ob Savi	Zagorje ob Savi	nacionalno središče	pomembnejše lokalno središče

Slika 7: Zasnova policentričnega urbanega sistema in razvoj širših mestnih območij (SPRS 2004)



Vir: Strategija prostorskega razvoja Slovenije

Tabela 7: Naselja, ki so po stopnji centralnosti v SPRS ali OPN opredeljena kot medobčinsko središče ali višje

OB_ID	OB_UIME	NA_UIME	SPRS_SRED	OPN_tekst	RANG	SPRS_No	kvazi SPRS	RAZLIKA_SP
6	Bovec	Bovec	medobcinska-sred	pomembnejše lokalno središče	1	4	5	-1
13	Cerknica	Cerknica	medobcinska-sred	medobčinsko središče	1	4	4	0
14	Cerkno	Cerkno	medobcinska-sred	medobčinsko središče	1	4	4	0
17	Črnomelj	Črnomelj	regional-sred	Regionalno središče	1	3	3	0
32	Grosuplje	Grosuplje	medobcinska-sred	medobčinsko središče	1	4	4	0
36	Idrija	Idrija	regional-sred	Občinsko regionalnega pomena	1	3	3	0
60	Litija	Litija	medobcinska-sred	medobčinsko središče ali središče regionalnega pomena	1	4	4	0
61	Ljubljana	Ljubljana	mednar-nacional-sred	nacionalno središče	1	1	1	0
63	Ljutomer	Ljutomer	regional-sred	mednarodnega pomena	1	3	3	0
64	Logatec	Logatec	medobcinska-sred	Regionalno središče	1	4	4	0
73	Metlika	Metlika	medobcinska-sred	Središče medobčinskega pomena /pomembnejše lokalno središče/ občinsko središče	1	4	4	0
84	Nova Gorica	Nova Gorica	nacionalno središče	medobčinsko središče	1	2	2	0
85	Novo mesto	Novo mesto	nacionalno središče	nacionalno središče	1	2	2	0
87	Ormož	Ormož	regional-sred	središče nacionalnega pomena / regisjo in občinsko središče	1	3	3	0
94	Postojna	Postojna	nacionalno središče	regionalno središče	1	2	2	0
102	Radovljica	Radovljica	nacionalno središče	nacionalno/občinsko/regionalno središče	1	2	5	-3
103	Ravne na Koroškem	Ravne na Koroškem	nacionalno središče	pomembnejše lokalno središče	1	2	2	0
104	Ribnica	Ribnica	medobcinska-sred	nacionalnega pomena/ karta središče občinskega pomena	1	4	4	0
108	Ruše	Ruše	medobcinska-sred	medobčinsko središče	1	4	6	-2
110	Sevnica	Sevnica	nacionalno središče	občinsko središče	1	2	2	0
124	Šmarje pri Jelšah	Šmarje pri Jelšah	regional-sred-somestje	središče nacionalnega pomena	1	3	3	0
128	Tolmin	Tolmin	regional-sred	središče regionalnega pomena	1	3	3	0
130	Trebnje	Trebnje	medobcinska-sred	središče regionalnega pomena	1	4	4	0
142	Zagorje ob Savi	Zagorje ob Savi	nacionalno središče	središče medobčinskega pomena	1	2	5	-3
190	Žalec	Žalec	medobcinska-sred	pomembnejše lokalno središče	1	4	4	0
190	Žalec	Železno	<Null>	medobčinsko in občinsko središče	2		4	-

6 Tipi centralnih naselij po velikosti naselja

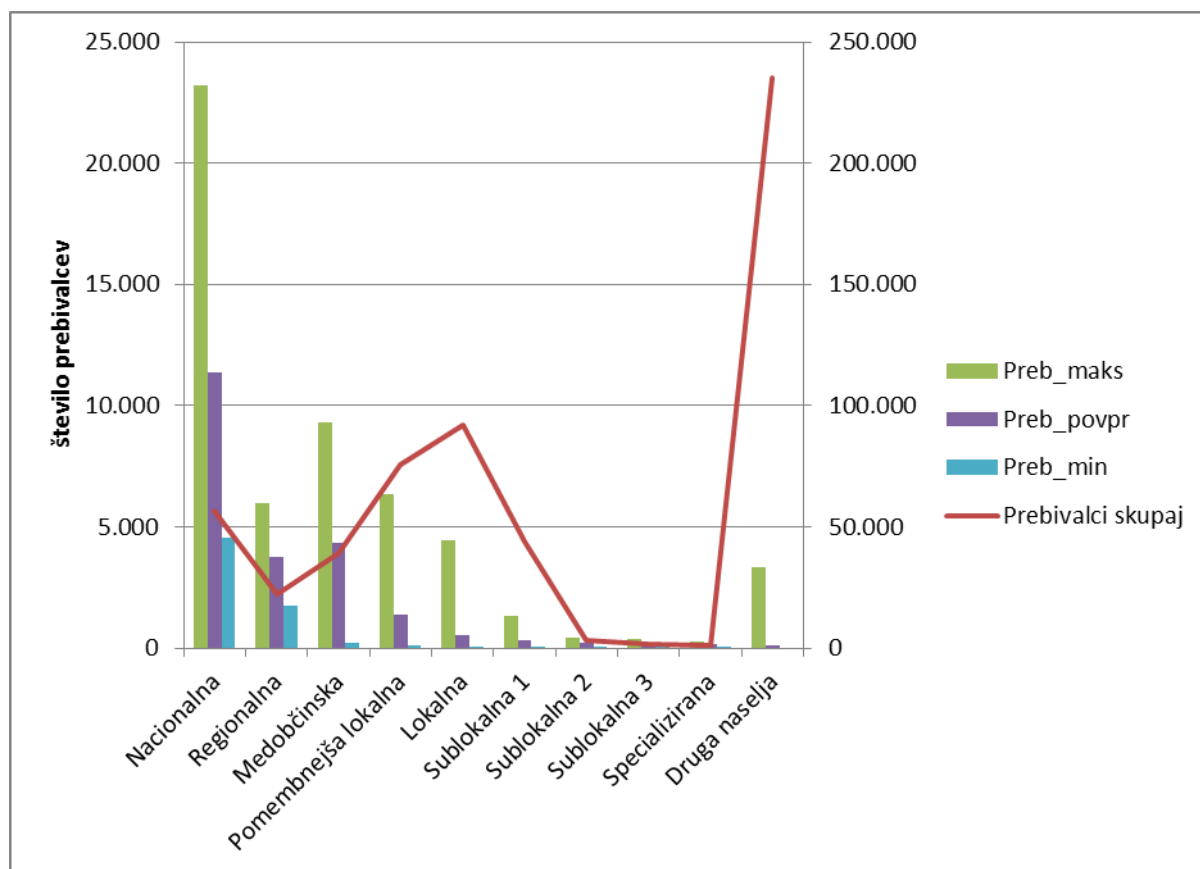
Pri pregledu centralnih naselij v 75 OPN smo vsakemu centralnemu naselju pripisali stopnjo centralnosti oz. vlogo v hierarhiji središč. Pri tem smo upoštevali stopnjo centralnosti opredeljeno v posamičnem OPN (razen v primeru pridruženih naselij, ki so obravnavana kot druga naselja – glej 2.1). Upoštevali smo hierarhijo središč, ki je podrobnejša kot opredeljena v SPRS in zajema tudi ravni nižje od lokalne (sublokalna 1-3). V analizi nas je zanimala velikost naselij po številu prebivalcev znotraj posamezne stopnje centralnosti naselij.

Po velikosti naselij so povprečno največja nacionalna središča, kar seveda ni presenetljivo, so pa nacionalna središča z najmanjšim številom prebivalcev (Sevnica – 4.548 in Ravne na Kor. – 6.829 preb. kot del somestja, Postojna kot najmanjše samostojno središče – 9.170 preb.) manjša od največjega medobčinskega središča. Največja medobčinska središča (Logatec – 9.288, Grosuplje – 7.171 in Litija – 6.505 preb.) in pomembnejša lokalna središča (Zagorje ob Savi – 6.320, Mengeš – 6.202 in Radovljica – 5.970 preb.) po številu prebivalcev presegajo največje regionalno središče (Idrija – 5.965 preb.). Pri razmerju med medobčinskimi in regionalnimi središči je zanimiva tudi primerjava med povprečnimi velikostmi teh središč (Graf 5) višje je tudi Povprečno število prebivalcev v medobčinskih središčih (4.343) je višje kot v regionalnih središčih (3.373).

Na območju obravnavanih 75 občin živi največ prebivalcev v mednarodnem središču (Ljubljana – ni prikazana na grafu 5), v drugih nacionalnih (5 naselij) živi še 56.756 preb.. Po skupnem številu prebivalcev sledijo druga naselja (235.452 preb.) katerih je tudi največ – 2.191 naselij. Skupno število prebivalcev v lokalnih središčih (92.118 preb., 175 naselij) je višje kot v pomembnejših lokalnih (75.865 preb., 56 naselij), medobčinskih (39.087 preb., 9 naselij) in regionalnih središčih (22.393 preb., 6 središč).

Število prebivalcev posameznega naselja ni odločujoč kriterij pri umestitvi naselja v posamezni rang naselij. Na vlogo posameznega naselja v hierarhiji središč ne vpliva samo število prebivalcev pač pa tudi njegova lega, prometna povezanost, število delovnih mest ter predvsem število in raznolikost funkcij, ki jih naselje opravlja tudi za svoje gravitacijsko zaledje. V luči priprave nove prostorske strategije države je zato treba opraviti dodatne analize vloge naselij v hierarhiji središč, ki bodo obravnavale tudi prejšnate vsebine.

Graf 5: Število prebivalcev v naseljih po stopnji centralnosti naselij (brez mednarodnega središča - Ljubljana), 2013



Št. naselij = 2.611

Št. obravnavanih OPN 75

Vir: SURS, lastna obdelava

III. Dejanska in namenska raba prostora

V prostorskem načrtovanju pogosto operiramo z različnimi vrstami rab prostora. Najpogosteje se kot vrste rab pojavljata dejanska in namenska raba prostora:

- Mlinar in sod. (2013) v konceptu vzpostavitve zbirke podatkov dejanske rabe pozidanih zemljišč kot dejansko rabo definirajo: »Dejanska raba prostora je sedanja funkcionalna razsežnost ali socialnoekonomski namen območja (npr. stanovanjski, industrijski, trgovinski, kmetijski, gozdni, rekreacijski). Rabo prostora zajemamo z neposrednimi opazovanji in interpretacijo zlasti antropogenih (socialno ekonomskih) pojavov v prostoru;«
- kot namensko rabo prostora pa definirajo: »Namenska raba prostora je načrtovana funkcionalna razsežnost ali socialnoekonomski namen območja (npr. stanovanjski, industrijski, trgovinski, kmetijski, gozdni, rekreacijski). Namenska raba prostora se določa s prostorskimi akti.

V prostorskem načrtovanju se z določanjem namenske rabe prostora omogoča temelj socialnega in gospodarskega razvoja določenega območja, zagotavlja zadostne površine za razvoj (tudi širitev) naselij in gospodarskih dejavnosti, kakor tudi omogoča varovanje drugih neurbanih⁴ rab prostora, kot sta kmetijska ali gozdna raba.

Evidence dejanske rabe prostora v Sloveniji nimamo vzpostavljene, kar otežuje izvedbo različnih prostorskih analiz in spremljanje stanja prostorskega razvoja. Trenutno potekajo aktivnosti za vzpostavitev zbirke podatkov o dejanski rabi prostora. Z opazovanjem sprememb dejanske rabe prostora bo mogoče določiti spremembe površin posameznih vrst dejanskih rab prostora na časovni premici ter podlagi teh zaznati trende prostorskega razvoja.

Z opazovanjem sprememb namenske rabe prostora je mogoče opazovati potrebe prebivalcev in gospodarskih subjektov po zagotavljanju zemljišč za gradnjo objektov, razvojne vizije in cilje posameznih občin, ki jih le te zasledujejo tudi skozi pripravo občinskih prostorskih dokumentov, katerega osrednji del je določitev namenske rabe prostora.

Primerjava dejanske in namenske prostora omogoča spremljanje doseganja ciljev prostorske politike definirane na nacionalni ravni, kakor tudi spremljanje implementacije planskih odločitev na ravni lokalnih skupnosti. Izvedene prostorske bilance bodo omogočile ugotavljanje količin prostih stavbnih zemljišč in njihovih lastnosti po posameznih občinah in v širšem regionalnem kontekstu, kakor tudi medsebojno primerjavo občin, saj razlika med dejansko in namensko rabo prostora kaže na prostorski potencial območja za razvoj različnih antropogenih sistemov. S spremljanjem sprememb rab prostora je prav tako mogoče prepoznati pritiske na prostor, ki vplivajo na razvoj urbanega sistema, na odnose med urbani in

⁴ Neurbane rabe prostora so tiste namenske rabe prostora, ki niso pozidana ali namenjena za gradnjo stanovanj, industrijskih, infrastrukturnih in drugih objektov.

podeželskimi območji ter na razvoj in dostop do infrastrukture, kar je eden izmed ključnih ciljev spremljanja stanja in trendov prostorskega razvoja. Z analizo zaznanih trendov je mogoče predvideti negativne učinke na prostor, predvsem na obrobjih mest in v širših območjih mestnih regij, na območjih pomembnejših priključkov na prometne koridorje, na območjih s posebnimi potenciali (obalna območja, gorska območja...) itd. Zaznan spontan in nekontroliran razvoj je mogoče z učinkovitimi ukrepi usmeriti v vzdržen razvoj, ki bo ob varovanju okolja, ohranjanju narave, ohranjanju kulturne dediščine omogočal optimalen razvoj poselitve in infrastrukture v prostoru (Mlinar s sod. 2013).

V analizi dejanske in namenske rabe prostora smo se oprli na podatke Ministrstva za kmetijstvo in okolje za dejansko rabo prostora ter na lastne podatke Ministrstva za infrastrukturo in prostor – podatke iz zveznega sloja namenske rabe prostora. Podatki iz obeh virov imajo določene omejitve in pomanjkljivosti, katere so opisane v poglavjih o dejanski in namenski rabi prostora in katere smo izvedbi analize in interpretaciji rezultatov tudi upoštevali.

1 Dejanska raba prostora

Za analizo dejanskega stanja prostora smo uporabili podatke o dejanski rabi prostora iz Evidence dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč, ki jo vodi in vzdržuje MKO. Evidenca je izdelana na osnovi digitalizacije orto-foto posnetkov, v natančnosti merila 1:5.000, vzpostavljena je na osnovi izdelane metodologije, ki je določena za potrebe kmetijskih subvencij (Pogačnik s sod. 2011). V tem pogledu gre za ozko sektorsko evidenco, ki ustrezno pokriva samo območja kmetijskih in gozdnih zemljišč. Določena je v obliki zveznega sloja za celotno državo, pokriva pa, ne glede na svoj značaj, vseh pet osnovnih dejanskih rab (za kmetijska, gozdna, vodna, pozidana in sorodna zemljišča ter ostala zemljišča).

Na kakovost podatkov imajo zelo velik vpliv spreminjajoča se navodila o zajemu podatkov, izkušnost interpretov, ki izvajajo digitalizacijo in pa neusklajena enostranska sektorska usmeritev predvsem v relaciji do kmetijskih in gozdnih zemljišč, ki pa posredno vpliva tudi na določitev (večinoma gre za zmanjšanje) pozidanih in sorodnih zemljišč.

Dejansko rabo prostora lahko določimo na dva načina:

- kot pokrovnost, pri čemer določamo fizično in biološko pokritje zemeljskega površja, vključno z umetnimi, naravnimi, vodnimi površinami in gozdovi. Pokrovnost večinoma določamo z digitalizacijo aerosposnetkov, s terenskimi interpretacijami ali pa s pomočjo podatkov iz drugih evidenc o fizičnih lastnostih prostora;
- kot rabo, ki ima opredeljeno svojo (obstoječo) funkcionalno razsežnost ali socialno-ekonomski namen in je urejena s predpisi s področja upravnega prava, ki določajo način pridobivanja in uživanja lastninske pravice.

Podatki o dejanski rabi iz evidence dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč določajo pokrovnost zemeljskega površja, ne določajo pa površin obstoječe rabe glede na njeno funkcijo oz. namen. Velja opozoriti, da podatki o dejanski rabi za pozidana in sorodna zemljišča zato ne morejo odražati dejanskega stanja v prostoru za potrebe prostorskega načrtovanja.

Določanje dejanske rabe za pozidana in sorodna zemljišča na osnovi pokrovnosti je neprimerno predvsem v tistem delu, ki se nanaša na funkcionalna zemljišča⁵ oz. na tista zemljišča, ki pripadajo obstoječim objektom. Pokrovnost teh zemljišč namreč ne zaznava, saj je strogo omejena na rob pozidave tako, kot ga interpretira operater oz. kot je to določeno z metodologijo zajema. Najbolj problematična so območja razpršene gradnje in razpršene poselitve, kjer je raba za pozidana zemljišča določena praktično do roba objekta, najmanj problematična pa območja večjih strnjenih naselij, kjer je interpretacija zaradi strnjene poselitve in urejenosti prostora lažja. Na Slika 8 so območja dejanske rabe *pozidana in sorodna zemljišča* označeni z roza barvo.

Slika 8: Prikaz območij dejanske rabe prostora za območje poselitve izven naselja in sklenjenega območja mesta

Območje poselitve izven naselja



Območje mesta



Vir: Prostorski informacijski sistem, MzIP

⁵ Funkcionalno zemljišče je zemljišče potrebno za redno rabo objekta.

Druga pomembna težava dejanske rabe prostora za pozidana in sorodna zemljišča z vidika spremljanja stanja prostora je ta, da nima določene podrobnejše členitve. Še vedno je namreč nejasno, kakšen je obstoječ funkcionalni oz. socialno-ekonomski namen pozidanih zemljišč predvsem v povezavi z namensko rabo iz občinskih prostorskih aktov.

Podatke smo, ne glede na njihovo vsebinsko neustreznost, uporabili za okvirno ocenjevanje dejanskega stanja v prostoru na nivoju države, regije in občin. Glavni razlog za tako odločitev je tudi ta, da drugih primernih podatkov o stanju prostora preprosto ni. Z vidika izvajanja prostorskih politik, prostorskih aktov, vrednotenja zemljišč in obdavčevanja nepremičnin bi bilo potrebno na nivoju države vzpostaviti ustreznejšo upravno-tehnično evidenco o dejanski rabi za pozidana (urbana) in sorodna zemljišča, ki bi bila neposredno povezana s podatki o upravnih aktih, ki se nanašajo na gradnje.

Po podatkih MKO, je bilo v Sloveniji leta 2014 pozidanih 109.250 ha površin. Za potrebe naše analize (priprave bilance stavbnih zemljišč) smo podatke pridobljene iz sloja dejanske rabe prilagodili na podatke iz registra RPE⁶. Tako popravljene podatki za pozidana in sorodna zemljišča izkazujejo za 109 ha manjšo površino oz. 109.120 ha pozidanih in sorodnih zemljišč (Tabela 88). Na razmerje med posameznimi rabami korekcija nima vpliva, pozidana in sorodna zemljišča pokrivajo 5,38 % ozemlja države (Graf 6). Največji je delež gozdnih (59 %) in kmetijskih zemljišč (33 %).

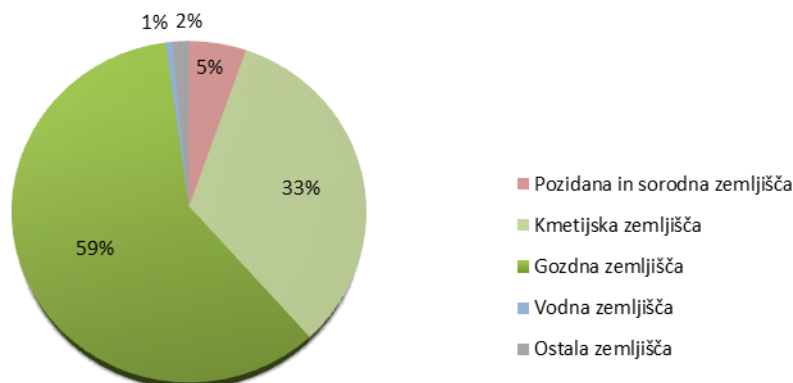
Tabela 8: Skupna površina osnovne dejanske rabe po kategorijah [v km²], Slovenija, 2014

Osnovna dejanska raba	Površina [v km ²]
Pozidana in sorodna zemljišča	1.091,20
Kmetijska zemljišča	6.707,80
Gozdna zemljišča	12.040,04
Vodna zemljišča	126,11
Ostala zemljišča	317,58
Skupna vsota	20.282,87

Vir podatkov: MKO

⁶ Razlike med površinami prostorskih enot iz registra prostorskih enot in med površina iz sloja dejanske rabe (MKO) so posledica pozicijske neuskladenosti podatkovnih virov. Dejanska raba se namreč zajema iz digitalni-ortofoto posnetkov ne glede na administrativne in politične meje iz uradnih podatkov.

Graf 6:Skupna površina osnovne dejanske rabe po kategorijah[v %], Slovenija, 2013



Površine posameznih dejanskih rab in njihovi deleži se med slovenskimi regijami pomembno razlikujejo, kar je posledica velikosti posameznih regij ter različnih naravnih pogojev ter primernosti območij regij za kmetijstvo ter poselitev.

Največja skupna površina pozidanih in sorodnih zemljišč je v Osrednjeslovenski regiji (204,79 km²), po velikosti ji nato sledita Podravska (174,55 km²) in Savinjska regija (143,04 km²). Najmanjšo skupno površino za pozidana in sorodna zemljišča ima Zasavska regija (17,19 km²) (Tabela 99).

Največja skupna površina kmetijskih zemljišč je v Podravski regiji (1.100,95 km²), po velikosti ji nato sledita Savinjska (862,79 km²) in Pomurska regija (822,54 km²). Najmanjšo skupno površino za kmetijska zemljišča ima Zasavska regija (75,44 km²) (Tabela 9).

Največja skupna površina za gozdna zemljišča je v Jugovzhodni regiji (1.862,40 km²), po velikosti ji nato sledita Goriška (1.595,37 km²) in Osrednjeslovenska regija (1.521,08 km²). Najmanjšo skupno površino za gozdna zemljišča ima Zasavska regija (169,67 km²) (Tabela 9).

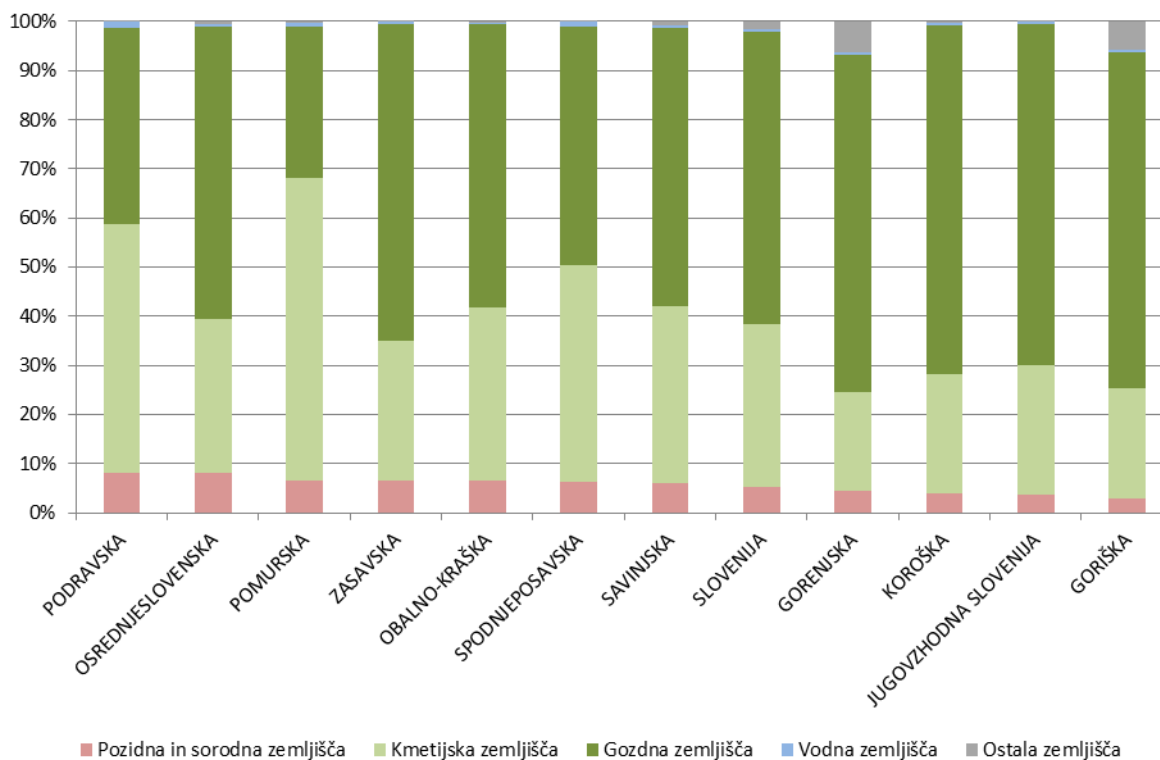
Primerjava absolutnih vrednosti med posameznimi statističnimi regijami (NUTS 3) ni najprimernejša, saj se površine teh teritorialnih območij med seboj precej razlikujejo. Za primer lahko navedemo, da je velikost Zasavske regije (264 km²) le malenkost večja od skupne površine za pozidana in sorodna zemljišča za Osrednjeslovensko regijo (204,79 km²). Na Graf 7 zato prikazujemo in primerjamo strukture posameznih kategorij dejanskih rab prostora po posameznih statističnih regijah (NUTS 3). Ugotovimo lahko, da sta si po deležu pozidanih in sorodnih zemljišč zelo podobni Osrednjeslovenska in Podravska regija, ki dosemeta najvišja deleža (obe 8 %). Najmanjši delež pozidanih in

sorodnih zemljišč je v Notranjsko-Kraški regiji (2 %). Največji delež kmetijskih zemljišč je v Pomurski regiji (61 %), najmanjši pa v Gorenjski regiji (20 %). Izrazito veliko gozdnih površin je v Notranjsko-Kraški, Koroški, Jugovzhodni, Goriški in Gorenjski regiji (v vsaki približno 70 %), najmanj pa v Pomurski regiji (31 %).

Tabela 9: Skupna površina osnovne dejanske rabe po kategorijah na nivoju statističnih regij [v km²]

Regija	Pozidana in sorodna zemljišča	Kmetijska zemljišča	Gozdna zemljišča	Vodna zemljišča	Ostala zemljišča
GORENJSKA	94,59	430,13	1464,78	14,17	133,71
GORIŠKA	70,28	517,25	1595,37	10,89	132,86
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	98,27	703,58	1862,40	10,11	1,31
KOROŠKA	40,98	252,58	737,85	7,59	1,95
NOTRANJSKO-KRAŠKA	34,86	378,86	1033,76	3,22	5,32
OBALNO-KRAŠKA	67,55	370,28	601,17	2,69	2,85
OSREDNJSLOVENSKA	204,79	802,73	1521,08	11,90	16,17
PODRAVSKA	174,55	1100,95	865,12	28,25	2,14
POMURSKA	88,32	822,54	412,21	12,04	3,80
SAVINJSKA	143,04	862,79	1348,10	14,57	17,06
SPODNJEPOSAVSKA	56,78	390,66	428,54	9,51	0,15
ZASAVSKA	17,19	75,44	169,67	1,18	0,28

Graf 7: Deleži osnovne dejanske rabe po kategorijah na posamezno statistično regijo [v %]



2 Namenska raba prostora

V prostorskih aktih je območje namenske rabe definirano kot določena raba zemljišč. Prostorski dokument torej namen / rabo, za katerega se določeno zemljišče lahko uporablja. Za določitev namenske rabe je potrebno upoštevati področne predpise (npr. Zakon o kmetijskih zemljiščih, Zakon o gozdovih, Zakon o vodah), fizične lastnosti prostora in predvideno rabo ter izhodišča in usmeritve iz državnih prostorskih aktov (Breznik in sod. 2010).

Zakon o prostorskem načrtovanju v 2. členu določa, da je namenska raba s prostorskimi akti določena raba zemljišč in objektov. Pravilnik o vsebini, obliki in načinu priprave občinskega prostorskega načrta ter pogojih za določitev območij sanacij razpršene gradnje in območij za razvoj in širitev naselij (Pravilnik o OPN) določa način določanja območij namenske rabe (15. člen). Območje namenske rabe se ne smejo prekrivati in se jih določi po načelu pretežnosti (ZPNačrt) na območja stavbnih zemljišč, območja kmetijskih zemljišč, območja gozdnih zemljišč, območja vodnih zemljišč in območja

drugih zemljišč (npr. visokogorska zemljišča, pridobivalni prostor mineralnih surovin, območja za potrebe obrambe ter območja za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami).

V občinskem prostorskem načrtu se za celotno območje občine po posameznih enotah urejanja prostora določi oziroma prikaže območja podrobnejše namenske rabe prostora. Podrobnejša namenska raba prostora se v skladu z izhodišči in usmeritvami iz hierarhično nadrejenih prostorskih aktov in ob upoštevanju področnih predpisov določi oziroma prikaže glede na fizične lastnosti prostora in predvideno rabo ter se deli na:

- območja stavbnih zemljišč so: območja stanovanj, območja centralnih dejavnosti, območja
- proizvodnih dejavnosti, posebna območja, območja zelenih površin, območja in omrežje
- prometne infrastrukture, območja komunikacijske infrastrukture, območja energetske infrastrukture, območja okoljske infrastrukture, območja za potrebe obrambe v naseljih in površine razpršene poselitve;
 - območja kmetijskih zemljišč sta najboljša kmetijska zemljišča in druga kmetijska zemljišča;
 - območja gozdnih zemljišč;
 - območja voda so: območja površinskih voda in območja vodne infrastrukture;
 - območja drugih zemljišč so: območja mineralnih surovin, območja za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, območja zunaj naselij za potrebe obrambe in ostala območja.

Razpršena gradnja iz 31. člena Pravilnika o OPN se opredeli izven območij stavbnih zemljišč. V okviru namenske rabe se z grafičnim znakom prikazujejo samo obstoječi objekti, stavbnih zemljišč se ne prikazuje. Podrobnejša namenska raba se določi po pretežnosti.

Glede na kategorije namenskih rab posameznih prostorskih aktov ugotavljamo, da sta si najbolj podobna prostorski red občine in občinski prostorski načrt. Hitrost spreminjanja zakonodaje in s tem prostorskih aktov je prinesla precej zmede, saj se posamezni prostorski akti niso uspeli uveljaviti in je tako medsebojna primerjava namenskih rab precej otežena. Pravilnik o določitvi podrobnejše namenske rabe za prostorske rede občin je izviral iz Prostorskega reda Slovenije. Današnji pravilnik ni usklajen s Prostorskim redom države. Uskladitev vseh ravni predpisov na namenski rabi je zaradi usmeritev, ki jih daje prostorski rad bistvena za jasno razumevanje predpisov. Prenova prostorskega reda države je zato potrebna in je v pripravi.

2.1 Vzpostavitev informativnega zbirnega sloja namenske rabe prostora za območje Republike Slovenije

Analiz osnovnih in podrobnejših namenskih rab prostora za območje celotne države v Sloveniji do sedaj nismo izvajali. Zaradi potreb po tovrstnih analizah smo na MZIP – DzP pred časom začeli vzpostavljati zvezni sloj veljavne namenske rabe prostora za območje celotne države.

Prikaz namenska raba prostora v prostorskih aktih občin

V prostorskih aktih, ki so bili sprejeti pred OPN-ji oziroma pred generacijo novih aktov je bila namenska raba zelo različno opredeljena. Po uveljavitvi ZuReP-1 je prikaz namenskih rab prostora določil pravilnik, ki je bil ob spremembi zakonodaje leta 2007 spremenjen, tako da je razpored namenskih rab po ZuReP-1 določen drugače kot v trenutno veljavnem pravilniku. Kategorije so bile razdeljene v tri skupine: poselitev, gospodarska infrastruktura in krajina. Pravilnik ni imel območij centralnih dejavnosti, imel pa je mešana območja in območja družbene infrastrukture. Dodatno je opredeljena kategorija komunikacijski vodi in energetske vodi ter vodi okoljske infrastrukture, ta kategorija je v sedanjem pravilniku podrobneje razdeljena in ni prikazana na kartah namenske rabe prostora temveč na karti gospodarske javne infrastrukture, ki pa je del izvedbenega dela OPN. Prejšnji pravilnik ni imel območij površin razpršene poselitve in razpršene gradnje. Območja za potrebe obrambe so v veljavnem pravilniku razdeljena na dve kategoriji v prejšnjem je bila vse ena kategorija. Nekaj od omenjenih razlik je bistvenih in tu je potrebno pojasniti, da se s tem razlikuje tudi metodologija prikaza posamezne namenske rabe in zato enačenje dveh podrobnejših namenskih rab sicer iste generacije občinskih aktov ni povsem primerljiva.

Različnost kategorij in prikazov osnovnih in podrobnejših namenskih rab prostora oz. način poenotenja vsebin veljavnih občinskih prostorskih aktov je eden izmed izzivov, katerega je bilo treba premagati pri izdelavi zbirnega sloja namenske rabe prostora. Poleg tega izziva smo se soočili še s vprašanji povezanimi z razpoložljivostjo in dostopnostjo podatkov; vprašanji povezanimi s pravnim statusom podatkov njihovo ažurnostjo, zanesljivostjo in verodostojnostjo; ter vprašanji povezanimi s standardizacijo podatkov. Podrobneje o teh izzivih in rešitvah pišemo v Priloga 3: Tehnične in vsebinski problemi pri vzpostavitvi informativnega zbirnega sloja namenske rabe za območje Republike Slovenije.

Viri podatkov za vzpostavitev zbirnega sloja namenske rabe prostora

Podatke za izdelavo zbirnega sloja smo pridobili na podlagi naslednjih kriterijev (Tabela 10):

- v kolikor je občina sprejela in uveljavila OPN – iz zbirke prostorskih aktov, ki je vzpostavljena v okviru Prostorskega informacijskega sistema;
- v kolikor je občina v postopku priprave OPN - iz obvezne strokovnega podlage Prikaza stanja prostora (priloga k novemu prostorskemu aktu), ki vsebuje, poleg drugih vsebin, tudi prikaz veljavne namenske rabe:

- v primeru, da je bil Prikaz stanja prostora pripravljen v neprimerni obliki (manjkajoči ali nepopolni podatki) - iz projekta Digitalizacija prostorskih sestavin planskih aktov občin (v nadaljevanju: digitalizacija);
- v primeru, da je bil Prikaz stanja prostora pripravljen v ustrezni obliki (t.j. v skladu s Tehničnim pravili za pripravo občinskih prostorskih aktov v digitalni obliki, MOP, 6.10.2008) - neposredno iz Prikaza stanja prostora;
- kjer ni bilo drugega razpoložljivega vira - neposredno od občin (prek drugih projektov ali preko MKO, ki je podatke pridobil za lastne potrebe).

Tabela 10: Viri podatkov za pripravo zveznega sloja namenske rabe

Vir	Število aktov
Digitalni plan - Občina	2
Digitalni plan - Projekt digitalizacije prostorskih sestavin	28
Digitalni plan - Prikaz stanja prostora, osnutek OPN	55
Digitalni plan - Prikaz stanja prostora, dopolnjen osnutek OPN	13
Digitalni plan - Prikaz stanja prostora, predlog OPN	30
Zbirka prostorskih aktov	83
Skupaj	211

Podatki so bili izdelani za vse trenutno veljavne akte (stanje, 25.3.2014). Zvezni sloj je tako sestavljen iz naslednjih aktov:

- iz Prostorske sestavine družbenih planov (v nadaljevanju: plan) za 128 občin,
- iz Prostorskih redov Občin (PRO) za 4 občine,
- iz Občinskih prostorskih načrtov (OPN) za 79 občin.

Podatki zaradi narave prostorskih dokumentov, ki se ne pripravljajo na isti presečni datum pač pa se pripravljajo in uveljavljajo skozi daljše časovno obdobje, niso enotnega datuma. Časovno razporejenost virov podatkov za pripravo zbirnega sloja prikazuje Tabela 1111.

Tabela 11: Leto uveljavitve vira podatkov po tipu občinskega prostorskega akta

Leto vira	PLAN	PRO	OPN	Skupna vsota
2004	30			30
2007		1		1
2008	2		2	4

2009	12	3	15
2010	11	1	14
2011	18		12
2012	18	2	13
2013	36		30
2014	1		5
Skupna vsota	128	4	79

Vir: lastni podatki

Atributna in topološka uskladitev zbranih podatkov

Zbrane podatke iz primarnega vira je bilo potrebno atributno in topološko uskladiti. Največje število napak so vsebovali podatki iz Prikaza stanja prostora in iz projekta Digitalizacije, pri podatkih iz zbirke veljavnih OPN večjih napak nismo opazili (tu pa tam se je pojavila kakšna atributna neuskklajenost). Odpravljene so bile le grobe topološke napake (prekrivanje z otoki).

Zajem atributnih podatkov smo poenostavili v največji meri, osredotočili smo se samo na oznako in opis osnovne oz. podrobne namenske rabe. Ugotovili smo, da nekateri podatki vsebujejo samo oznake ali pa samo opise, pojavljali pa so se tudi primeri medsebojne neuskklajenosti. V navedenih primerih smo atributni del dopolnjevali s podatki iz sekundarnih virov: iz analognih aktov; iz občinskih prostorskih informacijskih sistemov (PISO, KALIOPA, drugi sistemi) ali pa iz Pravilnika o pripravi prostorskih sestavin in srednjeročnih družbenih planov občin v digitalni obliki (Uradni list RS, št. 20/03).

Pri prevzemanju opisov in oznak iz sekundarnih virov smo v nekaterih primerih opazili določena razhajanja med primarnim in sekundarnim virom (tako po opisih, kot po geometrični natančnosti). V večini primerov je šlo za razlike med kategorizacijo namenske rabe kot je bila opredeljena v analognem oz. digitalnem aktu.

Pri podatkih iz Prikaza stanja se je pojavil večji vsebinski problem. Namensko rabo v Prikazu stanja prostora je potrebno, v skladu s Pravilnikom o prikazu stanja prostora (Uradni list RS, št. 50/08), prikazati tako podrobno kot je ta opredeljena v prostorskem aktu. Slednje bi pomenilo, da se namenska raba prikaže na način, kot je to opredeljeno v prostorskih sestavinah oz. v analognem aktu. V prikazu stanja prostora so se dejansko pojavili naslednji primeri:

- namenska raba iz prostorskih sestavin je bila opredeljena na enak način kot v analognem aktu;
- namenska raba iz prostorskih sestavin, ki je bila prevzeta iz projekta digitalizacije, je bila smiselno prevedena in opredeljena v skladu Pravilnikom o

pripravi prostorskih sestavin in srednjeročnih družbenih planov občin v digitalni obliki (Uradni list RS, št. 20/03);

- namenska raba iz prostorskih sestavin je bila, zaradi lažje primerjave z novo generacijo prostorskih aktov (OPN), poenostavljena in prevedena na klasifikacijo kot je opredeljena s Pravilnikom o vsebini, obliki in načinu priprave občinskega prostorskega načrta ter pogojih za določitev območij sanacij razpršene gradnje in območij za razvoj in širitev naselij (Uradni list RS, št. 99/07).

Na tem mestu je treba omeniti še nekatere dejavnike, ki vplivajo na popolnost in natančnost površin namenskih rab:

- položajna natančnost zemljiško-katastrskega prikaza;
- napačna digitalizacija podatkov namenske rabe;
- v nekaterih prostorskih sestavinah prvotno niso vrisana:
 - območja večjih prometnih površin,
 - vodna zemljišča,
 - območja z osnovno namensko rabo "druga zemljišča" (površine nadzemnega in podzemnega pridobivalnega prostora, ostala območja);
- v nekaterih prostorskih sestavinah PRO in OPN niso vrisana vsa območja izvedenih veljavnih državnih prostorskih načrtov – večinoma gre za stavbna zemljišča (prometna infrastruktura, ipd).

Osnovna izhodišča za izdelavo sloja

Pri izdelavi zbirnega sloja smo se držali vnaprej določenih osnovnih izhodišč:

- podatke iz primarnih virov nismo spreminjali, izjemoma, kjer je bilo to nujno potrebno, smo jih dopolnili s podatki iz sekundarnih virov;
- podatke smo topološko prečistili le tam, kjer je šlo za grobe napake;
- podatkovni model za izdelavo zveznega sloja smo poenostavili na tri attribute: na identifikator občine ter na oznako in opis osnovne oz. podrobne namenske rabe;
- osnovno in podrobno namensko rabo, ki je bila izvorno določena v prostorskih sestavinah in prostorskih redih občin, smo prevajali na kategorizacijo kot je določena s Pravilnikom o vsebini, obliki in načinu priprave občinskega prostorskega načrta ter pogojih za določitev območij sanacij razpršene gradnje in območij za razvoj in širitev naselij (Uradni list RS, št. 99/07), vendar le v primerih, ko so bile rabe vsebinsko primerljive. Rabam, ki so bile neprimerljive smo dodeli zgolj osnovno namensko rabo. V večini primerov je šlo za podrobne namenske rabe stavbnih zemljišč;
- podrobno namensko rabo iz prostorskih redov občin smo prevajali samo, če so bile kategorije vsebinsko primerljive. V kolikor kategorije namenske rabe niso bile vsebinsko primerljive, smo jim dodeli zgolj osnovno namensko rabo. V večini primerov je šlo za podrobno namenske rabe stavbnih zemljišč;
- podrobno namensko rabo iz občinskih prostorskih načrtov smo prevzeli v zvezni sloj neposredno, brez prevajanja.

Omejitve rabe informativnega zbirnega sloja veljavne namenske rabe

Pri izdelavi zbirnega sloja smo se srečali z nekaterimi tehničnimi in vsebinskimi problemi, ki jih tukaj še enkrat navajamo:

- zaradi poenostavitve pri določanju namenske rabe prostora,
- zaradi nepoenotnih in slabo primerljivih vsebin iz primarnega vira,
- zaradi nezanesljivih virov,
- zaradi vprašljive ažurnosti podatkov iz primarnega vira,
- zaradi nejasnega pravnega statusa podatkov primarnega vira,
- zaradi določenega števila topoloških napak.

Pri uporabi teh podatkov je zato potrebna določena previdnost, ki izhaja iz vprašljivega pravnega statusa, različne podrobnosti in natančnosti podatkov. **Podatki iz informativnega zbirnega sloja veljavne namenske rabe lahko uporabljamo samo za spremljanje stanja prostora in za nekatere druge prostorske analize, pa še to z določeno mero previdnosti. Podatki iz sloja niso namenjeni ugotavljanju pravnega statusa zemljišč, to so namreč naloge, ki so v izvorni pristojnosti občin in njihovih služb.**

Priporočila

Potrebno je določiti enovit podatkovni model za tekstualni in grafični del občinskega prostorskega akta z dogovorjeno klasifikacijo namenske rabe – standardizacija prostorskih aktov.

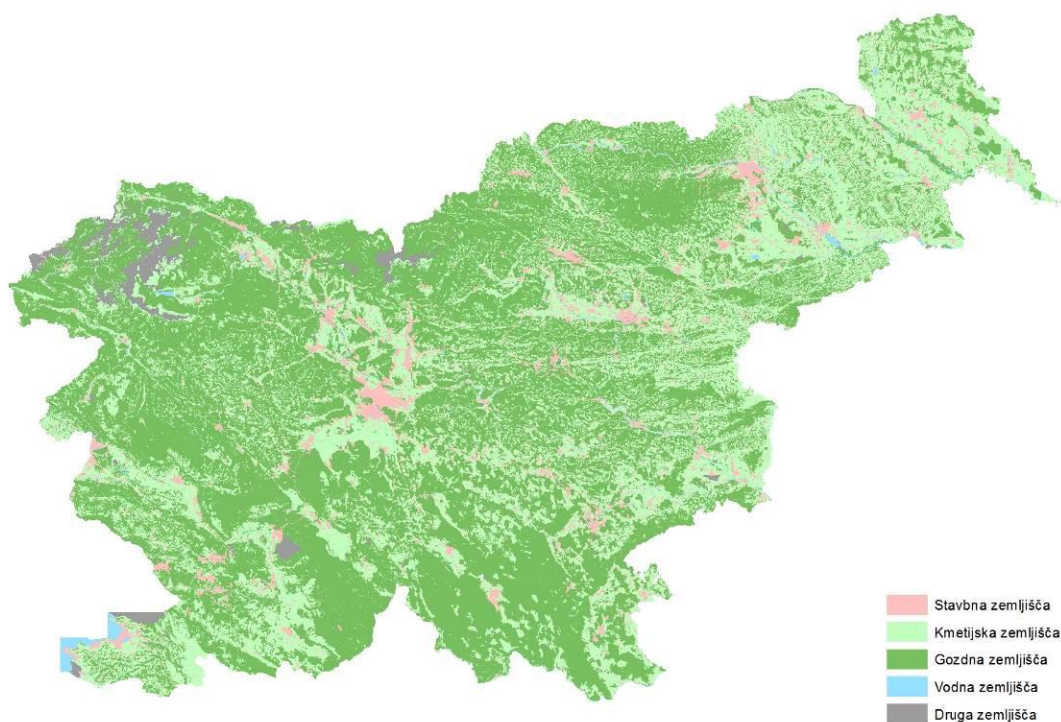
Prostorski akti naj se izdelujejo v standardizirani (enotni) obliki.

Na sistemski ravni naj se izvaja vsebinski in tehnični nadzor nad pripravo, sprejemom in uveljavitvijo prostorskega akta v okviru enotnega sistema, t.j. elektronskih storitev prostorskega informacijskega sistema.

2.2 Analiza osnovne namenske rabe

Podatki iz informativnega zbirnega sloja namenske rabe (Slika 9) omogočajo pripravo bilanc namenske rabe prostora na različnih teritorialnih ravneh ter primerjavo med različnimi teritorialnimi enotami na posamezni teritorialni ravni. Podobno, kot pri dejanski rabi prostora, tudi pri lahko tudi za površine namenskih rab prostora zapišemo, da se površine posameznih namenskih rab prostora, kakor tudi njihovi deleži med slovenskimi regijami pomembno razlikujejo, kar je posledica velikosti posameznih regij ter različnih naravnih pogojev ter primernosti območij regij za razvoj različnih dejavnosti, za razvoj poselitve, možnosti kmetijske obdelave tal, razvoj infrastrukture in podobno.

Slika 9: Prikaz informativnega zbirnega sloja namenske rabe prostora

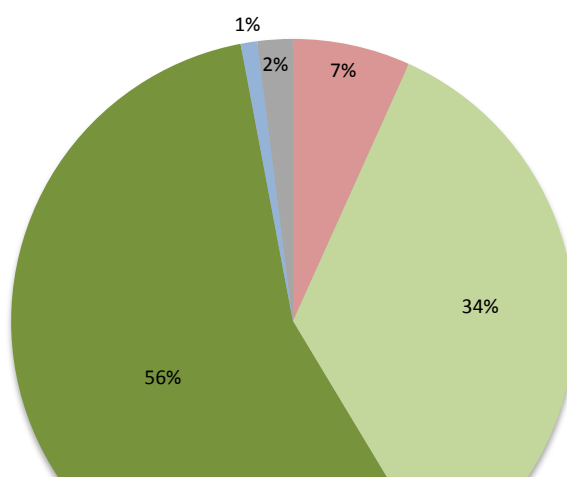


Vir: lastni podatki

Razlike med površino države (uradni podatki iz registra prostorskih enot) in med skupno površino pridobljeno iz sloja namenske rabe so posledica pozicijske neuskladenosti podatkovnih virov. Namenska raba se večinoma prikazuje na zemljiškokatastrskih prikazih, podatki iz registra pa so določeni na podlagi topografskih podatkov.

Največji delež osnovne namenske rabi v Sloveniji odpade na gozdna zemljišča (56% oz. 11.325 km²), sledijo kmetijska zemljišča (34 % oz. 7.042 km²). Stavbna zemljišča zavzemajo 1.373 km² oz. 7% ozemlja Slovenije. Deleži osnovnih namenskih rab prostora (Graf 8) nekoliko odstopajo od deležev dejanske namenske rabe (Graf 8). Površina stavbnih zemljišč (namenska raba) je za okoli 282 km² večja od površine pozidanih in sorodnih zemljišč (osnovna dejanska raba). Razlika je pričakovana, saj namenska raba prostora poleg že pozidanih zemljišč zajema tudi rezervacije prostora za širitev naselij in gradnjo infrastrukture. Za odstotek je manjši še delež namenske rabe kmetijskih zemljišč glede na osnovno dejansko rabo, delež namenske rabe za gozd pa je za okoli 3 % večji kot je delež gozda v osnovni dejanski rabi prostora.

Graf 8: Delež osnovne namenske rabe na nivoju države [v %]



Vir: lastni podatki

Bilance skupnih površin osnovne namenske rabe na nivoju statističnih regij (NUTS 3) prikazujemo v Tabela 12. Podatki v tabeli so predstavljeni v km².

Največja skupno površino kmetijskih zemljišč je v Podravska regija (1.088,28 km²), po površini kmetijskih zemljišč ji nato sledita Savinjska (876,54 km²) in Pomurska regija (816,74 km²). Najmanjšo skupno površino za kmetijska zemljišča ima Zasavska regija (80,11 km²).

Največ gozdnih površin je v Jugovzhodni statistični regiji (1.721,04 km²), sledita Goriška (1.546,74 km²) in Osrednjeslovenska regija (1.484,72 km²). Najmanjšo skupno površino gozdnih zemljišč ima Zasavska regija (159,29 km²).

Tabela 12: Površine osnovnih namenskih rab, statistične regije, 2014

Regija	Stavbna zemljišča	Kmetijska zemljišča	Gozdna zemljišča	Vodna zemljišča	Druga zemljišča
--------	-------------------	---------------------	------------------	-----------------	-----------------

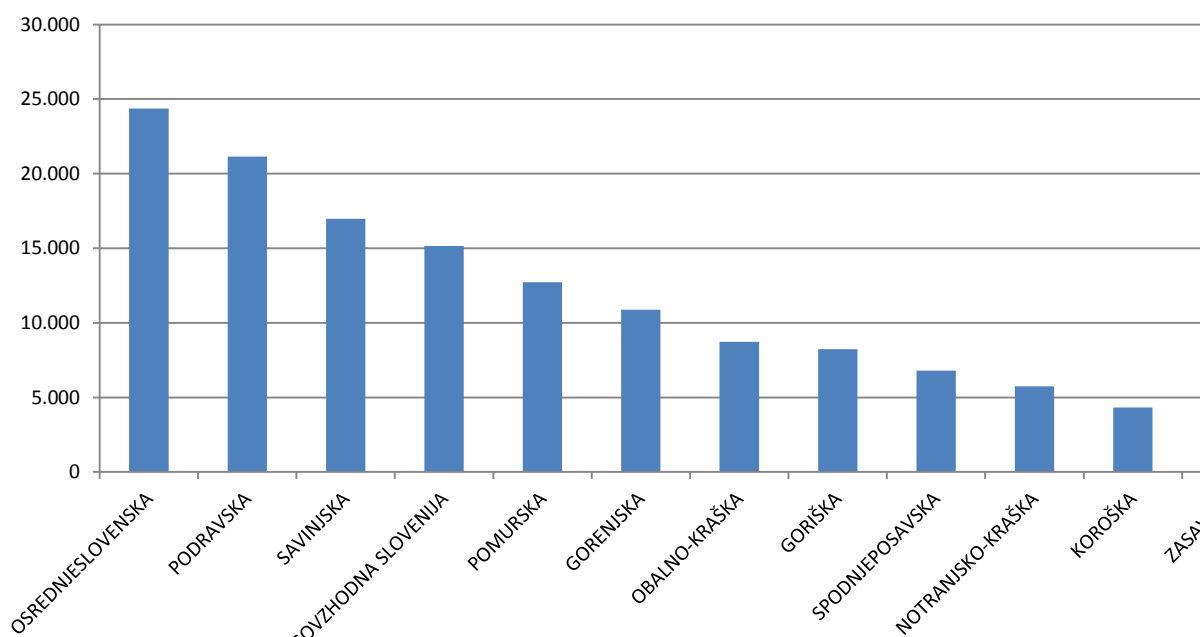
OSREDNJESLOVENSKA	243,73	801,10	1484,72	12,60	13,41
PODRAVSKA	211,49	1088,28	826,94	36,96	6,66
SAVINJSKA	169,82	876,54	1308,35	12,25	17,61
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	151,48	782,34	1721,04	13,37	6,38
POMURSKA	127,24	816,74	373,70	18,12	2,09
GORENJSKA	108,70	495,42	1331,33	19,01	181,70
OBALNO-KRAŠKA	87,19	420,97	522,34	3,78	9,81
GORIŠKA	82,47	563,84	1546,74	13,18	118,60
SPODNJEPOSAVSKA	67,93	387,33	413,46	9,82	6,52
NOTRANJSKO-KRAŠKA	57,44	459,71	914,40	1,54	22,45
KOROŠKA	43,23	268,08	721,34	7,52	0,50
ZASAVSKA	21,67	80,11	159,29	1,05	1,57

Vir: lastni podatki

Stavbna zemljišča

Pri analizi osnovne namenske rabe smo se osredotočili na stavbna zemljišča. Največja skupno površina stavbnih zemljišč je v Osrednjeslovenski regiji (243,73 km²), po površini stavbnih zemljišč ji nato sledita Podravska (211,49 km²) in Savinjska regija (169,82 km²). Najmanjšo skupno površino stavbnih zemljišč ima Zasavska regija (21,67 km²). Ker smo analizo v nadaljevanju razširili tudi na nivo občin, smo zaradi poenostavitve površine določili v hektarjih (Graf 9).

Graf 9: Skupna površina stavbnih zemljišč po regijah (v ha), razvrščeno po velikosti



Vir: lastni podatki

Stavbna zemljišča v statističnih regijah smo analizirali tudi po posameznih občinah. Zanimalo nas je kakšna je minimalna in maksimalna skupna površina stavbnih zemljišč v občinah znotraj posamezne statistične regije (Tabela 13) oz. katera občina znotraj posamezne regije ima najmanjšo oz. največjo skupno površino v posamezni regiji (Tabela 14). Dodatno smo analizirali tudi povprečno skupno površino stavbnih zemljišč občine znotraj posamezne regije.

Tabela 13: Največja, povprečna in najmanjša površina stavbnih zemljišč v občinah, statistične regije, 2014

Regija	Najmanjša skupna površina stavbnih zemljišč znotraj regije (v ha)	Največja skupna površina stavbnih zemljišč znotraj regije (v ha)	Povprečna skupna površina stavbnih zemljišč znotraj regije (v ha)
GORENJSKA	55,68	1.948,96	603,91
GORIŠKA	277,03	1.711,17	634,22
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	54,75	2.884,09	721,27
KOROŠKA	127,79	761,77	360,22
NOTRANJSKO-KRAŠKA	245,14	1.496,76	957,32
OBALNO-KRAŠKA	251,05	2.964,62	1.245,58
OSREDNJESLOVENSKA	178,29	7.909,93	937,41
PODRAVSKA	87,49	3.880,60	515,84
POMURSKA	63,44	1.324,04	471,27
SAVINJSKA	82,24	2.328,72	514,62
SPODNJEPOSAVSKA	255,01	2.505,93	1.698,34
ZASAVSKA	514,24	947,36	722,47

Vir: lastni podatki

Tabela 14: Občine z največjo oz. najmanjšo skupno površino stavbnih zemljišč znotraj statistične regije, 2014

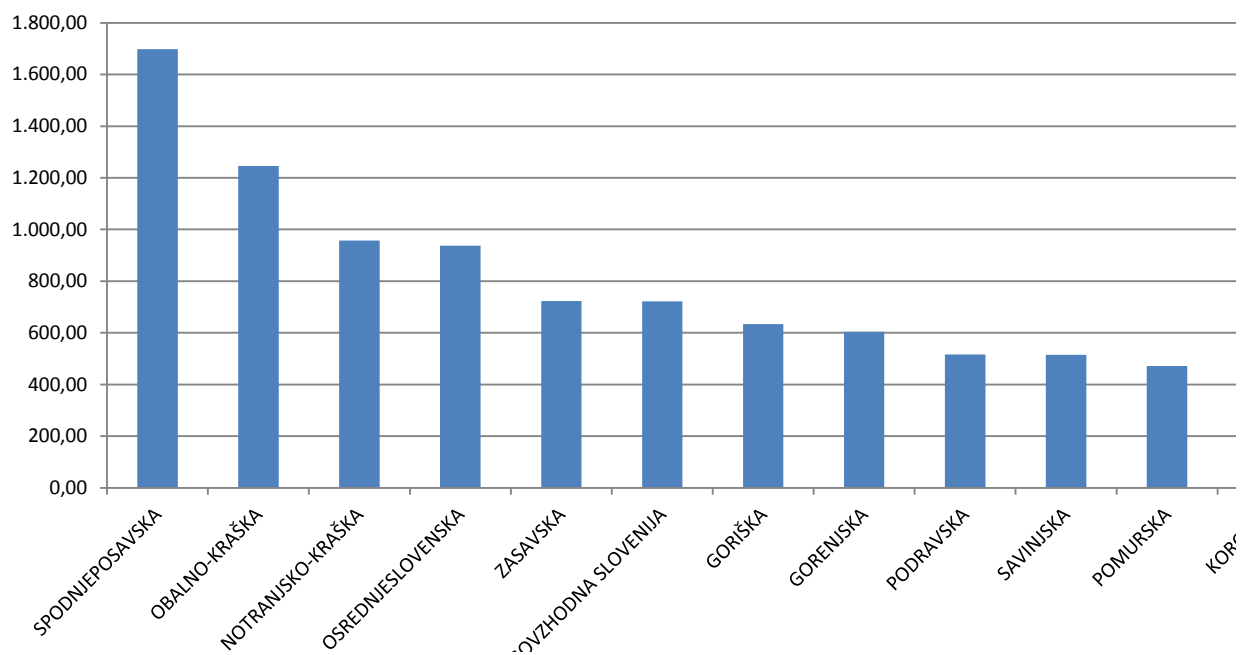
Regija	Občina znotraj regije, ki ima najmanjšo skupno površino stavbnih zemljišč	Občina znotraj regije, ki ima največjo skupno površino stavbnih zemljišč
GORENJSKA	JEZERSKO	KRANJ
GORIŠKA	RENČE-VOGRSKO	NOVA GORICA
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	OSILNICA	NOVO MESTO

KOROŠKA	RIBNICA NA POHORJU	SLOVENJ GRADEC
NOTRANJSKO-KRAŠKA	BLOKE	POSTOJNA
OBALNO-KRAŠKA	HRPELJE-KOZINA	KOPER
OSREDNJESLOVENSKA	HORJUL	LJUBLJANA
PODRAVSKA	SVETI ANDRAŽ V SLOVENSKIH GORICAH	MARIBOR
POMURSKA	KOBILJE	MURSKA SOBOTA
SAVINJSKA	LUČE	CELJE
SPODNJEPOSAVSKA	KOSTANJEVICA NA KRKI	BREŽICE
ZASAVSKA	HRASTNIK	ZAGORJE OB SAVI

Vir: lastni podatki

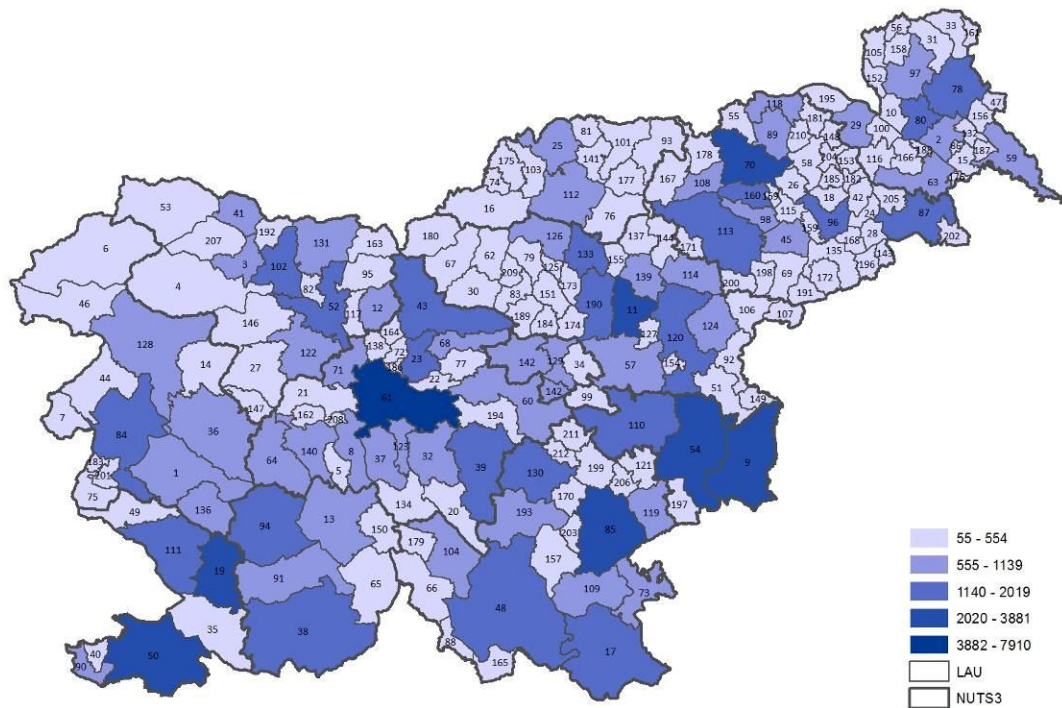
Najvišje povprečje stavbnih zemljišč (Graf 10) imajo občine v Spodnjeposavski regiji (1.698,34 ha), sledijo ji Obalno-kraška regija (1.245,58 ha) in Notranjo-kraška (957,32 ha), Osrednjeslovenska regija je šele na četrtem mestu (937,41 ha). Najnižje povprečje ima Koroška regija (360,22 ha). Na višino povprečja vpliva skupna površina stavbnih zemljišč na občino in število občin znotraj regije. Spodnjeposavska regija pokriva območje štirih občin, ki imajo sorazmerno visoko skupno površino (2.505,93, 2.226,40 in 1.806,02 ha), pri čemer je izrazita izjema občina Kostanjevica na Krki (255,01 ha), ki pa bistveno ne zmanjšuje skupnega povprečja v regiji. Osrednjeslovenska regija izstopa, saj ima kar 26 občin, med katerimi je tudi Ljubljana. Ta ima največ stavbnih zemljišč nasploh (ima jih celo enkrat več kot Maribor), je pa znotraj te regije kar nekaj občin (18) s površinami stavbnih zemljišč pod 1.000 hektari.

Graf 10: Povprečna skupna površina stavbnih zemljišče občine znotraj posamezne regije



Vir: lastni podatki

Slika 10: Skupna površina stavbnih zemljišč po občinah [v ha]



3 Primerjava stavbnih in pozidanih zemljišč

Podatke, ki smo jih pridobili v okviru analiz dejanske in namenske rabe prostora smo želeli primerjati med seboj. Pri pozidanih zemljiščih gre za fizično spremembo zemljišč zaradi človeških dejavnikov, pri namenski rabi pa za ohranjanje obstoječega pravnega stanja in za načrtovanje novega. Obstoječega pravnega stanja, kot rečeno, ne poznamo, ker take evidence ni. Ker sta si evidenci o rabi vsebinsko neprimerljivi, smo si za primerjavo postavili drugačno (nasprotno) izhodišče. Zanimalo nas je v kakšnem delu so izkoriščena stavbna zemljišča ali natančneje, kolikšen del stavbnih zemljišč pokriva kmetijska in gozdna zemljišča. V nadaljevanju smo jih (previdno) imenovali nepozidana stavbna zemljišča – na nek način gre čista neizkoriščena stavbna zemljišča.

Slika 11 prikazuje način opredelitve nepozidanih stavbnih zemljišč. Nepozidana stavbna zemljišča smo dobili kot presek med stavbnimi zemljišči (osnovna namenska raba) in dejansko rabo zemljišč (podatki MKO). Kot nepozidana stavbna zemljišča so tista zemljišča z osnovno namensko rabo stavbna zemljišča, na katerih je dejanska raba prostora (podatki MKO) opredeljena kot kmetijska ali gozdna raba.

Slika 11: Prikaz opredelitve nepozidanih stavbnih zemljišč kot preseka stavbnih zemljišč in dejanske rabe zemljišč

Dejanska raba zemljišč

Stavbna zemljišča

Nepozidana
stavbna
zemljišča



Vir: Prostorski informacijski sistem, MzIP

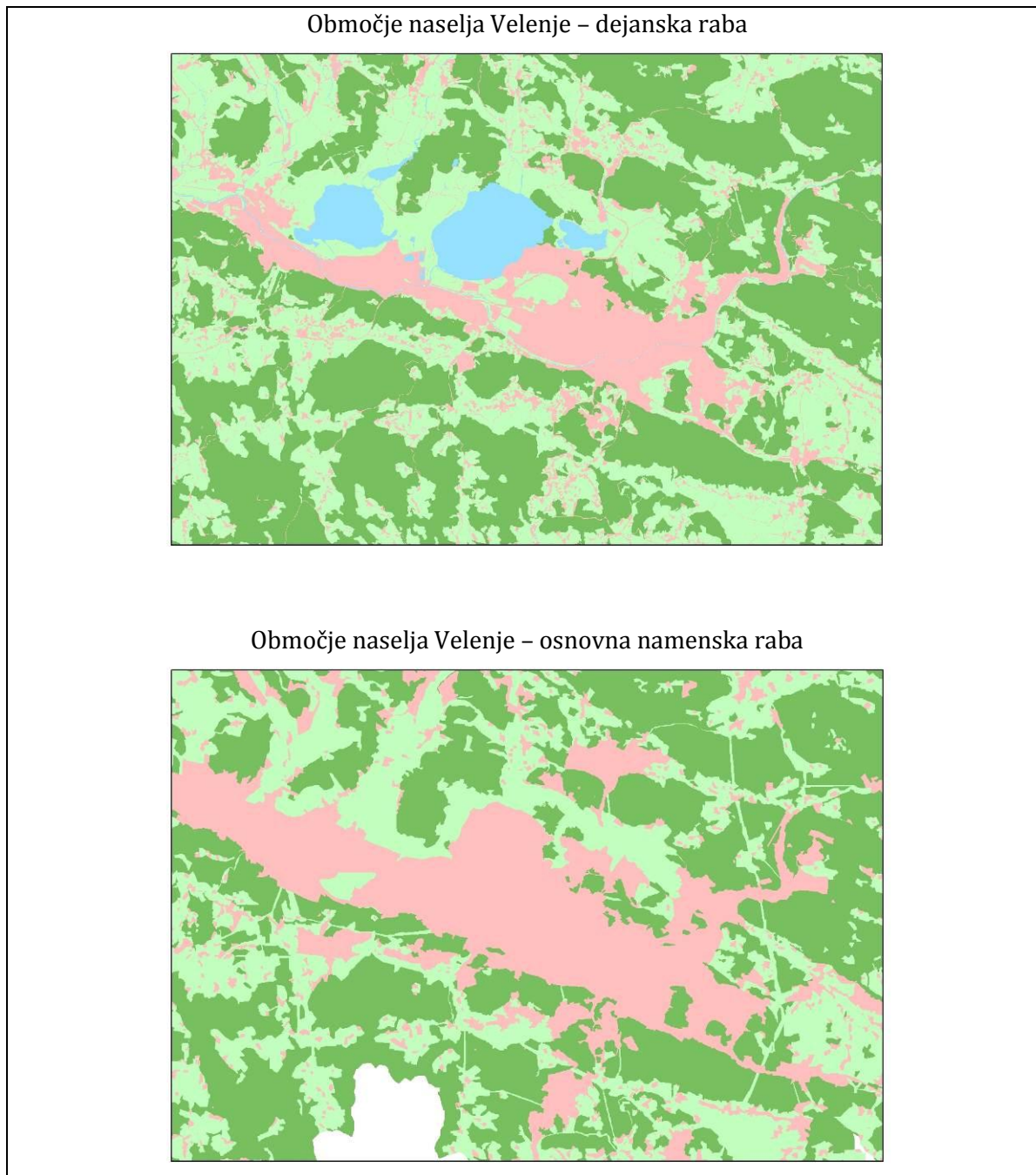
V zvezi s to analizo bi veljalo opozoriti na nekatera dejstva, ki v določeni meri izkrivljajo pridobljene podatke:

- V stavbna zemljišča so zajete tudi zelene površine, ki pa dejansko niso zazidljive. Dejanska raba teh površin ne zaznava kot pozidana. V tem primeru gre za neprimeren prirast nepozidanih stavbnih zemljišč. Te napake je mogoče

odpraviti zgolj pri tistih občinah, ki imajo dovolj podrobno namensko rabo, praviloma gre za tiste, ki imajo veljaven OPN.

- Dejanska raba ne zaznava urbanih degradiranih območij, opredeljena so zgolj kot pozidana. V tem primeru gre za neprimeren primanjkljaj v površinah za nepozidana stavbna zemljišča. Tovrstnih napak ni mogoče odpraviti, saj enotne evidence o degradiranih urbanih območij ni.
- Nekatera stavbna zemljišča iz prostorskih sestavin so določena na neprimeren način. Primer – prostorske sestavine za občino Velenje: območje, ki je v dejanski rabi opredeljeno kot vodno zemljišče (Škalsko, Šoštanjsko in Velenjsko jezero) je v aktu opredeljeno z osnovno namensko rabo za stavbna zemljišča (Slika 12). V tem primeru gre za neprimeren prirast nepozidanih stavbnih zemljišč. Te napake je mogoče odpraviti zgolj s pripravo novega OPN.

Slika 12: Primer neprimerne določitve osnovne namenske rabe prostora, Občina Velenje

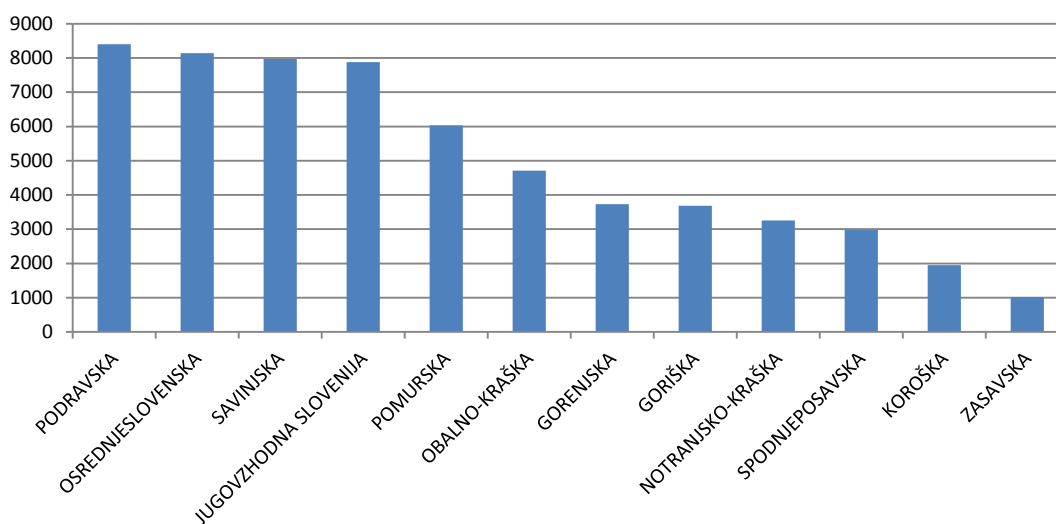


Največjo površino nepozidanih stavbna zemljišča ima Podravska regija (8.401 ha), po velikosti ji nato sledita Osrednjeslovenska (8.141 ha) in Savinjska regija (7.969 ha). Najmanjšo skupno površino za pozidana in sorodna zemljišča ima Zasavska regija (1.020 ha) (Tabela 15).

Tabela 15: Skupna površina nepozidanih stavbnih zemljišč, statistične regije, 2014

Regija	Nepozidana stavbna zemljišča [v ha]
GORENJSKA	3731
GORIŠKA	3682
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	7878
KOROŠKA	1946
NOTRANJSKO-KRAŠKA	3251
OBALNO-KRAŠKA	4708
OSREDNJESLOVENSKA	8141
PODRAVSKA	8401
POMURSKA	6029
SAVINJSKA	7969
SPODNJEPOSAVSKA	2970
ZASAVSKA	1020

Graf 11: Skupna površina nepozidanih stavbnih zemljišč po statističnih regijah [v ha]

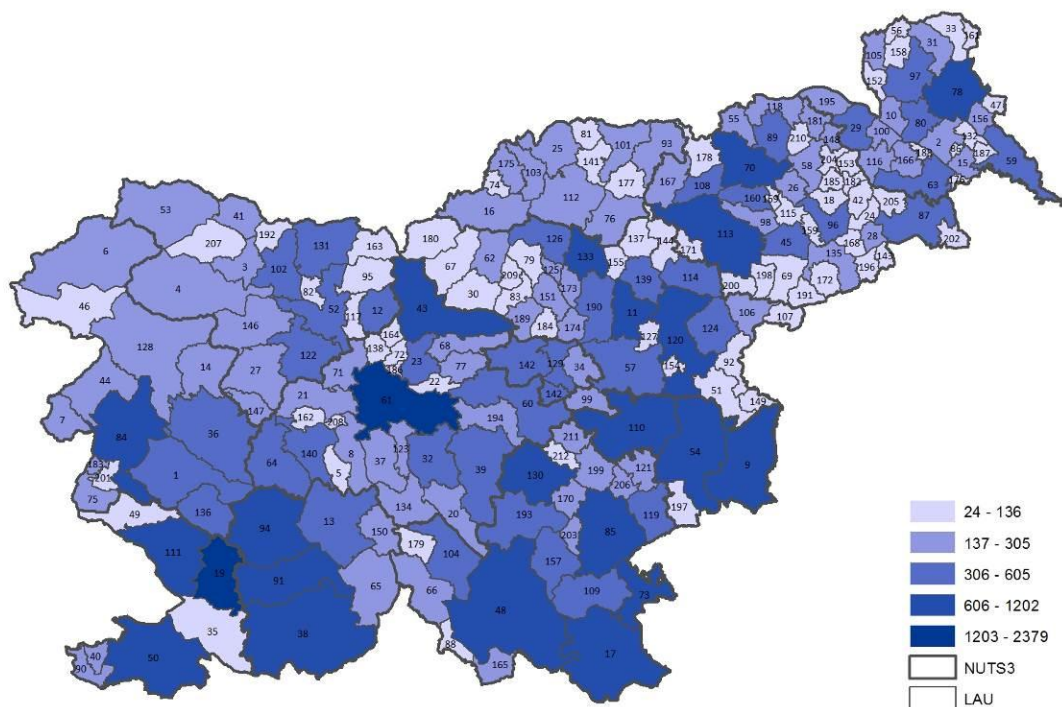


Nepozidana stavbna zemljišča smo podrobneje analizirali tudi po občinah sprva po površini, nato pa še po deležu, t.j. skupno površino nepozidanih stavbnih zemljišč na skupno površino stavbnih zemljišč na občino. Rezultati so zanimivi prav na primeru občine Ljubljana. Ljubljana ima največje površine stavbnih zemljišč in največje površine nepozidanih stavbnih zemljišč nasploh, se pa primerjalno po deležu uvršča precej nizko,

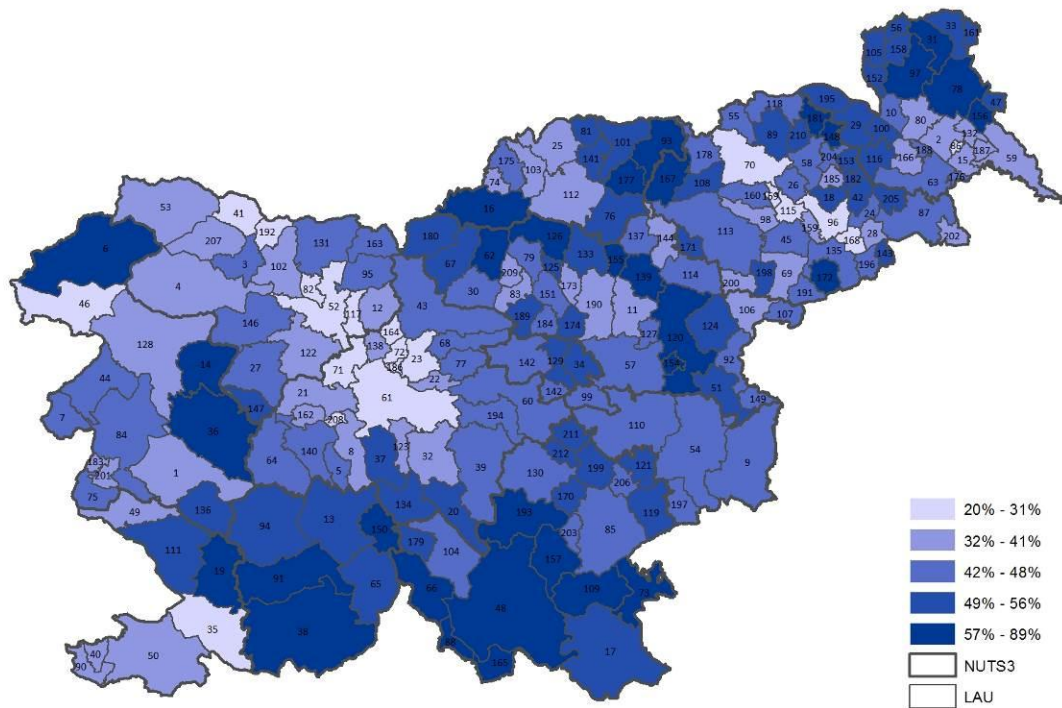
skoraj na dno lestvice. Podrobni podatki, kjer so navedeni tudi gostote prebivalcev in število prebivalcev občine, so navedeni v Priloga 5 in v

Priloga 6. Za lažjo predstavo smo pripravili ločeni karti, tako po površinah, kot po deležu.

Slika 13: Skupna površina nepozidanih stavbnih zemljišč po občinah [v ha]



Slika 14: Delež nepozidanih stavbnih zemljišč po občinah [v %]



IV. Literatura

Breznik, J., Duhovnik, J., Kmecl, A. 2010. Zakon o graditvi objektov (ZGO-1) s komentarjem. Zakon o urejanju prostora (ZUreP-1) s komentarjem. Zakon o prostorskem načrtovanju (ZPNačrt) s komentarjem. Ljubljana, GV Založba: 911 str.

Informativni bilten Ministrstva za okolje, prostor in energijo št. 100, januar 2004
Konečnik Kunst, M. 2003. Digitalizacija prostorskih sestavin planskih aktov občin, Lex localis, letnik 4

Mlinar, J. s sod. 2013. Vzpostavitev zbirke podatkov dejanske rabe pozidanih zemljišč (koncept), interno gradivo. Ministrstvo za infrastrukturo in prostor, Direktorat za prostor. Ljubljana: 39 str.

Pogačnik, A. s sod., 2011. Analiza stanja, razvojnih teženj ter usmeritev za strateški prostorski razvoj Slovenije, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo

Urejanje prostora na občinski ravni, 2011: Kumer, A. 2011. Občinski prostorski akti. V: Dekleva, J., Kumer, A., Štravs, L., Prelog, M., Konečnik Kunst, M., Lončar, M., Solomun, J., Fatur, M., Ivanič, L., Koselj, N. Urejanje prostora na občinski ravni. Ljubljana. UL RS.: str. 63-96

Urejanje prostora na občinski ravni, 2011: Konečnik Kunst, M. 2011. Občinski prostorski načrt v praksi. V: Dekleva, J., Kumer, A., Štravs, L., Prelog, M., Konečnik Kunst, M., Lončar, M., Solomun, J., Fatur, M., Ivanič, L., Koselj, N. Urejanje prostora na občinski ravni. Ljubljana. UL RS.: str. 141-191

Mivšek, E. s sod., 2013. Izdelava metodologije za zajem podatkov o dejanski rabi pozidanih zemljišč

Zakon o prostorskem načrtovanju (ZPNačrt-NPB4) - NEURADNO PREČIŠČENO BESEDILO

Pravilnik o pripravi prostorskih sestavin dolgoročnih in srednjeročnih družbenih planov občin v digitalni obliki (Uradni list RS, št. 20/03)

Pravilnik o vsebini, obliki in načinu priprave prostorskega reda občine ter vrstah njegovih strokovnih podlag (Uradni list RS, št. 127/04)

Pravilnik o vsebini, obliki in načinu priprave občinskega prostorskega načrta ter pogojih za določitev območij sanacij razpršene gradnje in območij za razvoj in širitev naselij (Uradni list RS, št. 99/07)

V. Priloge

Priloga 1: Navedba omrežij naselij v OPN

LOČEN DOKUMENT: [Priloga 1 OPN.doc](#)

Priloga 2: Občine, ki so v postopku priprave OPN⁷

Občina	Trenutna faza	Trajanje postopka (v mesecih)
MOZIRJE	Predlog	66
PODČETRTEK	Osnutek	66
REČICA OB SAVINJI	Osnutek	66
NAZARJE	Osnutek	65
VELIKA POLANA	Predlog	65
GORNJI GRAD	Osnutek	63
JEZERSKO	Osnutek	63
KOBILJE	Predlog	63
ŠOŠTANJ	Osnutek	63
PUCONCI	Osnutek	62
VRHNIKA	Predlog	62
SVETI JURIJ OB ŠČAVNICI	Osnutek	61
GORNJI PETROVCI	Osnutek	60
ILIRSKA BISTRICA	Predlog	60
CANKOVA	Osnutek	59
GORNJA RADGONA	Predlog	59
MORAVSKE TOPLICE	Osnutek	59
LOG-DRAGOMER	Osnutek	58
AJDOVŠČINA	Osnutek	57
BELTINCI	Osnutek	57
DOBREPOLJE	Osnutek	57
KRANJSKA GORA	Osnutek	57
PREVALJE	Predlog	57
TRBOVLJE	Osnutek	57
HRASTNIK	Dopolnjen osnutek	56
LENDAVA	Osnutek	56
ŠALOVCI	Predlog	56
ŠKOFLJICA	Predlog	56
DOBJE	Predlog	55
RENČE-VOGRSKO	Predlog	55
GORJE	Predlog	53
ROGATEC	Predlog	53
RADENCI	Dopolnjen osnutek	52
TABOR	Osnutek	52
KAMNIK	Osnutek	51
LJUBNO	Osnutek	51

⁷ vzorec 100 OPN od 107 uveljavljenih do aprila 2013

SOLČAVA	Osnutek	51
ŽUŽEMBERK	Predlog	51
LUČE	Osnutek	49
KRIŽEVCI	Dopolnjen osnutek	48
OPLOTNICA	Predlog	48
PODVELKA	Predlog	48
KOMEN	Osnutek	46
STARŠE	Osnutek	46
CIRKULANE	Predlog	45
GRAD	Osnutek	45
SV. TROJICA V SLOV. GORICAH	Osnutek	44
BLED	Predlog	43
KOČEVJE	Dopolnjen osnutek	43
GORIŠNICA	Dopolnjen osnutek	42
KOSTEL	Osnutek	42
SLOVENSKE KONJICE	Dopolnjen osnutek	42
SVETI ANDRAŽ V SLOV. GORICAH	Predlog	42
MORAVČE	Osnutek	41
OSILNICA	Osnutek	41
VIDEM	Dopolnjen osnutek	41
DRAVOGRAD	Predlog	40
KRŠKO	Dopolnjen osnutek	40
SEŽANA	Osnutek	40
SLOVENSKA BISTRICA	Osnutek	40
HRPELJE-KOZINA	Osnutek	39
HAJDINA	Osnutek	37
PODLEHNIK	Dopolnjen osnutek	37
IZOLA	Osnutek	36
BENEDIKT	Predlog	35
ZREČE	Dopolnjen osnutek	35
BREZOVICA	Dopolnjen osnutek	34
HOČE-SLIVNICA	Predlog	34
JURŠINCI	Predlog	34
PIRAN	Osnutek	34
RAZKRIŽJE	Osnutek	34
PREDDVOR	Predlog	33
PTUJ	Osnutek	33
BREŽICE	Predlog	31
MIKLAVŽ NA DRAVSKEM POLJU	Osnutek	31
MISLINJA	Osnutek	31
VITANJE	Osnutek	31
MARKOVCI	Dopolnjen osnutek	29

VUZENICA	Dopolnjen osnutek	29
DIVAČA	Osnutek	27
LOVRENC NA POHORJU	Osnutek	27
RAČE-FRAM	Osnutek	27
SVETI JURIJ V SLOV. GORICAH	Osnutek	26
ZAVRČ	Dopolnjen osnutek	26
ŠENTILJ	Osnutek	24
ŠTORE	Osnutek	24
ČRNA NA KOROŠKEM	Osnutek	22
DOL PRI LJUBLJANI	Osnutek	22
CERKVENJAK	Osnutek	21
BOHINJ	Dopolnjen osnutek	20
DUPLEK	Osnutek	18
RADLJE OB DRAVI	Osnutek	15
RIBNICA NA POHORJU	Osnutek	15
TRŽIČ	Dopolnjen osnutek	14
ŠKOCJAN	Osnutek	13
DOMŽALE	Osnutek	9
POLJČANE	Osnutek	8
VOJNIK	Osnutek	6
MARIBOR	Osnutek	2
MEDVODE	Osnutek	2
<i>Trajanje postopka - najdaljši čas</i>		66
<i>Trajanje postopka - povprečni čas</i>		41,7

Priloga 3: Tehnične in vsebinski problemi pri vzpostavitvi informativnega zbirnega sloja namenske rabe za območje Republike Slovenije

Vzpostavitev zveznega sloja je kompleksna naloga in že na samem začetku priprave tega podatkovnega sloja smo se soočili z nekaterimi pomisleki, ki jih lahko strnemo v naslednje skupine:

- vprašanja, ki se navezujejo na poenotenje vsebin veljavnih občinskih prostorskih aktov;
- vprašanja vezana na razpoložljivost in dostopnost prostorskih podatkov;
- vprašanja vezana na pravni status pridobljenih podatkov (ažurnost, zanesljivost in verodostojnost podatkov);
- vprašanja, ki se navezujejo na standardizacijo prostorskih podatkov.

Poenotenje vsebin veljavnih občinskih prostorskih aktov

Trenutno veljavni občinski prostorski akti so nastajali skozi daljše časovni obdobje. Med seboj so precej raznoliki, saj so v času njihovega nastanka veljale kar tri različne prostorske zakonodaje v dveh različnih družbeno ekonomskih sistemih:

stara zakonodaja s področja urejanja prostora, v glavnem iz leta 1984,

- Zakon o urejanju prostora (ZUreP-1) iz leta 2002,
- Zakon o prostorskem načrtovanju (ZPNačrt) iz leta 2007.

Stara zakonodaja iz leta 1984 še danes ureja vsebino večine trenutno veljavnih občinskih prostorskih aktov. Gre za t.i. prostorske sestavine dolgoročnih in srednjeročnih družbenih planov občin (v nadaljevanju: prostorskih sestavin), ki pa so si med seboj večinoma oblikovno in vsebinsko neenotni.

Prvi poizkus poenotenja vsebin teh prostorskih aktov je bil izveden kmalu po uveljavitvi Zakona o urejanju prostora (Zurep-1) s sprejemom Pravilnika o pripravi prostorskih sestavin in srednjeročnih družbenih planov občin v digitalni obliki (Uradni list RS, št. 20/03). Glavni razlogi za pripravo tega pravilnika so bili: (i) podrobneje in jasneje določiti osnovna in podrobna območja namenske rabe prostora; (ii) zagotoviti ustrezen prehod v nov sistem prostorskih aktov (tako, kot je bil takrat določen z ZUreP-1), s poenotenjem vsebine in enotnim prikazovanjem prostorskih sestavin; (iii) zagotoviti lažji nadzor nad spremembami namembnosti zemljišč.

Zakon o urejanja prostora iz leta 2002 je med drugim določil, da ostanejo prostorske sestavine občin v veljavi še največ 3 leta po uveljavitvi Strategije prostorskega razvoja Slovenije. Določila zgoraj navedenega pravilnika se niso nanašala na prostorske akte po novi prostorski zakonodaji, temveč na akte, ki so ostajali v veljavi v prehodnem obdobju do uveljavitve novih prostorskih aktov - zaradi majhnega števila uveljavljenih aktov po zakonodaji iz leta 2002 in 2007 jih je večina še danes v veljavi.

Z namenom, da se poenoti čim večje število prostorskih sestavin občin, je takratno Ministrstvo za okolje prostor in energijo (MOPE) pristopilo k pripravi in izvedbi projekta Digitalizacije prostorskih sestavin planskih aktov občin v letu 2003 in letu

2004. V projekt je bila vključena večina do takrat ustanovljenih občin (181 od 193).
Glavni cilji projekta so bili:

1. Občinam se omogoči:
 - prehod na digitalne prostorske sestavine planskih aktov, izrisane na enotne geodetske podlage digitalnega katastrskega načrta;
 - prehod na vsebinsko poenotenje in na enotno grafično prikazovanje prostorskih sestavin planskih aktov v skladu s sprejetim pravilnikom o pripravi prostorskih sestavin dolgoročnih in srednjeročnih planov v digitalni obliki v postopku sprememb in dopolnitev;
 - postopen prehod v novi sistem prostorskih aktov ob podpori računalniške tehnologije.

2. Ministrstvu pristojnemu za prostor se omogoči:
 - postopna vzpostavitev arhiva veljavnih planskih aktov občin v digitalni obliki;
 - posodobitev postopkov nadzora oz. potrditev prostorskih aktov v postopkih njihovih sprememb in dopolnitev;
 - postopna vzpostavitev zbirk podatkov iz veljavnih občinskih aktov;
 - izvajanje prostorskih analiz za potrebe spremljanja stanja v prostoru, tudi za pripravo poročila o stanju na področju urejanja prostora.

Projekt zastavljenih ciljev ni v celoti dosegel. Pri izvedbi projekta smo se srečali z nekaterimi vsebinskimi in tehničnimi težavami:

1. določene kategorije namenske rabe iz planskih sestavin so bile težko prevedljive ali celo neprevedljive v kategorizacijo kot je bila določena s pravilnikom;
2. prevajanje je bilo vezano večinoma na veljavne akte, ne pa na tiste v pripravi;
3. nekatere občine so imele v svojih grafičnih delih prevzete oz. vrisane vsebine iz različnih sektorskih strokovnih podlag (varstvo kulturne dediščine, območja varstva gozdov, območja varstva najboljših kmetijskih zemljišč,...);
4. pozicijska in geometrična natančnost digitaliziranih analognih prostorskih sestavin je bila vprašljiva, saj ni bilo vzpostavljenega nadzora nad digitaliziranimi vsebinami;
5. atributni deli posameznih prostorskih podatkov so bili kljub predpisanim navodilom nejasni in slabo razumljivi;
6. nejasen je bil pravni status digitaliziranih podatkov.

Nova generacija prostorskih aktov po Zakonu o urejanju prostora (ZUreP-1) iz leta 2002, ki je bila podrobneje urejena tudi Pravilnikom o podrobnejši vsebini, obliki in načinu priprave strategije prostorskega razvoja občine ter vrstah njenih strokovnih podlag (Uradni list RS, št. 17/04) ter s Pravilnikom o podrobnejši vsebini, obliki in načinu priprave strategije prostorskega razvoja občine ter vrstah njenih strokovnih podlag (Uradni list RS, št. 127/04, 133/04), dejansko ni nikoli v celoti zaživela, saj je omenjeno zakonodajo že v letu 2007 zamenjala povsem nova. Z Zakonom o urejanju prostora (ZUreP-1) so bili tako uveljavljeni zgolj štirje občinski prostorski akti - Strategije prostorskega razvoja občin in Prostorski redi občin.

Zakon o prostorskem načrtovanju, ki je zamenjal takrat še povsem novo veljavno zakonodajo, danes tako povsem na novo ureja vsebin, obliko in način priprave občinskih prostorskih aktov. Podrobneje je to opredeljeno v Pravilniku o vsebini, obliki in načinu priprave občinskega prostorskega načrta ter pogojih za določitev območij sanacij razpršene gradnje in območij za razvoj in širitev naselij (Uradni list RS, št. 99/07). Po trenutno veljavni zakonodaji je do sedaj uveljavljenih 79 občinskih prostorskih načrtov (stanje na dan, 25.3.2014).

Pri izdelavi zveznega sloja gre za poizkus poenotenja vsebin, ki so določene s tremi povsem različnimi pravilniki. A največja težava ni samo usklajevanje kategorizacij namenske rabe. Predpogoj za ustrezno usklajevanje je zanesljiva in dovolj jasna opredelitev posameznih kategorij v viru. Problematični so predvsem podatki za prostorske sestavine, ki so bili pridobljeni v okviru projekta digitalizacije. Večina le-teh je namreč z uporabo prvega pravilnika izgubila svojo primarno opredelitev posameznih kategorij namenske rabe, kot je bila navedena v analogni obliki.

Razpoložljivost in dostopnost podatkov

V podatki o osnovnih in podrobnejših namenskih rabah prostora je večinoma možno vpogledovati preko občinskih prostorskih informacijskih sistemov. Niso pa ti podatki preko teh sistemov tudi prosto dostopni. Zaradi hitrejše priprave zveznega sloja smo podatke prevzeli iz lastnega arhiva. Večino podatkov smo pridobili preko spletne storitve za izmenjavo podatkov o prostorskih aktih med občino in nosilci urejanja prostora, ki je bila leta 2008 vzpostavljena v okviru Prostorskega informacijskega sistema, preostale za iz projekta Digitalizacije prostorskih sestavin iz leta 2003 in 2004.

Ažurnost, zanesljivost in verodostojnost podatkov

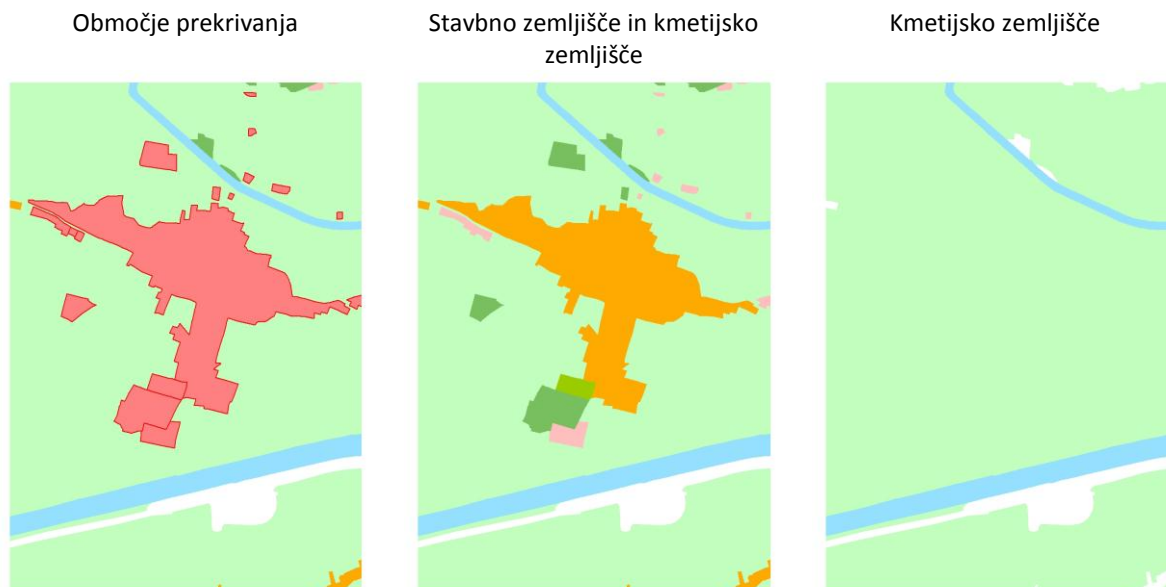
Ker je bila večina podatkov v prikazu stanja prostora tako ali drugače pripravljenih na osnovi podatkov iz projekta digitalizacije, torej mimo nekega predpisanega postopka, se je postavljajo vprašanje kakšen je njihov dejanski pravni status. Dodatno težavo so predstavljale določbe Zakona o prostorskem načrtovanju, ki so v prehodnem obdobju omogočale spremembe in dopolnitve prostorskih sestavin. Možne so bile namreč situacije, ko je občina pripravljala povsem nov prostorski akt (OPN) in istočasno spreminjala še veljavne prostorske sestavine. Iz tega vidika so po naši oceni podatki iz prikaza stanja lahko neažurni in nezanesljivi.

Standardizacija prostorskih podatkov

Kljub temu, da so bila za potrebe projekta Digitalizacije pripravljena posebna navodila za pripravo podatkov, je bilo večje število le-teh pripravljenih v nestandardizirani obliki in na neprimeren način. Atributni deli podatkov so bili večinoma neusklajeni, slabo primerljivi, ponekod nerazumljivi, velikokrat tudi pomanjkljivi. Večje število podatkov (tako iz projekta Digitalizacije, kot iz Prikaza stanja prostora) je vsebovalo določeno

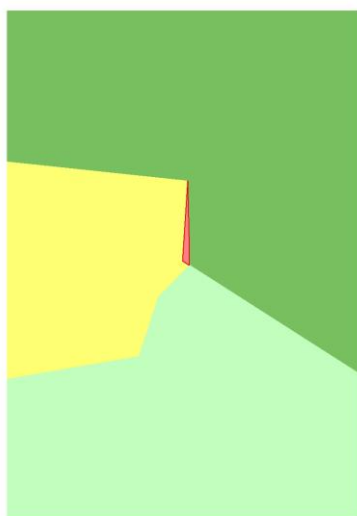
število topoloških napak. Večino napak je bilo potrebno obravnavati posamično. Nekatere napake je bilo lažje odpraviti (prekrivanje z otoki) (Slika 15), druge pa povsem nemogoče (luknje in manjša robna prekrivanja) (Slika 16).

Slika 15: Primer topoloških napak - prekrivanja z otoki



Komentar k sliki: območje prekrivanja (prikazano z rdečo barvo) je tisto območje, kjer se območje stavbnih zemljišč prekriva z območjem kmetijskih zemljišč. Kmetijsko zemljišče pod stavbnimi zemljišči je potrebno odstraniti.

Slika 16: Primer topoloških napak - robna prekrivanja



Komentar k sliki: območje prekrivanja (prikazano z rdečo barvo) je tisto območje, kjer se prekrivata posamezni rabi. Napake ni mogoče odpraviti, saj ni jasno kje je prava meja

med rabama.

Podatki v sloju tako še vedno vsebujejo določeno število topoloških napak, ki jih lahko uvrstimo v dve skupini:

- na notranje napake, ki so posledica napačne digitalizacije območij namenske rabe;
- na zunanje napake, ki so posledica neusklajenega načrtovanja na mejah občinskih prostorskih aktov.

Topološke napake se pri bilančnih analizah odražajo kot napake, ki neposredno vplivajo na zmanjšanje ali povečanje površin posameznih kategorij osnovne in podrobne namenske rabe.

Priloga 4: Bilance površin za stavbna zemljišča po statističnih regijah in po občinah, razvrščeno po

Regija/Občina	Površine stavbnih zemljišč (v ha)
GORENJSKA	10.870,29
JEZERSKO	55,68
GORJE	149,19
PREDDVOR	228,99
ŽIRI	306,15
ŽIROVNICA	311,01
NAKLO	366,77
ŽELEZNIKI	377,50
BOHINJ	388,02
ŠENČUR	460,94
KRANJSKA GORA	472,01
GORENJA VAS-POLJANE	524,15
BLED	608,61
TRŽIČ	741,64
JESENICE	829,47
CERKLJE NA GORENJSKEM	892,42
ŠKOFJA LOKA	943,71
RADOVLJICA	1.265,07
KRANJ	1.948,96
GORIŠKA	8.244,91
RENČE-VOGRSKO	277,03
MIREN-KOSTANJEVICA	369,54
KOBARID	391,14
CERKNO	395,23
BRDA	428,09
BOVEC	436,53
KANAL	446,18
ŠEMPETER-VRTOJBA	457,17
TOLMIN	667,38
VIPAVA	677,29
IDRIJA	897,63
AJDOVŠČINA	1.090,53
NOVA GORICA	1.711,17

Regija/Občina	Površine stavbnih zemljišč (v ha)
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	15.146,71
OSILNICA	54,75
MIRNA	208,23
SODRAŽICA	223,29
KOSTEL	226,60
LOŠKI POTOK	248,87
STRAŽA	338,02
ŠMARJEŠKE TOPLICE	362,22
ŠENTRUPERT	366,75
ŠKOCJAN	368,01
MOKRONOG-TREBELNO	412,02
MIRNA PEČ	461,75
DOLENJSKE TOPLICE	485,05
ŽUŽEMBERK	572,16
SEMIČ	647,36
ŠENTJERNEJ	747,29
RIBNICA	835,39
METLIKA	1.093,19
KOČEVJE	1.427,14
ČRNOMELJ	1.579,25
TREBNJE	1.605,27
NOVO MESTO	2.884,09
KOROŠKA	4.322,64
RIBNICA NA POHORJU	127,79
MEŽICA	167,59
VUZENICA	198,35
MUTA	255,24
PODVELKA	266,89
ČRNA NA KOROŠKEM	277,27
MISLINJA	329,09
PREVALJE	377,85
RAVNE NA KOROŠKEM	475,08
RADLJE OB DRAVI	503,15
DRAVOGRAD	582,57
SLOVENJ GRADEC	761,77
NOTRANJSKO-KRAŠKA	5.743,92

Regija/Občina	Površine stavbnih zemljišč (v ha)
BLOKE	245,14
LOŠKA DOLINA	300,60
PIVKA	1.066,87
CERKNICA	1.139,41
ILIRSKA BISTRICA	1.495,14
POSTOJNA	1.496,76
OBALNO-KRAŠKA	8.719,07
HRPELJE-KOZINA	251,05
KOMEN	278,48
IZOLA	507,24
PIRAN	751,37
SEŽANA	1.303,69
DIVAČA	2.662,63
KOPER	2.964,62
OSREDNJESLOVENSKA	24.372,77
HORJUL	178,29
LOG-DRAGOMER	186,54
TRZIN	196,85
BOROVNICA	265,53
MENGEŠ	295,35
MORAVČE	314,87
DOL PRI LJUBLJANI	353,77
VODICE	360,15
DOBREPOLJE	398,74
KOMENDA	401,93
ŠMARTNO PRI LITJI	422,04
DOBROVA-POLHOV GRADEC	434,85
VELIKE LAŠČE	483,15
IG	585,88
ŠKOFLJICA	596,53
LUKOVICA	620,95
BREZOVICA	715,54
MEDVODE	873,04
VRHNIKA	1.007,69
LITIJA	1.026,55
LOGATEC	1.062,13

Regija/Občina	Površine stavbnih zemljišč (v ha)
GROSUPLJE	1.092,57
IVANČNA GORICA	1.425,52
DOMŽALE	1.524,01
KAMNIK	1.640,38
LJUBLJANA	7.909,93
PODRAVSKA	21.149,33
SVETI ANDRAŽ V SLOV. GORICAH	87,49
ZAVRČ	96,23
ŽETALE	105,45
TRNOVSKA VAS	108,94
CIRKULANE	141,89
JURŠINCI	155,30
MAKOLE	160,90
SVETI JURIJ V SLOV. GORICAH	163,48
PODLEHNIK	167,80
SVETI TOMAŽ	179,94
SV. TROJICA V SLOV. GORICAH	192,49
DESTRNIK	208,18
MARKOVCI	228,17
SREDIŠČE OB DRAVI	229,88
BENEDIKT	234,24
SVETA ANA	245,47
OPLOTNICA	250,09
CERKVENJAK	257,97
DORNAVA	260,64
POLJČANE	273,69
SELNICA OB DRAVI	281,51
LOVRENC NA POHORJU	282,03
MIKLAVŽ NA DRAVSKEM POLJU	283,65
MAJŠPERK	315,53
KUNGOTA	337,95
STARŠE	351,56
GORIŠNICA	390,65
HAJDINA	391,70

Regija/Občina	Površine stavbnih zemljišč (v ha)
VIDEM	456,81
DUPLEK	469,30
LENART	553,89
RUŠE	631,42
RAČE-FRAM	645,88
ŠENTILJ	662,67
PESNICA	745,13
KIDRIČEVO	910,82
ORMOŽ	1.213,87
HOČE-SLIVNICA	1.226,61
PTUJ	1.350,08
SLOVENSKA BISTRICA	2.019,43
MARIBOR	3.880,60
POMURSKA	12.724,30
KOBILJE	63,44
HODOŠ	77,49
RAZKRIŽJE	117,67
ODRANCI	125,27
VELIKA POLANA	145,80
VERŽEJ	166,58
KUZMA	174,62
GRAD	197,04
CANKOVA	225,18
ŠALOVCI	237,50
DOBROVNIK	276,67
TURNIŠČE	347,35
ČRENŠOVCI	361,87
ROGAŠOVCI	371,80
TIŠINA	372,66
KRIŽEVCI	414,87
GORNJI PETROVCI	418,76
APAČE	433,96
SVETI JURIJ OB ŠČAVNICI	466,77
RADENCI	543,35
BELTINCI	708,75
PUCONCI	824,75

Regija/Občina	Površine stavbnih zemljišč (v ha)
GORNJA RADGONA	898,74
LENDAVA	1.075,12
LJUTOMER	1.138,72
MORAVSKE TOPLICE	1.215,53
MURSKA SOBOTA	1.324,04
SAVINJSKA	16.982,40
LUČE	82,24
SOLČAVA	82,36
DOBJE	87,58
BISTRICA OB SOTLI	102,91
TABOR	133,60
VITANJE	142,76
REČICA OB SAVINJI	148,34
DOBRNA	159,56
GORNJI GRAD	170,61
NAZARJE	184,73
ROGATEC	206,40
KOZJE	220,72
PODČETRTEK	236,66
ŠTORE	243,05
MOZIRJE	251,66
LJUBNO	254,00
ŠMARTNO OB PAKI	271,95
RADEČE	347,18
ZREČE	350,65
VRANSKO	365,71
PREBOLD	365,82
POLZELA	379,53
ROGAŠKA SLATINA	460,00
BRASLOVČE	519,04
VOJNIK	686,79
ŠMARJE PRI JELŠAH	712,37
LAŠKO	786,21
ŠOŠTANJ	823,16
SLOVENSKE KONJICE	984,99
ŽALEC	1.409,63

Regija/Občina	Površine stavbnih zemljišč (v ha)
VELENJE	1.596,14
ŠENTJUR	1.887,33
CELJE	2.328,72
SPODNJEPOSAVSKA	6.793,36
KOSTANJEVICA NA KRKI	255,01
SEVNICA	1.806,02
KRŠKO	2.226,40
BREŽICE	2.505,93
ZASAVSKA	2.167,40
HRASTNIK	514,24
TRBOVLJE	705,80
ZAGORJE OB SAVI	947,36

Priloga 5: Bilance površin za stavbna zemljišča po občinah, rangirano po velikosti

Regija	Občina	Površina (v ha)	Ran g
OSREDNJESLOVE NSKA	LJUBLJANA	7.909,93	1
PODRAVSKA	MARIBOR	3.880,60	2
OBALNO-KRAŠKA	KOPER	2.964,62	3
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	NOVO MESTO	2.884,09	4
OBALNO-KRAŠKA	DIVAČA	2.662,63	5
SPODNJEPOSAVS KA	BREŽICE	2.505,93	6
SAVINJSKA	CELJE	2.328,72	7
SPODNJEPOSAVS KA	KRŠKO	2.226,40	8
PODRAVSKA	SLOVENSKA BISTRICA	2.019,43	9
GORENJSKA	KRANJ	1.948,96	10
SAVINJSKA	ŠENTJUR	1.887,33	11
SPODNJEPOSAVS KA	SEVNICA	1.806,02	12
GORIŠKA	NOVA GORICA	1.711,17	13
OSREDNJESLOVE NSKA	KAMNIK	1.640,38	14
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	TREBNJE	1.605,27	15
SAVINJSKA	VELENJE	1.596,14	16
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	ČRNOMELJ	1.579,25	17
OSREDNJESLOVE NSKA	DOMŽALE	1.524,01	18
NOTRANJSKO- KRAŠKA	POSTOJNA	1.496,76	19
NOTRANJSKO- KRAŠKA	ILIRSKA BISTRICA	1.495,14	20
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	KOČEVJE	1.427,14	21
OSREDNJESLOVE NSKA	IVANČNA GORICA	1.425,52	22
SAVINJSKA	ŽALEC	1.409,63	23
PODRAVSKA	PTUJ	1.350,08	24
POMURSKA	MURSKA SOBOTA	1.324,04	25
OBALNO-KRAŠKA	SEŽANA	1.303,69	26

Regija	Občina	Površina (v ha)	Ran g
GORENJSKA	RADOVLJICA	1.265,07	27
PODRAVSKA	HOČE-SLIVNICA	1.226,61	28
POMURSKA	MORAVSKE TOPLICE	1.215,53	29
PODRAVSKA	ORMOŽ	1.213,87	30
NOTRANJSKO- KRAŠKA	CERKNICA	1.139,41	31
POMURSKA	LJUTOMER	1.138,72	32
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	METLIKA	1.093,19	33
OSREDNJESLOVE NSKA	GROSUPLJE	1.092,57	34
GORIŠKA	AJDOVŠČINA	1.090,53	35
POMURSKA	LENDAVA	1.075,12	36
NOTRANJSKO- KRAŠKA	PIVKA	1.066,87	37
OSREDNJESLOVE NSKA	LOGATEC	1.062,13	38
OSREDNJESLOVE NSKA	LITIJA	1.026,55	39
OSREDNJESLOVE NSKA	VRHNIKA	1.007,69	40
SAVINJSKA	SLOVENSKE KONJICE	984,99	41
ZASAVSKA	ZAGORJE OB SAVI	947,36	42
GORENJSKA	ŠKOFJA LOKA	943,71	43
PODRAVSKA	KIDRIČEVO	910,82	44
POMURSKA	GORNJA RADGONA	898,74	45
GORIŠKA	IDRIJA	897,63	46
GORENJSKA	CERKLJE GORENJSKEM	892,42	47
OSREDNJESLOVE NSKA	MEDVODE	873,04	48
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	RIBNICA	835,39	49
GORENJSKA	JESENICE	829,47	50
POMURSKA	PUCONCI	824,75	51
SAVINJSKA	ŠOŠTANJ	823,16	52
SAVINJSKA	LAŠKO	786,21	53
KOROŠKA	SLOVENJ GRADEC	761,77	54

Regija	Občina	Površina (v ha)	Ran g
OBALNO-KRAŠKA	PIRAN	751,37	55
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	ŠENTJERNEJ	747,29	56
PODRAVSKA	PESNICA	745,13	57
GORENJSKA	TRŽIČ	741,64	58
OSREDNJESLOVE NSKA	BREZOVICA	715,54	59
SAVINJSKA	ŠMARJE JELŠAH	PRI 712,37	60
POMURSKA	BELTINCI	708,75	61
ZASAVSKA	TRBOVLJE	705,80	62
SAVINJSKA	VOJNIK	686,79	63
GORIŠKA	VIPAVA	677,29	64
GORIŠKA	TOLMIN	667,38	65
PODRAVSKA	ŠENTILJ	662,67	66
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	SEMIČ	647,36	67
PODRAVSKA	RAČE-FRAM	645,88	68
PODRAVSKA	RUŠE	631,42	69
OSREDNJESLOVE NSKA	LUKOVICA	620,95	70
GORENJSKA	BLED	608,61	71
OSREDNJESLOVE NSKA	ŠKOFLJICA	596,53	72
OSREDNJESLOVE NSKA	IG	585,88	73
KOROŠKA	DRAVOGRAD	582,57	74
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	ŽUŽEMBERK	572,16	75
PODRAVSKA	LENART	553,89	76
POMURSKA	RADENCI	543,35	77
GORENJSKA	GORENJA POLJANE	VAS- 524,15	78
SAVINJSKA	BRASLOVČE	519,04	79
ZASAVSKA	HRASTNIK	514,24	80
OBALNO-KRAŠKA	IZOLA	507,24	81
KOROŠKA	RADLJE DRAVI	OB 503,15	82
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	DOLENJSKE TOPLICE	485,05	83

Regija	Občina	Površina (v ha)	Ran g
OSREDNJESLOVE NSKA	VELIKE LAŠČE	483,15	84
KOROŠKA	RAVNE NA KOROŠKEM	475,08	85
GORENJSKA	KRANJSKA GORA	472,01	86
PODRAVSKA	DUPLEK	469,30	87
POMURSKA	SVETI JURIJ OB ŠČAVNICI	466,77	88
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	MIRNA PEČ	461,75	89
GORENJSKA	ŠENČUR	460,94	90
SAVINJSKA	ROGAŠKA SLATINA	460,00	91
GORIŠKA	ŠEMPETER- VRTOJBA	457,17	92
PODRAVSKA	VIDEM	456,81	93
GORIŠKA	KANAL	446,18	94
GORIŠKA	BOVEC	436,53	95
OSREDNJESLOVE NSKA	DOBROVA- POLHOV GRADEC	434,85	96
POMURSKA	APAČE	433,96	97
GORIŠKA	BRDA	428,09	98
OSREDNJESLOVE NSKA	ŠMARTNO PRI LITIJI	422,04	99
POMURSKA	GORNJI PETROVCI	418,76	100
POMURSKA	KRIŽEVCI	414,87	101
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	MOKRONOG- TREBELNO	412,02	102
OSREDNJESLOVE NSKA	KOMENDA	401,93	103
OSREDNJESLOVE NSKA	DOBREPOLJE	398,74	104
GORIŠKA	CERKNO	395,23	105
PODRAVSKA	HAJDINA	391,70	106
GORIŠKA	KOBARID	391,14	107
PODRAVSKA	GORIŠNICA	390,65	108
GORENJSKA	BOHINJ	388,02	109
SAVINJSKA	POLZELA	379,53	110
KOROŠKA	PREVALJE	377,85	111
GORENJSKA	ŽELEZNIKI	377,50	112

Regija	Občina	Površina (v ha)	Ran g
POMURSKA	TIŠINA	372,66	113
POMURSKA	ROGAŠOVCI	371,80	114
GORIŠKA	MIREN- KOSTANJEVICA	369,54	115
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	ŠKOCJAN	368,01	116
GORENJSKA	NAKLO	366,77	117
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	ŠENTRUPERT	366,75	118
SAVINJSKA	PREBOLD	365,82	119
SAVINJSKA	VRANSKO	365,71	120
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	ŠMARJEŠKE TOPLICE	362,22	121
POMURSKA	ČRENŠOVCI	361,87	122
OSREDNJESLOVE NSKA	VODICE	360,15	123
OSREDNJESLOVE NSKA	DOL LJUBLJANI	PRI 353,77	124
PODRAVSKA	STARŠE	351,56	125
SAVINJSKA	ZREČE	350,65	126
POMURSKA	TURNIŠČE	347,35	127
SAVINJSKA	RADEČE	347,18	128
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	STRAŽA	338,02	129
PODRAVSKA	KUNGOTA	337,95	130
KOROŠKA	MISLINJA	329,09	131
PODRAVSKA	MAJŠPERK	315,53	132
OSREDNJESLOVE NSKA	MORAVČE	314,87	133
GORENJSKA	ŽIROVNICA	311,01	134
GORENJSKA	ŽIRI	306,15	135
NOTRANJSKO- KRAŠKA	LOŠKA DOLINA	300,60	136
OSREDNJESLOVE NSKA	MENGEŠ	295,35	137
PODRAVSKA	MIKLAVŽ DRAVSKEM POLJU	NA 283,65	138
PODRAVSKA	LOVRENC POHORJU	NA 282,03	139

Regija	Občina		Površina (v ha)	Ran g
PODRAVSKA	SELNICA DRAVI	OB	281,51	140
OBALNO-KRAŠKA	KOMEN		278,48	141
KOROŠKA	ČRNA KOROŠKEM	NA	277,27	142
GORIŠKA	RENČE-VOGRSKO		277,03	143
POMURSKA	DOBROVNIK		276,67	144
PODRAVSKA	POLJČANE		273,69	145
SAVINJSKA	ŠMARTNO PAKI	OB	271,95	146
KOROŠKA	PODVELKA		266,89	147
OSREDNJESLOVE NSKA	BOROVNICA		265,53	148
PODRAVSKA	DORNAVA		260,64	149
PODRAVSKA	CERKVENJAK		257,97	150
KOROŠKA	MUTA		255,24	151
SPODNJEPOSAVS KA	KOSTANJEVICA NA KRKI		255,01	152
SAVINJSKA	LJUBNO		254,00	153
SAVINJSKA	MOZIRJE		251,66	154
OBALNO-KRAŠKA	HRPELJE-KOZINA		251,05	155
PODRAVSKA	OPLOTNICA		250,09	156
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	LOŠKI POTOK		248,87	157
PODRAVSKA	SVETA ANA		245,47	158
NOTRANJSKO- KRAŠKA	BLOKE		245,14	159
SAVINJSKA	ŠTORE		243,05	160
POMURSKA	ŠALOVCI		237,50	161
SAVINJSKA	PODČETRTEK		236,66	162
PODRAVSKA	BENEDIKT		234,24	163
PODRAVSKA	SREDIŠČE DRAVI	OB	229,88	164
GORENJSKA	PREDDVOR		228,99	165
PODRAVSKA	MARKOVCI		228,17	166
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	KOSTEL		226,60	167
POMURSKA	CANKOVA		225,18	168
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	SODRAŽICA		223,29	169
SAVINJSKA	KOZJE		220,72	170

Regija	Občina	Površina (v ha)	Ran g
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	MIRNA	208,23	171
PODRAVSKA	DESTRNIK	208,18	172
SAVINJSKA	ROGATEC	206,40	173
KOROŠKA	VUZENICA	198,35	174
POMURSKA	GRAD	197,04	175
OSREDNJESLOVENSKA	TRZIN	196,85	176
PODRAVSKA	SV. TROJICA V SLOV. GORICAH	192,49	177
OSREDNJESLOVENSKA	LOG-DRAGOMER	186,54	178
SAVINJSKA	NAZARJE	184,73	179
PODRAVSKA	SVETI TOMAŽ	179,94	180
OSREDNJESLOVENSKA	HORJUL	178,29	181
POMURSKA	KUZMA	174,62	182
SAVINJSKA	GORNJI GRAD	170,61	183
PODRAVSKA	PODLEHNIK	167,80	184
KOROŠKA	MEŽICA	167,59	185
POMURSKA	VERŽEJ	166,58	186
PODRAVSKA	SVETI JURIJ V SLOV. GORICAH	163,48	187
PODRAVSKA	MAKOLE	160,90	188
SAVINJSKA	DOBRNA	159,56	189
PODRAVSKA	JURŠINCI	155,30	190
GORENJSKA	GORJE	149,19	191
SAVINJSKA	REČICA OB SAVINJI	148,34	192
POMURSKA	VELIKA POLANA	145,80	193
SAVINJSKA	VITANJE	142,76	194
PODRAVSKA	CIRKULANE	141,89	195
SAVINJSKA	TABOR	133,60	196
KOROŠKA	RIBNICA NA POHORJU	127,79	197
POMURSKA	ODRANCI	125,27	198
POMURSKA	RAZKRIŽJE	117,67	199
PODRAVSKA	TRNOVSKA VAS	108,94	200
PODRAVSKA	ŽETALE	105,45	201

Regija	Občina	Površina (v ha)	Ran g
SAVINJSKA	BISTRICA SOTLI	OB 102,91	202
PODRAVSKA	ZAVRČ	96,23	203
SAVINJSKA	DOBJE	87,58	204
PODRAVSKA	SVETI ANDRAŽ V SLOV. GORICAH	87,49	205
SAVINJSKA	SOLČAVA	82,36	206
SAVINJSKA	LUČE	82,24	207
POMURSKA	HODOŠ	77,49	208
POMURSKA	KOBILJE	63,44	209
GORENJSKA	JEZERSKO	55,68	210
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	OSILNICA	54,75	211

Priloga 6: Nepozidana stavbna zemljišča, pozidana zemljišča, stavbna zemljišča, prebivalstvo

Regija	Občina	Stavbna zemljišča (v km ²)	Pozidana	stavbna nepozidana km ²	delež nepozidanih	delež pozidanih	delež st_na_obc	delež_s t_na_re gijo	površina_reg_km2	Gostota naseljenosti	Prebivalstvo - SKUPAJ	Po ten ne (k
OBALNO-KRAŠKA	DIVAČA	27	6	24	89%	4%	18%	3%	1044	27,2	3944	14
OSREDNJE SLOVENSKA	LJUBLJANA	79	68	16	21%	25%	29%	3%	2555	1028,1	282741	27
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	NOVO MESTO	29	19	12	42%	8%	12%	1%	2675	154,1	36320	23
SAVINJSKA	ŠENTJUR	19	13	11	58%	6%	8%	1%	2384	85,2	18935	22
SPODNJE POSAVSKA	BREŽICE	25	22	11	44%	8%	9%	3%	885	90,7	24311	26
OBALNO-KRAŠKA	KOPER	30	26	11	36%	8%	10%	3%	1044	172,4	53637	31
PODRAVSKA	MARIBOR	39	32	10	25%	22%	26%	2%	2170	753,3	111115	14
SPODNJE POSAVSKA	KRŠKO	22	19	9	42%	7%	8%	3%	885	90,9	26049	28
PODRAVSKA	SLOVENSKA BISTRICA	20	16	9	44%	6%	8%	1%	2170	96,8	25169	26
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	ČRNOMELJ	16	10	9	55%	3%	5%	1%	2675	43,2	14659	33
NOTRANJSKO-KRAŠKA	ILIRSKA BISTRICA	15	9	9	58%	2%	3%	1%	1456	28,9	13863	48
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	KOČEVJE	14	9	9	60%	2%	3%	1%	2675	29,4	16303	55
SPODNJE POSAVSKA	SEVNICA	18	14	8	46%	5%	7%	2%	885	64,2	17470	27
SAVINJSKA	CELJE	23	18	8	35%	19%	25%	1%	2384	513,9	48773	94
NOTRANJSKO-KRAŠKA	POSTOJNA	15	9	8	53%	3%	6%	1%	1456	58,6	15821	26

SAVINJSKA	VELENJE	16	10	8	49%	11%	19%	1%	2384	395,6	33034	83
OSREDNJSLOVENSKA	KAMNIK	16	12	8	46%	4%	6%	1%	2555	110,2	29273	26
POMURSKA	MORAVSKE TOPLICE	12	7	8	62%	5%	8%	1%	1338	40,8	5894	14
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	TREBNJE	16	10	7	46%	6%	10%	1%	2675	73,9	12076	16
NOTRANJSKO- KRAŠKA	PIVKA	11	5	7	67%	2%	5%	1%	1456	27,2	6067	22
GORIŠKA	NOVA GORICA	17	13	7	41%	5%	6%	1%	2325	113,8	31797	27
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	METLIKA	11	5	7	63%	5%	10%	0%	2675	77,1	8394	10
OBALNO-KRAŠKA	SEŽANA	13	10	7	50%	5%	6%	1%	1044	60	13050	21
OSREDNJSLOVENSKA	IVANČNA GORICA	14	12	6	42%	5%	6%	1%	2555	70,1	15905	22
NOTRANJSKO- KRAŠKA	CERKNICA	11	8	6	51%	3%	5%	1%	1456	47	11316	24
SAVINJSKA	ŽALEC	14	12	6	39%	10%	12%	1%	2384	182,7	21399	11
PODRAVSKA	ORMOŽ	12	10	6	46%	7%	9%	1%	2170	88,3	12507	14
PODRAVSKA	HOČE- SLIVNICA	12	9	5	43%	16%	23%	1%	2170	209	11225	53
POMURSKA	LJUTOMER	11	8	5	45%	7%	11%	1%	1338	108,3	11607	10
GORIŠKA	IDRIJA	9	7	5	57%	2%	3%	0%	2325	40,8	11984	29
SAVINJSKA	ŠOŠTANJ	8	5	5	61%	5%	9%	0%	2384	92,1	8807	95
GORENJSKA	RADOVLJICA	13	10	5	38%	8%	11%	1%	2137	158,7	18832	11
POMURSKA	PUCONCI	8	5	5	57%	5%	8%	1%	1338	56,6	6099	10

POMURSKA	MURSKA SOBOTA	13	10	5	35%	15%	21%	1%	1338	296,8	19114	64
OSREDNJESLOVENSKA	LITIJA	10	9	5	46%	4%	5%	0%	2555	67,9	15024	22
POMURSKA	GORNJA RADGONA	9	6	5	51%	8%	12%	1%	1338	113,9	8499	74
OSREDNJESLOVENSKA	DOMŽALE	15	13	5	30%	17%	21%	1%	2555	479	34634	72
SAVINJSKA	SLOVENSKE KONJICE	10	8	4	45%	8%	10%	0%	2384	148	14479	97
OSREDNJESLOVENSKA	LOGATEC	11	8	4	41%	5%	6%	0%	2555	79,1	13689	17
GORENJSKA	KRANJ	19	18	4	22%	12%	13%	1%	2137	368,1	55552	15
ZASAVSKA	ZAGORJE OB SAVI	9	8	4	44%	5%	6%	4%	264	114,8	16880	14
POMURSKA	LENDAVA	11	10	4	39%	8%	9%	1%	1338	86,8	10669	12
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	SEMIČ	6	4	4	65%	2%	4%	0%	2675	26,1	3828	14
OSREDNJESLOVENSKA	VRHNIKA	10	8	4	41%	7%	9%	0%	2555	143,7	16609	11
PODRAVSKA	PTUJ	14	11	4	31%	17%	20%	1%	2170	349,7	23322	66
GORIŠKA	AJDOVŠČINA	11	11	4	37%	4%	4%	0%	2325	77,6	19024	24
PODRAVSKA	KIDRIČEVO	9	7	4	43%	9%	13%	0%	2170	92,6	6619	71
SAVINJSKA	VOJNIK	7	5	4	57%	7%	9%	0%	2384	113	8507	75
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	RIBNICA	8	6	4	47%	4%	5%	0%	2675	60,7	9318	15
PODRAVSKA	PESNICA	7	6	4	49%	8%	10%	0%	2170	99,3	7530	75
GORIŠKA	VIPAVA	7	5	4	54%	4%	6%	0%	2325	51,9	5569	10
SAVINJSKA	LAŠKO	8	9	4	46%	5%	4%	0%	2384	67,9	13416	19
OSREDNJESLOVENSKA	GROSUPLJE	11	10	4	33%	7%	8%	0%	2555	147,9	19792	13

JUGOVZHODNA SLOVENIJA	ŠENTJERNEJ	7	5	4	48%	5%	8%	0%	2675	72,3	6939	96
SAVINJSKA	ŠMARJE PRI JELŠAH	7	7	4	50%	6%	7%	0%	2384	95,4	10278	10
ZASAVSKA	TRBOVLJE	7	5	3	48%	9%	12%	3%	264	289,9	16814	58
PODRAVSKA	RUŠE	6	3	3	54%	5%	10%	0%	2170	118,5	7207	60
GORENJSKA	TRŽIČ	7	6	3	45%	4%	5%	0%	2137	97,1	15086	15
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	ŽUŽEMBERK	6	4	3	57%	2%	3%	0%	2675	27,8	4564	16
GORENJSKA	CERKLJE NA GORENJSKEM	9	7	3	36%	9%	11%	0%	2137	93,8	7317	78
GORENJSKA	ŠKOFJA LOKA	9	9	3	34%	6%	6%	0%	2137	156,8	22894	14
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	DOLENJSKE TOPLICE	5	2	3	65%	2%	4%	0%	2675	30,8	3389	11
PODRAVSKA	ŠENTILJ	7	5	3	46%	8%	10%	0%	2170	130,4	8477	65
OSREDNJESLOVENSKA	IG	6	4	3	51%	4%	6%	0%	2555	70,8	6992	98
OSREDNJESLOVENSKA	LUKOVICA	6	5	3	46%	7%	8%	0%	2555	74,4	5574	74
GORIŠKA	BOVEC	4	3	3	63%	1%	1%	0%	2325	8,7	3181	36
KOROŠKA	SLOVENJ GRADEC	8	9	3	36%	5%	4%	1%	1041	97,6	16947	17
POMURSKA	GORNJI PETROVCI	4	2	3	65%	4%	6%	0%	1338	31,8	2122	66
GORIŠKA	TOLMIN	7	8	3	40%	2%	2%	0%	2325	30,3	11570	38
OSREDNJESLOVENSKA	MEDVODE	9	8	3	30%	10%	11%	0%	2555	204,3	15850	77
POMURSKA	RADENCI	5	3	3	49%	10%	16%	0%	1338	153,5	5236	34

OSREDNJESLOVENSKA	BREZOVICA	7	6	3	36%	6%	8%	0%	2555	128,2	11693	91
ZASAVSKA	HRASTNIK	5	4	3	51%	7%	9%	2%	264	164,6	9647	58
POMURSKA	BELTINCI	7	6	3	37%	10%	11%	1%	1338	134,1	8343	62
GORENJSKA	BLED	6	4	3	42%	6%	8%	0%	2137	113,5	8203	72
OBALNO-KRAŠKA	PIRAN	8	13	3	34%	29%	17%	1%	1044	399,1	17799	44
GORENJSKA	GORENJA VAS- POLJANE	5	5	2	48%	3%	3%	0%	2137	47,7	7320	15
KOROŠKA	RADLJE OB DRAVI	5	4	2	50%	4%	5%	0%	1041	67,2	6310	93
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	MIRNA PEČ	5	3	2	54%	6%	10%	0%	2675	59,6	2860	48
SAVINJSKA	BRASLOVČE	5	4	2	47%	7%	9%	0%	2384	98,7	5429	55
OSREDNJESLOVENSKA	VELIKE LAŠČE	5	3	2	51%	3%	5%	0%	2555	40,9	4216	10
GORIŠKA	CERKNO	4	3	2	60%	3%	3%	0%	2325	36,4	4792	13
POMURSKA	APAČE	4	3	2	55%	5%	8%	0%	1338	67,6	3619	53
PODRAVSKA	LENART	6	5	2	43%	9%	9%	0%	2170	130,8	8120	62
KOROŠKA	DRAVOGRAD	6	6	2	40%	5%	6%	1%	1041	85,1	8934	10
POMURSKA	SVETI JURIJ OB ŠČAVNICI	5	3	2	49%	6%	9%	0%	1338	56,5	2896	51
PODRAVSKA	RAČE-FRAM	6	5	2	35%	10%	13%	0%	2170	137	7015	51
OSREDNJESLOVENSKA	DOBREPOLJE	4	3	2	55%	3%	4%	0%	2555	38,2	3942	10
GORENJSKA	JESENICE	8	7	2	26%	9%	11%	0%	2137	281,1	21309	75
OSREDNJESLOVENSKA	ŠKOFLJICA	6	5	2	36%	11%	14%	0%	2555	227,1	9832	43
PODRAVSKA	DUPLEK	5	3	2	45%	9%	12%	0%	2170	168,9	6757	40

JUGOVZHODNA SLOVENIJA	MOKRONOG-TREBELNO	4	3	2	48%	4%	6%	0%	2675	41,2	3025	73
PODRAVSKA	VIDEM	5	5	2	43%	6%	6%	0%	2170	69,8	5580	80
GORIŠKA	KANAL	4	5	2	43%	3%	3%	0%	2325	38,3	5611	14
OSREDNJESLOVENSKA	ŠMARTNO PRI LITIJI	4	4	2	45%	4%	4%	0%	2555	58,3	5532	94
GORENJSKA	KRANJSKA GORA	5	4	2	40%	2%	2%	0%	2137	20,7	5308	25
GORIŠKA	BRDA	4	3	2	44%	5%	6%	0%	2325	79,9	5751	72
OBALNO-KRAŠKA	IZOLA	5	4	2	37%	15%	18%	0%	1044	555,4	15884	28
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	ŠKOCJAN	4	3	2	50%	5%	6%	0%	2675	53,4	3223	60
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	ŠENTRUPER T	4	3	2	50%	5%	7%	0%	2675	58,5	2872	49
POMURSKA	ROGAŠOVCI	4	2	2	49%	6%	9%	0%	1338	79,2	3177	40
SAVINJSKA	ROGAŠKA SLATINA	5	6	2	39%	8%	6%	0%	2384	154,6	11051	71
POMURSKA	DOBROVNIK	3	1	2	64%	4%	9%	0%	1338	41,4	1287	31
SAVINJSKA	VRANSKO	4	3	2	48%	5%	7%	0%	2384	49,1	2619	53
SAVINJSKA	PREBOLD	4	3	2	48%	7%	9%	0%	2384	123,6	5019	40
KOROŠKA	RAVNE NA KOROŠKEM	5	4	2	37%	7%	7%	0%	1041	180,2	11426	63
OSREDNJESLOVENSKA	DOBROVA-POLHOV GRADEC	4	5	2	39%	4%	4%	0%	2555	64,2	7540	11
GORENJSKA	ŽELEZNIKI	4	4	2	45%	2%	2%	0%	2137	41,6	6817	16

JUGOVZHODNA SLOVENIJA	ŠMARJEŠKE TOPLICE	4	3	2	46%	7%	11%	0%	2675	94,9	3246	34
KOROŠKA	PREVALJE	4	3	2	43%	6%	7%	0%	1041	117,2	6807	58
POMURSKA	TIŠINA	4	3	2	44%	7%	10%	0%	1338	106,2	4121	38
KOROŠKA	MISLINJA	3	3	2	50%	3%	3%	0%	1041	41,4	4645	11
KOROŠKA	PODVELKA	3	2	2	61%	2%	3%	0%	1041	23,6	2455	10
SAVINJSKA	RADEČE	3	3	2	47%	5%	7%	0%	2384	83,8	4356	52
GORIŠKA	ŠEMPETER-VRTOJBA	5	3	2	35%	21%	31%	0%	2325	428,5	6385	14
PODRAVSKA	KUNGOTA	3	3	2	48%	6%	7%	0%	2170	98	4802	49
PODRAVSKA	LOVRENC NA POHORJU	3	2	2	57%	2%	3%	0%	2170	37	3120	84
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	KOSTEL	2	1	2	71%	2%	4%	0%	2675	11,6	650	56
GORIŠKA	MIREN-KOSTANJEVICA	4	3	2	43%	4%	6%	0%	2325	77,3	4854	62
KOROŠKA	ČRNA NA KOROŠKEM	3	3	2	57%	2%	2%	0%	1041	22,2	3461	15
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	LOŠKI POTOK	2	2	2	63%	1%	2%	0%	2675	14,4	1933	13
POMURSKA	KRIŽEVCI	4	3	2	38%	8%	9%	0%	1338	81,1	3748	46
PODRAVSKA	GORIŠNICA	4	3	2	39%	11%	13%	0%	2170	138,7	4036	29
SAVINJSKA	LJUBNO	3	2	2	61%	3%	3%	0%	2384	33,5	2640	78
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	STRAŽA	3	2	2	45%	8%	12%	0%	2675	135,8	3869	28

GORENJSKA	ŽIRI	3	2	2	50%	5%	6%	0%	2137	99	4872	49
NOTRANJSKO-KRAŠKA	LOŠKA DOLINA	3	2	2	50%	1%	2%	0%	1456	23,3	3882	16
PODRAVSKA	SVETA ANA	2	2	2	61%	5%	7%	0%	2170	63	2343	37
SAVINJSKA	POLZELA	4	3	1	39%	10%	11%	0%	2384	177,6	6039	34
NOTRANJSKO-KRAŠKA	BLOKE	2	2	1	61%	3%	3%	0%	1456	21,1	1582	75
GORENJSKA	BOHINJ	4	5	1	38%	1%	1%	0%	2137	15,6	5197	33
OSREDNJESLOVENSKA	MORAVČE	3	4	1	47%	6%	5%	0%	2555	83,9	5151	61
POMURSKA	ČRENŠOVCI	4	3	1	41%	8%	11%	0%	1338	119,3	4022	33
SAVINJSKA	ŠMARTNO OB PAKI	3	2	1	54%	10%	15%	0%	2384	177,6	3233	18
PODRAVSKA	BENEDIKT	2	1	1	61%	6%	10%	0%	2170	102,4	2469	24
KOROŠKA	MUTA	3	2	1	53%	5%	7%	0%	1041	88,6	3437	38
OSREDNJESLOVENSKA	DOL PRI LJUBLJANI	4	3	1	38%	9%	11%	0%	2555	172,2	5735	33
POMURSKA	ŠALOVCI	2	2	1	56%	3%	4%	0%	1338	26,1	1519	58
SAVINJSKA	ZREČE	4	4	1	38%	6%	5%	0%	2384	95,4	6394	67
PODRAVSKA	HAJDINA	4	4	1	34%	17%	18%	0%	2170	171,4	3736	21
PODRAVSKA	CERKVENJAK	3	2	1	50%	7%	11%	0%	2170	81,6	2000	24
POMURSKA	TURNIŠČE	3	2	1	36%	10%	15%	0%	1338	140,3	3340	23
PODRAVSKA	SELNICA OB DRAVI	3	3	1	44%	4%	4%	0%	2170	69,5	4485	64
SPODNJEPOSAVSKA	KOSTANJEVI CA NA KRKI	3	2	1	48%	3%	4%	0%	885	41,4	2414	58
PODRAVSKA	OPLOTNICA	3	2	1	48%	7%	8%	0%	2170	121	4018	33

GORIŠKA	KOBARID	4	3	1	30%	2%	2%	0%	2325	21,8	4199	19
POMURSKA	CANKOVA	2	2	1	52%	5%	7%	0%	1338	61,5	1881	30
PODRAVSKA	DORNAVA	3	2	1	45%	7%	9%	0%	2170	102,7	2916	28
PODRAVSKA	MAJŠPERK	3	3	1	37%	4%	4%	0%	2170	54,6	3976	72
OSREDNJESLOVENSKA	VODICE	4	3	1	32%	9%	11%	0%	2555	152,8	4798	31
OSREDNJESLOVENSKA	BOROVNICA	3	2	1	43%	5%	6%	0%	2555	96,1	4065	42
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	SODRAŽICA	2	2	1	51%	3%	5%	0%	2675	43,9	2174	49
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	MIRNA	2	2	1	52%	5%	7%	0%	2675	82,3	2577	31
SAVINJSKA	MOZIRJE	3	3	1	43%	5%	5%	0%	2384	76,5	4092	53
SAVINJSKA	PODČETRTE K	2	4	1	45%	6%	4%	0%	2384	54,9	3328	60
SAVINJSKA	KOZJE	2	3	1	49%	4%	2%	0%	2384	35,3	3168	89
OBALNO-KRAŠKA	KOMEN	3	3	1	38%	3%	3%	0%	1044	34,7	3564	10
SAVINJSKA	ŠTORE	2	2	1	43%	8%	9%	0%	2384	152,5	4286	28
PODRAVSKA	PODLEHNIK	2	2	1	62%	4%	4%	0%	2170	40,3	1854	46
PODRAVSKA	DESTRNIK	2	2	1	50%	5%	6%	0%	2170	76	2615	34
PODRAVSKA	POLJČANE	3	3	1	38%	7%	7%	0%	2170	120	4500	37
KOROŠKA	VUZENICA	2	2	1	52%	4%	4%	0%	1041	54,3	2722	50
OSREDNJESLOVENSKA	KOMENDA	4	3	1	25%	14%	17%	0%	2555	241,5	5819	24
GORIŠKA	RENČE- VOGRSKO	3	3	1	37%	9%	9%	0%	2325	145,8	4302	29
GORENJSKA	ŠENČUR	5	4	1	22%	11%	11%	0%	2137	209,5	8441	40
PODRAVSKA	SVETI TOMAŽ	2	1	1	55%	4%	5%	0%	2170	55,1	2101	38

POMURSKA	GRAD	2	2	1	50%	4%	5%	0%	1338	59,1	2209	37
GORENJSKA	PREDDVOR	2	2	1	42%	2%	3%	0%	2137	40,8	3549	87
GORENJSKA	ŽIROVNICA	3	2	1	31%	6%	7%	0%	2137	102,9	4383	42
SAVINJSKA	ROGATEC	2	2	1	45%	5%	5%	0%	2384	79,1	3133	39
PODRAVSKA	STARŠE	4	3	1	26%	10%	10%	0%	2170	120,1	4085	34
SAVINJSKA	DOBRNA	2	1	1	57%	4%	5%	0%	2384	69,2	2194	31
PODRAVSKA	SV. TROJICA V SLOV. GORICAH	2	2	1	46%	7%	7%	0%	2170	80,3	2080	25
PODRAVSKA	SREDIŠČE OB DRAVI	2	2	1	38%	5%	7%	0%	2170	63,5	2078	32
POMURSKA	KUZMA	2	1	1	49%	5%	8%	0%	1338	69,4	1589	22
GORENJSKA	NAKLO	4	4	1	23%	13%	13%	0%	2137	188,7	5340	28
PODRAVSKA	SVETI JURIJ V SLOV. GORICAH	2	2	1	50%	5%	5%	0%	2170	68	2087	30
SAVINJSKA	GORNJI GRAD	2	2	1	47%	2%	2%	0%	2384	29,1	2620	90
PODRAVSKA	MAKOLE	2	2	1	49%	4%	4%	0%	2170	54,4	2008	36
KOROŠKA	RIBNICA NA POHORJU	1	1	1	61%	2%	2%	0%	1041	20	1188	59
OBALNO-KRAŠKA	HRPELJE- KOZINA	3	5	1	31%	3%	1%	0%	1044	21,9	4276	19
PODRAVSKA	JURŠINCI	2	2	1	49%	5%	4%	0%	2170	65,6	2382	36
POMURSKA	VERŽEJ	2	1	1	45%	9%	14%	0%	1338	108,7	1304	12
SAVINJSKA	NAZARJE	2	2	1	36%	4%	4%	0%	2384	60	2602	43
PODRAVSKA	CIRKULANE	1	2	1	46%	6%	4%	0%	2170	71,7	2303	32

OSREDNJESLOVENSKA	HORJUL	2	2	1	37%	5%	5%	0%	2555	89,9	2923	32
SAVINJSKA	VITANJE	1	2	1	45%	3%	2%	0%	2384	38,1	2266	59
SAVINJSKA	TABOR	1	1	1	47%	4%	4%	0%	2384	47	1634	34
GORENJSKA	GORJE	1	1	1	40%	1%	1%	0%	2137	24,7	2866	11
OSREDNJESLOVENSKA	MENGEŠ	3	3	1	20%	12%	13%	0%	2555	338	7572	22
SAVINJSKA	REČICA OB SAVINJI	1	2	1	39%	5%	5%	0%	2384	77,5	2333	30
OSREDNJESLOVENSKA	LOG-DRAGOMER	2	1	1	30%	13%	17%	0%	2555	333,2	3665	11
PODRAVSKA	MIKLAVŽ NA DRAVSKEM POLJU	3	3	1	20%	20%	23%	0%	2170	513,7	6421	12
POMURSKA	VELIKA POLANA	1	1	1	38%	6%	8%	0%	1338	78,3	1464	18
KOROŠKA	MEŽICA	2	1	1	32%	5%	6%	0%	1041	136,9	3613	26
POMURSKA	RAZKRIŽJE	1	1	1	45%	9%	12%	0%	1338	136,3	1336	9,8
SAVINJSKA	DOBJE	1	1	1	59%	4%	5%	0%	2384	55,5	971	17
OSREDNJESLOVENSKA	TRZIN	2	2	1	26%	18%	23%	0%	2555	451,3	3881	8,6
PODRAVSKA	ZAVRČ	1	1	1	52%	6%	5%	0%	2170	93,4	1802	19
PODRAVSKA	MARKOVCI	2	3	0	22%	9%	8%	0%	2170	135,8	4047	29
PODRAVSKA	ŽETALE	1	1	0	46%	3%	3%	0%	2170	35,4	1344	38
SAVINJSKA	BISTRICA OB SOTLI	1	1	0	46%	5%	3%	0%	2384	45,3	1408	31
SAVINJSKA	SOLČAVA	1	1	0	53%	1%	1%	0%	2384	5,1	523	10
SAVINJSKA	LUČE	1	1	0	52%	1%	1%	0%	2384	13,8	1513	10

PODRAVSKA	SVETI ANDRAŽ SLOV. GORICAH	1	1	0	49%	5%	5%	0%	2170	65,4	1151	17
POMURSKA	HODOŠ	1	1	0	54%	3%	4%	0%	1338	20	362	18
PODRAVSKA	TRNOVSKA VAS	1	1	0	38%	5%	5%	0%	2170	58,8	1346	22
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	OSILNICA	1	0	0	65%	1%	2%	0%	2675	10,7	386	36
POMURSKA	ODRANCI	1	1	0	28%	15%	18%	0%	1338	236,8	1634	6,9
POMURSKA	KOBILJE	1	0	0	51%	2%	3%	0%	1338	29,6	584	19
GORENJSKA	JEZERSKO	1	1	0	43%	1%	1%	0%	2137	9,3	640	68

